

POLITECHNIKA KRAKOWSKA
im. Tadeusza Kościuszki

NR 6 (24)/2000
listopad-grudzień

NASZA

ROLNICTWA

ISSN 1428-295 X

Doktoraty honoris causa Profesorów

Mihály Zádora

Jamesa C. I. Dooge'a

NASZA POLITECHNIKA

dwumiesięcznik

6(24)/2000

Rocznik IV

Adres redakcji:
POLITECHNIKA KRAKOWSKA
UL. WARSZAWSKA 24
31-155 KRAKÓW
tel. (012) 628 20 00 w. 22 90
lub 628 22 90
fax (012) 633 57 73
e-mail: naszapol@usk.pk.edu.pl
www.pk.edu.pl/~naszapol

Kolegium Redakcyjne:

Elżbieta Barowa
sekretarz redakcji

Ryszard Moszumański
przewodniczący kolegium

Krystyna Wieczorek-Ciurowa
Barbara Zin

Stali współpracownicy

Jan Kurek
Teresa Marszałik
Danuta Zajda

Marek Nykiel
webmaster

Ewa Zaczyk
redaktor techniczny

Barbara Zin
projekt II-IV str. okładki i dodatku kolor.

Jan Zych
fotograf

Jadwiga Mączka
projekt I str. okładki

Za merytoryczną stronę artykułów
odpowiadają autorzy

W numerze wykorzystano ilustracje
dostarczone przez autorów

Druk: Zakład Graficzny "Colonel"
Nakład: 1100 egz.

Fot. J. Zych

Na okładce: Odsłonięcie tablicy

Drodzy Czytelnicy.

Uczelnia pięknieje nam z miesiąca na miesiąc. Odnawiane są hole, klatki schodowe, korytarze, powstają nowe alejki i parkingi, o czym napisze w następnym zeszycie Kolega mgr inż. Zbigniew Skawicki. Zawdzięczamy to głównie naszym służbom administracyjnym i technicznym, które – pomimo skromnych środków na ten cel – osiągają widoczne efekty. Społeczność akademicka przyjmuje to jako świąteczny upominek.

Nasza Redakcja również z okazji Świąt Bożego Narodzenia i nadchodzącego Nowego Roku składa życzenia spokoju i wiary w ludzką dobroć. Naszym podarunkiem jest dodatek specjalny do uczelnianego czasopisma.

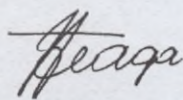
Kolegium Redakcyjne

Dziękujemy Panu mgr inż. Stanisławowi KASZOWSKIEMU – prezesowi Przedsiębiorstwa Budownictwa Ogólnego SKOBUD za sponsorowanie wydania tego zeszycu i Panu mgr inż. Andrzejowi DUDZIE – prezydentowi Zakładu Techniczno – Budowlanego POLBAU Sp. z o.o. za dotowanie dodatku na temat tablicy upamiętniającej 50 lat duszpasterstwa akademickiego PK przy Bazylice Św. Floriana.

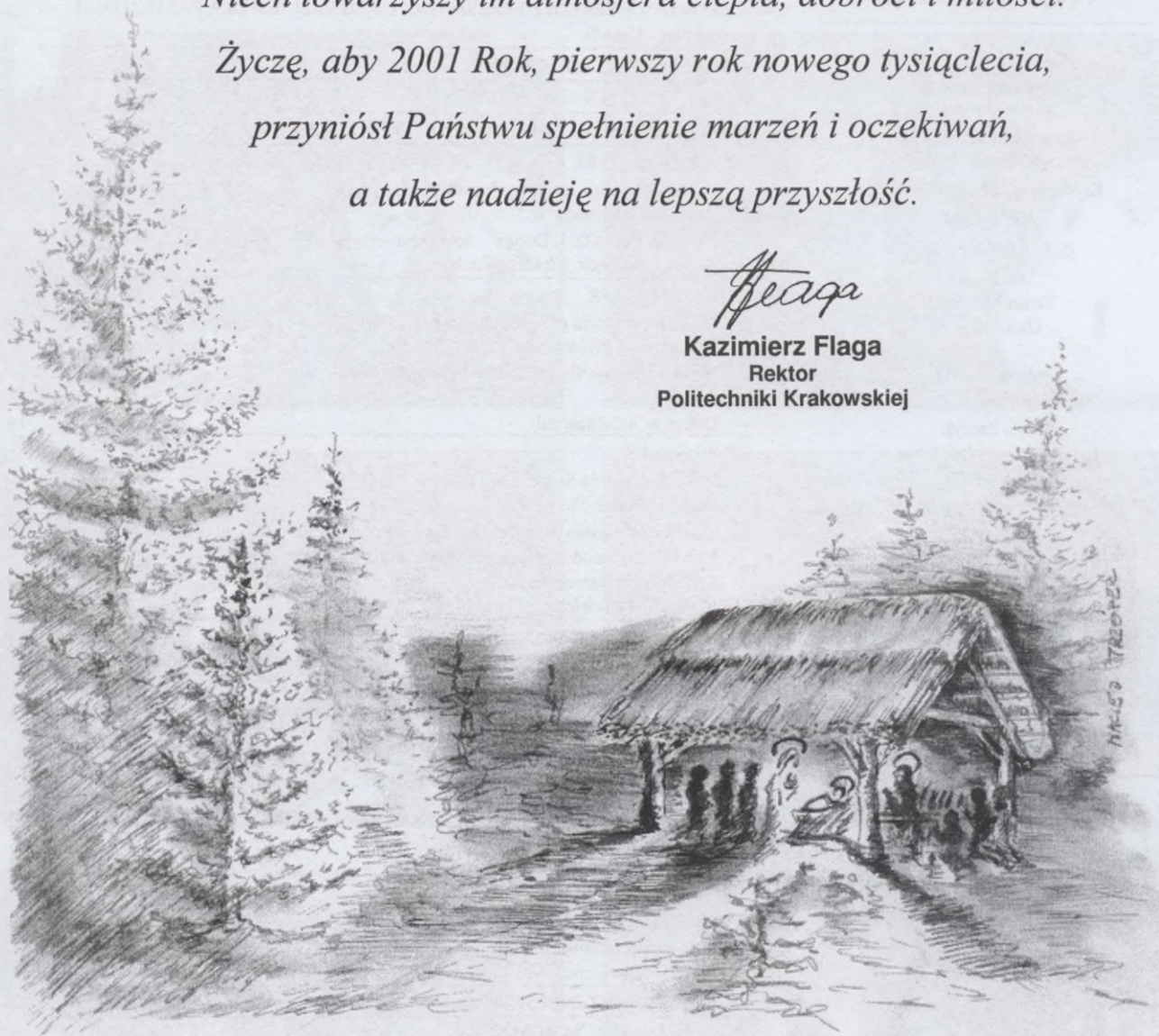
SPIS TREŚCI

– POWÓDZ – LEKCJA Z PRZESZŁOŚCI OSTRZEŻENIEM DLA PRZYSZŁOŚCI Elżbieta Nachlik	3
MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ	6
KOMITET BADAŃ NAUKOWYCH	6
KONFERENCJE REKTORÓW POLSKICH UCZELNI TECHNICZNYCH	7
PRACE SENATU PK	8
– Doktorat honoris causa profesora Mihály Zádora Andrzej Kadłuczka	9
– Profesor James C. I. Dooge – doktor honoris causa Politechniki Krakowskiej Tomasz Maczyga, Elżbieta Nachlik	10
PRACOWNICY PK	
– Jubileusz 45-lecia pracy naukowej profesora Artura Wieczystego Stanisław M. Rybicki, Robert Wierzbicki	12
– Wyróżnienie profesora Michała Życzkowskiego Józef Nizioł	14
– Doktorzy habilitowani	14
STUDENCI PK	
– 50 lat Zrzeszenia Studentów Polskich – część II Kinga Ochalek, Paweł Starck, Jacek Pacut	15
– Studenci Wydziału Architektury dla miasta Bochni	17
– VIII Międzynarodowe Biennale Architektury Kraków'2000	18
– Architektura Betonowa 2000 Maria Misiągiewicz	20
NASZA POLITECHNIKA	
– Konferencja Konserwatorska „Kraków'2000” Andrzej Kadłuczka	21
– 10 lat współpracy IMiPKM PK z CERN w Genewie Andrzej P. Zieliński	23
– 10 lat Programu TEMPUS Marcin Chrzanowski	25
– 95. rocznica powstania Związku Nauczycielstwa Polskiego Stanisław Wiśniewski	26
– Co pomaga w karierze? Anna Grzesik	27
– Wyjazdowa sesja Podyplomowego Studium Konserwacji Zabytków Ewa Janina Sadowska	30
– Nowe wydawnictwa	31
WAŻNE WYDARZENIA W PK	32
UCZELNIA NASZYM DOMEM	
– Galeria „Gil” Jan Kurek	51
– Galeria Sztuki „Kanoniczna 1” Danuta Zajda	52

*Życzę całej społeczności akademickiej Politechniki Krakowskiej,
aby Święta Bożego Narodzenia, święta betlejemskiej nocy,
głęboko osadzone w polskiej tradycji chrześcijańskiej,
spędzone w gronie rodziny i przyjaciół,
upłynęły w zdrowiu, w oderwaniu od codziennych trosk.
Niech towarzyszy im atmosfera ciepła, dobroci i miłości.
Życzę, aby 2001 Rok, pierwszy rok nowego tysiąclecia,
przyniósł Państwu spełnienie marzeń i oczekiwań,
a także nadzieję na lepszą przyszłość.*

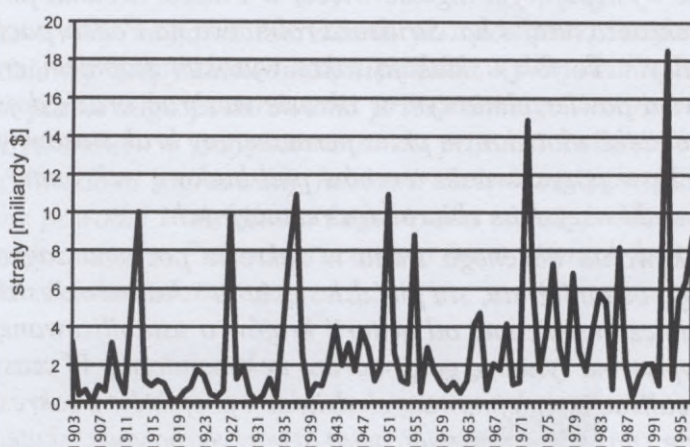
Kazimierz Flaga
Rektor
Politechniki Krakowskiej

POWÓDŹ

Lekcja z przeszłości ostrzeżeniem dla przyszłości

Straty powodziowe na świecie stale rosną – niezależnie od podejmowanych w wielu krajach działań. Dobrym przykładem są Stany Zjednoczone (rys.1), które przez kilkadziesiąt lat zainwestowały miliardy dolarów w budowę zbiorników i obwałowań, a straty są coraz większe.

Rys. 1. Straty powodziowe w USA w XX wieku

Wysokie wezbranie wywołane intensywnym opadem samo w sobie jest zjawiskiem naturalnym, powodzią staje się dopiero wtedy, kiedy na swojej drodze spotyka ludzi, domy oraz obiekty przemysłowe i gospodarcze. Systematycznie zmienia się również struktura zagospodarowania terenów zalewowych – buduje się na nich coraz więcej obiektów o wyższej niż dawniej wartości inwestycyjnej. Pokazują to statystyki zniszczeń w Polsce z powodzi w 1997 roku i z powodzi w 1934. Powierzchnia zalanych gruntów ornych przed 60 laty wynosiła ok. 250 tys. hektarów, a w 1997 była dwukrotnie większa, ale ilość domów uszkodzonych lub zniszczonych w 1997 roku była trzy i pół razy większa, ilość uszkodzonych mostów 38 razy większa, a długość zniszczonych dróg 140 razy większa. W wielu obszarach Polski zmiany w użytkowaniu ziemi, skutkujące rozwojem obszarów zurbanizowanych, sięgają 50%.

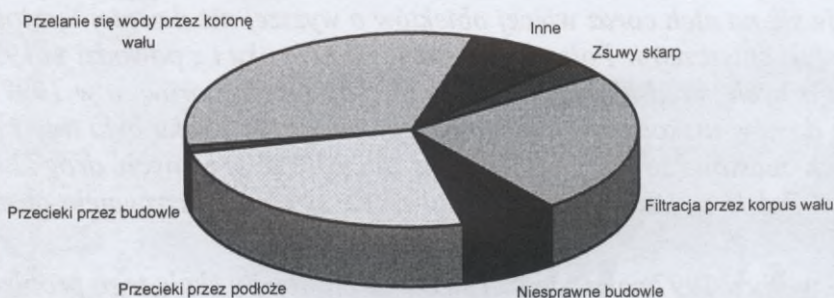
Skutki powodzi w lipcu 1997 roku z jednej strony uzmysłowiły skalę tego problemu, z drugiej zaś przyspieszyły działania dla jego pełnej identyfikacji oraz przygotowania etapowego rozwiązania. Przyczyniły się do tego także inne czynniki i działania, np.:

- ❑ Determinacja gminnych władz samorządowych w zakresie oceny poziomu zagrożenia oraz poszukiwania środków dla jego obniżenia, wsparta lub inicjowana przez władze wojewódzkie.
- ❑ Realizowany w ramach kredytu Banku Światowego (umowa nr 4264 POL) „Projekt Likwidacji Skutków Powodzi z lipca 1997 roku”. Decyzją wspólną – amerykańskiej i polskiej strony – dokonano ustaleń, iż poważna część środków zostanie przeznaczona na opracowanie kompleksowego programu osłony przed powodzią zlewni, wspartego stosownym systemem monitorowania i prognozowania zagrożenia oraz systemem ostrzegania i reagowania na powódź, a także systemem prewencji. Ten ostatni system dedykowany jest gminom miejskim i wiejskim.

Przyczyny obecnego, wysokiego poziomu zagrożenia powodzią w dorzeczu górnej Wisły

Istniejące uwarunkowania geograficzne, klimatyczne i hydrologiczne sprzyjają szybkiemu i intensywnemu spływowi wód opadowych, który jest przyczyną osuwisk i spływów części zboczy oraz wysokich wezbrań w rzekach, a w konsekwencji związanych z nimi powodzi. Ponadto:

- ❑ Intensywna zabudowa terenów przylegających do dolin rzecznych, a w Polsce południowej także samych dolin i koryt rzecznych (tak!) oraz stoków dorzecza, prowadzących okresowe potoki, doprowadziła do poważnego wzrostu zagrożenia powodziowego. Aktualny, rozwijany latami, często w sposób niekontrolowany, stan osadnictwa w dorzeczu górnej Wisły jest faktem.
- ❑ Małopolska to w ok. 50% tereny wiejskie i rolnicze charakteryzujące się rozdrobnieniem gospodarstw w stopniu nie występującym nigdzie więcej w Polsce. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego nie przekracza tutaj 4 ha. Struktura rolnictwa na Podkarpaciu stanowi akademicki przykład „szachownicy”. Te fakty skutkują także wysokim stopniem erozji gleb, związanym z intensywnym spływem powierzchniowym w okresie wezbrań oraz „dojściem” zabudowy gospodarczej do brzegu rzeki, ułatwionym przez permanentny brak stosownych przepisów ograniczających i trudnością w pozyskiwaniu terenów pod budowę ochronnej infrastruktury hydrotechnicznej, w tym przede wszystkim zbiorników retencyjnych.
- ❑ Historyczne uwarunkowania obecnego stanu w zakresie poziomu zagrożenia powodziowego i jego przyczyn sięgają ostatnich stu, stu pięćdziesięciu lat. Jest to okres złożonej historii naszej państwowości, zasadniczo odmiennej od historii krajów o ustabilizowanej sytuacji politycznej, która miała istotny wpływ na sytuację gospodarczą i ekonomiczną. W czasie gdy my dobijaliśmy się bezskutecznie o realizację podejmowanych działań i projektów z zakresu gospodarki wodnej, inne kraje europejskie (np. Niemcy, Szwajcaria) stworzyły bazowy, skuteczny system ochronny przed powodzią. Nasz stan infrastruktury przeciwpowodziowej (zbiorniki retencyjne, obwałowania, poldery i inne) jest niewystarczający, a istniejące obiekty często nie odpowiadają wymaganym standardom (patrz rys. 2).

Rys. 2. Przyczyny przerwania wałów przeciwpowodziowych w Polsce

Przyjęta strategia ochrony przed powodzią

Obok koniecznego, dla ograniczenia rozmiarów powodzi, rozwinięcia infrastruktury technicznej poprzez budowę zbiorników retencyjnych, polderów, wałów przeciwpowodziowych i innych budowli hydrotechnicznych przyjęto, biorąc pod uwagę doświadczenia zachodnie, że podstawą ochrony są działania nietechniczne, oparte na:

- a) zmianie stosowanej dotąd filozofii „reagowanie na powódź” na filozofię „przygotowanie do powodzi”,
- b) ocenie skuteczności analizowanych metod zabezpieczających na podstawie kryterium „zmniejszanie strat powodziowych”, a nie stosowanego dotąd najczęściej kryterium „obniżania wielkości powodzi”.

Przyjęcie tych założeń umożliwia stosowanie bardziej niż dotąd zróżnicowanych technik zarówno inwestycyjnych, jak i tych o profilaktycznym charakterze. Podstawowym warunkiem racjonalnego działania jest w obu przypadkach opracowanie map zagrożeń powodziowych.

Mapy zagrożeń – tereny zalewowe

Wiedza o tym, jakie tereny mogą zostać zalane, jest podstawą wszystkich działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Mapy zalewów są niezbędne w planowaniu rozwoju gminy (powinny znaleźć się w lokalnym planie zagospodarowania przestrzennego i stanowić podstawę do ograniczania zabudowy tych terenów), w przygotowaniu do powodzi (właściciele zagrożonych posesji i obiektów powinni być świadomi zagrożenia), jak i w trakcie samej powodzi (jest to konieczne przy prognozowaniu skutków powodzi i określaniu kogo trzeba ostrzec). Metodologię określania stref (map) zagrożenia powodziowego w Polsce opracowano już w ramach komponentu B.4 wspomnianego na wstępie projektu Banku Światowego.

Rz. Soła, m. Rajcza – 11.07.1977 r.
Zerwany prawy brzeg,
zniszczona ulica
i domy mieszkalne

Jak ważny jest to element świadczy choćby fakt, iż w zniszczonym powodzią w 1997 roku mieście Brzesku mieszkańcy tych dzielnic nie mieli świadomości zamieszkiwania na terenach zagrożonych.

Świadczy o tym odpowiedź na pytanie: Czy przed powodzią w roku 1997 wiedziałeś, że mieszkasz na terenach zalewowych?

	Liczba odpowiedzi	Procent
tak	31	22,3
nie	108	77,7

Wykorzystanie map terenów zagrożonych powodzią w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w budowanym systemie ubezpieczeń powodziowych – instrumentach zarządzania terenami zalewowymi - umożliwi w najbliższej przyszłości:

- ograniczenie rozwoju na terenach zalewowych, między innymi poprzez delimitację terenów na obszarach gmin i wykup tych ich części, gdzie musi nastąpić zmiana w użytkowaniu ziemi,
- zabezpieczenie przed wodą obiektów, które znajdują się i pozostaną na terenach zalewowych,
- przygotowanie mieszkańców i użytkowników terenów zalewowych do powodzi,
- racjonalną – ekonomiczną, społeczną i ekologiczną – ocenę planowanych i podejmowanych do realizacji obiektów technicznej ochrony przed powodzią, dzięki analizie ich skuteczności w odniesieniu do zasięgu zalewów powodziowych.

Elżbieta Nachlik

Orzeczenie Trybunału i losy projektu Prawa o szkolnictwie wyższym

Minister Edmund Wittbrodt i wiceminister Jerzy Zdrada spotkali się 13 listopada br. z rektorami państwowych uczelni podległych Ministrowi Edukacji Narodowej oraz z rektorami Akademii Wychowania Fizycznego. Od stycznia 2001 roku uczelnie wychowania fizycznego będą podlegały MEN.

Spotkanie dotyczyło głównie:

- orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w sprawie odpłatności za studia,
- losów nowej ustawy o szkolnictwie wyższym,
- nakładów budżetu państwa na szkolnictwo wyższe w roku 2001.

Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, które stanowi, iż pobieranie opłat za studia przez uczelnie państwowe nie jest sprzeczne z Konstytucją korzystne jest dla uczelni i zamyka spory wokół odpłatności - powiedział minister Edmund Wittbrodt. Ogromne znaczenie ma przyjęcie zasady, że bezpłatne nauczanie w wyższej szkole publicznej nie jest dobrem samym w sobie, a szeroki dostęp do studiów stanowi większą wartość.

Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego stanowi wskazanie dla dalszych prac nad *Prawem o szkolnictwie wyższym*. Usuwa wątpliwości na temat rozstrzygnięć o proponowanej odpłatności. Ale to nie rozwiązuje wszystkich problemów. Uzgodniony w środowisku akademickim projekt *Prawa o szkolnictwie wyższym* dwukrotnie był tematem dyskusji Komitetu Społecznego Rady Ministrów. Nadal pozostały dwie kwestie, a mia-

nowicie: sprawa szpitali klinicznych i sprawa zwiększenia wynagrodzeń w szkołach wyższych.

Zaprojektowany przepis mówi, iż płaca asystenta ma być równa średniej płacy w gospodarce, a płace pozostałych pracowników uczelni odpowiednio wyższe. Nie ma żadnych możliwości podwyższenia płac w roku 2001 - powiedział minister Wittbrodt. A to rodzi dylemat, czy rząd powinien teraz kierować *Prawo o szkolnictwie wyższym* do Sejmu, czy nie? Czy raczej kwestie wymagające pilnych zmian - dotyczące akredytacji - rozstrzygnąć przez nowelizację obowiązującej ustawy.

Według projektu budżetu na rok 2001 - projektu, którego jeszcze nie rozpatrywała Rada Ministrów, środki na szkolnictwo wyższe wyniosą łącznie ponad 6 mld 485 mln zł. i zwiększą się o 10,4 proc. w stosunku do roku ubiegłego.

Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej

- W zakresie wymiany międzynarodowej Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej koordynuje i organizuje rekrutację oraz kwalifikację polskich naukowców i studentów na stypendia zagraniczne, jak również cudzoziemców na studia i staże w Polsce.
- W ramach uznawalności wykształcenia zdobytego za granicą Biuro udziela informacji i wydaje opinie odnośnie dyplomów ukończenia studiów wyższych w oparciu o prawo polskie, a w przyszłości także o prawo Unii Europejskiej.

KOMITET BADAŃ NAUKOWYCH

INFORMACJE PRASOWE

Warszawa, dnia 6 grudnia 2000 roku

UCHWAŁA
KOMISJI BADAŃ PODSTAWOWYCH
KOMITETU BADAŃ NAUKOWYCH
oraz
KOMISJI BADAŃ STOSOWANYCH
KOMITETU BADAŃ NAUKOWYCH

Zgromadzeni 6 grudnia 2000 r. na wspólnym posiedzeniu wybrani przez środowisko naukowe członkowie Komisji Badań Podstawowych Komitetu Badań Naukowych oraz Komisji Badań Stosowanych Komitetu Badań Naukowych zdecydowanie występują przeciw zapowiedzianej decyzji Ministra Finansów odbierającej nauce polskiej 3,5 proc. przyznanych jej i tak żenująco niskich środków finansowych.

Decyzja Ministra Finansów będzie oznaczać, że wszystkie oświadczenia rządu Rzeczypospolitej Polskiej o roli nauki w rozwoju kraju są jedynie pustymi frazesami.

Przewodniczący oraz członkowie Komisji Badań Podstawowych i członkowie Komisji Badań Stosowanych KBN

Warszawa, 7 grudnia 2000 r.

Szanowny Pan
Jarosław BAUC
Minister Finansów

Szanowny Panie Ministrze,

Uwzględniając szczególną rolę Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej w rozwijaniu i wspieraniu badań naukowych, wybrani do Komitetu Badań Naukowych przedstawiciele środowiska naukowego apelują do Pana Ministra Finansów o zaniechanie poboru podatku dochodowego wymaganego od Fundacji w związku z jej działalnością pomnażającą środki na działalność statutową.

Wyrażamy przekonanie, że zwolnione środki wydane zostaną w najlepiej pojętym interesie nauki polskiej.

Z wyrazami szacunku

Przewodniczący
Komisji Badań Podstawowych
Prof. Maciej ŻYLICZ

Przewodniczący
Komisji Badań Stosowanych
Prof. Bogdan NEY

Jarosław Bułka

KONFERENCJA REKTORÓW POLSKICH UCZELNI TECHNICZNYCH

Jubileusz 50-lecia Politechniki Radomskiej sprawił, że rektorzy – członkowie Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych właśnie Radom wybrali na miejsce swojego kolejnego spotkania.

W dniach 16 – 18 listopada br. w gościnnych murach Politechniki oraz uroczym, ukrytym w Puszczy Kozienieckiej ośrodku wypoczynkowym Lasów Państwowych, dostojne gremium debatowało nad problemami trapiącymi obecnie całe środowisko akademickie w kraju, a w szczególności uczelnie techniczne.

Czas przeznaczony na obrady rektorzy poświęcili w pierwszej kolejności na spotkanie z ministrem nauki, przewodniczącym KBN prof. Andrzejem Wiszniewskim, który obszernie i wyczerpująco omówił sytuację szkół wyższych w świetle dopiero co uchwalonego przez rząd projektu budżetu na przyszły rok. Minister przedstawił również swój własny komentarz, w którym podzielił się z zebranymi swoimi obawami wobec niedobrych prognoz co do zatwierdzenia tegoż projektu w postaci, którą zaprezentował. Szczególnie zaakcentowane zostały kwestie dotyczące wstrzymania, ze względu na fatalną kondycję finansową sektora szkolnictwa wyższego, finansowania nowych zadań inwestycyjnych, o które aplikowały uczelnie. Minister zapewnił jednak, że projekty już realizowane będą kontynuowane.

Przewodniczący obradom pod nieobecność przewodniczącego KRPUT prof. Ryszarda Tadeusiewicza rektor Politechniki Wrocławskiej prof. Andrzej Mulak kierując dyskusję w stronę debaty nad możliwościami wprowadzenia na ścieżkę legislacyjną projektu MEN i KRASP nowego *Prawa o szkolnictwie wyższym*, poprosił o skomentowanie aktualnej sytuacji przewodniczącego KRASP prof. Jerzego Woźnickiego.

Profesor Woźnicki nakreślił tło towarzyszące pracom ministerialnym oraz sytuacji w parlamencie, które, według niego, nie rokuje rozpoczęcia szybkiego procesu legislacyjnego projektu nowego *Prawa o szkolnictwie wyższym*. W swym wystąpieniu przypomniał również rektorom o orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zasadności pobierania przez uczelnie opłat za świadczenie usług edukacyjnych i konsekwencjach z niego dla szkół płynących. Zwrócił przy tym szczególną uwagę na fakt, iż interpretacja tegoż orzeczenia jasno wskazuje na konieczność zachowania przez szkoły wyższe właściwych proporcji pomiędzy prowadzonymi studiami dziennymi a zaocznymi. Ze względu na możliwość zaskarżania uczelni wskazał on również na konieczność odpowiedniego szacowania kosztów kształcenia na poszczególnych kierunkach i rodzajach studiów.

Członkowie Konferencji wzięli również udział w spotkaniu z władzami miasta i regionu, które zakończyło się konferencją prasową.

Kolejną część obrad rektorzy rozpoczęli od spotkania z ministrem edukacji narodowej prof. Jerzym Zdradą, którego poproszono o komentarz do sytuacji budżetowej resortu oraz o prognozę możliwości wprowadzenia pod obrady parlamentu wspomnianego już projektu *Prawa o szkolnictwie wyższym*.

Następnie rektorzy zajęli się analizą treści projektu „Porozumienia KRPUT w sprawie zapewnienia jakości kształcenia” przygotowanego przez Konferencję Prorektorów ds. Kształcenia Polskich Uczelni Technicznych, kierowaną przez prorektor ds. kształcenia Politechniki Gdańskiej prof. Alicję Konczakowską. W części poświęconej na dyskusję nad projektem zgłoszono wiele uwag o charakterze formalno-prawnym, nie podważając jednak merytorycznych rozwiązań zawartych w projekcie, co pozwoliło na rozpoczęcie prac nad utworzeniem Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych. Ustalono, że jej powołanie nastąpi na posiedzeniu komisji w lutym 2001 roku.

Na zakończenie części merytorycznej spotkania prof. Andrzej Mulak przedstawił obszerny komentarz do prac prowadzonych przez Komisję Integracji, Partnerstwa i Standardów Akademickich KRASP, której przewodniczy. W swoim wystąpieniu poinformował zebranych o wysiłkach komisji zmierzających do uporządkowania i usystematyzowania problematyki związanej z projektem „Matury 2002”.

Autor jest sekretarzem Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych

POSIEDZENIE SENATU AKADEMICKIEGO POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

3. 11. 2000

- Senat przyjął opinię o dorobku prof. Jerzego SOŁTANA, opracowaną przez prof. Andrzeja Kałużkę i poparł inicjatywę Politechniki Warszawskiej w sprawie nadania prof. J. Sołtanowi tytułu doktora honoris causa tej uczelni.
- Senat powołał prof. Jerzego KURBIELA na promotora wniosku o nadanie prof. A. Wieczystemu tytułu doktora honoris causa Politechniki Krakowskiej i zatwierdził senaty Politechniki Warszawskiej i Politechniki Wrocławskiej jako jednostki opiniujące dorobek kandydata.
- Senat pozytywnie zaopiniował wnioski:
 - o nadanie prof. Johnowi ODENOWI tytułu doktora honoris causa Politechniki Krakowskiej;
 - o mianowanie prof. S. ŁAWRENIUKA na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Matematyki WFTiMK PK;
 - o mianowanie prof. O. ŁOPUSZAŃSKIEGO na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Matematyki WFTiMK PK;
 - o przekształcenie Samodzielnej Pracowni Geometrii Wykreślnej i Grafiki Inżynierskiej Wydziału Architektury PK w Samodzielny Zakład Geometrii Wykreślnej i Grafiki Inżynierskiej;
 - o przekształcenie Studium Wychowania Fizycznego i Sportu PK na Centrum Sportu i Rekreacji PK;
 - o powołanie mgr Zbigniewa KUCL na stanowisko dyrektora Centrum Sportu i Rekreacji PK;
 - o powołanie dr hab. inż. Edwarda WANTUCHA, prof. PK na stanowisko dyrektora Centrum Kształcenia i Badań w Zakresie Zastosowań Informatyki;
 - kandydaturę prof. zw. dr hab. inż. Janusza KAWECKIEGO na przewodniczącego Senackiej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich.
- Senat powołał
 - do Senackiej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów:
Tomasza GOLINCZAKA (III r. WA),
Monikę ŁUKASZEWSKĄ (V r. WiS),
Marka KONOPCZYŃSKIEGO (III r. WM),
Krzysztofa NOWOSIŃSKIEGO (V r. WIL);
 - do Senackiej Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów:
Martę KUBISZYN (V r. WM),
Szczepana LEWANDOWSKIEGO (III r. WFTiMK),
Macieja PANKA (III r. WiTCh),
Joannę ZIELIŃSKĄ (V r. WIEiK).
- Senat podjął uchwałę o powołaniu trzech spółek z ograniczoną odpowiedzialnością ze 100% udziałem Politechniki Krakowskiej.

Senat upoważnił rektora PK do podejmowania działań związanych z utworzeniem i funkcjonowaniem trzech spółek z o.o. ze 100% udziałem PK oraz wyraził zgodę na podjęcie przez nie działalności związanej z zagospodarowaniem terenów PK wchodzących w obszar Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Czyżynach. Senat wyraził zgodę na zbywanie udziałów w tych spółkach i jednocześnie zobowiązał rektora PK do składania sprawozdań z bieżącej działalności w tym zakresie.
- Senat przyjął zmianę w § 110 p. 1 Statutu PK. Zdanie: „Senat, po zasięgnięciu opinii rady wydziału, może zgodzić się na dwa kolejne roczne przedłużenia”, zmienia treść na: „Senat, po zasięgnięciu opinii rady wydziału, może zgodzić się na kolejne roczne przedłużenia”.
- Senat wyraził zgodę na zbycie części terenu PK w Czyżynach o powierzchni ok. 1 ha pod budowę skrzyżowania ulic Stella-Sawickiego i Jana Pawła II i upoważnił rektora PK do przeprowadzenia transakcji.

Opracowała Teresa Marszałik

Andrzej Kadluczka

DOKTORAT HONORIS CAUSA PROFESORA MIHÁLY ZÁDORA

Fot. J. Zych

Profesor Mihály ZÁDOR jest wybitnym historykiem architektury, znawcą architektury średniowiecznej, autorem syntetycznych edycji i podręczników: *Monuments of Budapest*, 1955 (z Alajos Sodor), *History of Architecture of Budapest – Townscape and Monuments* (z Alajos Sodor i Bela Borsos) oraz *History of Architecture. Middle Ages, Romanesque*, 1990.

Jest wykładowcą historii architektury i metod ochrony budowli zabytkowych na macierzystym uniwersytecie i wielu uczelniach europejskich, amerykańskich i kanadyjskich, organizatorem znanych sympozjów dotyczących edukacji w dziedzinie ochrony zabytków architektury, a także autorem specjalistycznych programów edukacyjnych.

Dzięki kontaktom z Profesorem Zádorem i jego pasji kształcenia młodych kadr dla konserwacji, wielu młodych pracowników naukowych Instytutu Historii Architektury i Konserwacji Zabytków w latach 1980-1990 mogło odbyć staże naukowe, szkoleniowe i uczestniczyć w stałych seminariach organizowanych w Instytucie i laboratorium prowadzonym

w Uniwersytecie Technicznym w Budapeszcie przez Profesora Zádora, który jest zarazem stałym wykładowcą podyplomowego studium prowadzonego w IHAiKZ.

Podejmując z entuzjazmem współpracę w realizacji idei Konferencji Konserwatorskiej Kraków 2000 był nie tylko jej aktywnym promotorem na arenie międzynarodowej, ale także wiceprzewodniczącym Rady Programowej i współorganizatorem jednej z sekcji tematycznych.

Mając na uwadze autorytet zawodowy i naukowy Profesora Mihály Zádora i jego pozycję w międzynarodowym środowisku konserwatorskim, a także ponad 20-letnie dowody przyjaźni i wielostronnej współpracy z WA PK i na jego rzecz, Senat PK na wniosek Rady Wydziału Architektury zdecydował o nadaniu Mu tytułu doktora honoris causa. Dyplom wręczył Kandydatowi JM Rektor PK profesor Kazimierz Flaga na pięknej uroczystości, która odbyła się w auli Collegium Maius UJ 27 października br., gromadząc członków Senatu PK, Rady Wydziału, a także wielu wybitnych przedstawicieli świata konserwatorskiego.

Kiedy pod koniec lat 70. w ówczesnej Polsce nasiłał się kryzys gospodarczy, jego skutki ostro dotykały także szkolnictwo wyższe, w tym programy naukowo-badawcze. Uczelnie poszukiwały więc usilnie kontaktów zagranicznych i partnerów wspólnych przedsięwzięć badawczych. Od tego właśnie okresu zaczyna się intensywna współpraca Instytutu Historii Architektury i Konserwacji Zabytków z bratnim Instytutem Historii i Teorii Architektury Technicznego Uniwersytetu w Budapeszcie, której niestrudżonym orędownikiem i autentycznym animatorem stał się profesor Mihály Zádor.

Ten wybitny węgierski naukowiec już wtedy był mocno związany z międzynarodowym środowiskiem konserwatorskim poprzez członkostwo i działalność w ramach ICOMOS-u, gdzie znany był jako ekspert w dziedzinie konserwacji kamienia i cegły. Problem ten właśnie wówczas, w szczytowym okresie niekontrolowanej industrializacji, pomijającej wymogi ochrony środowiska, stał się dla krakowskich zabytków architektury przysłowiowym problemem „życia lub śmierci”.

Pamiętam dobrze, a mam do dziś zachowane wycinki z prasy lokalnej, która dramatycznie donosiła o przyspieszonym procesie destrukcji – o dosłownym „rozsypany się” murów krakowskich budowli atakowanych przez zanieczyszczone powietrze atmosferyczne z nadmierną zawartością siarki i fluoru oraz wilgoć penetrującą ich fundamenty pozbawione stosownych zabezpieczeń. Rzutniem w tym ostatnim przypadku było stworzenie odpowiedniej izolacji poziomej i pionowej w taki sposób, by jak najmniej ingerować w stare, cenne struktury. A właśnie nie kto inny jak profesor Mihály Zádor wspólnie z brytyjskim naukowcem Peterem Cookiem był autorem opatentowanej metody zabezpieczenia murów przed wilgocią metodą iniekcji. Toteż kiedy na początku lat 80. w końcową fazę wkroczyły prace konserwatorskie przy rewaloryzacji budynku przy ul. Kanoniczej 1, przeznaczonego dla naszego Instytutu, podjąłem starania, aby wykorzystać doświadczenie i zaplecze techniczne jakie posiadał profesor Zádor, w celu zastosowania tej wówczas unikalnej, a dziś powszechnie stosowanej me-

tody. Profesor Zádor entuzjastycznie odniósł się do złożonej mu propozycji, podejmując w latach 1983-84 inicjatywę osobistej pomocy w osuszeniu i konsolidacji zawilgoconych murów piwnic odnowionego budynku przy ul. Kanoniczej 1 w Krakowie, co w ówczesnych warunkach ekonomicznych było zadaniem niemal niewykonalnym. Bezinteresownie wykonane przez profesora Zádora badania i pomiary stanu zawilgoconych murów, a następnie autorski projekt konserwatorski stały się podstawą dla końcowego sukcesu – uratowania i adaptowania dla współczesnych potrzeb unikalnego zespołu piwnic średniowiecznych, do jakich zaliczyć należy piwnice IHAiKZ. Współpracując ściśle z kierownictwem wydziału i uczelni oraz z Zarządem Rewaloryzacji i WKZ, profesor Zádor osobiście umożliwił – dzięki swemu autorytetowi – w ramach tzw. bezdewizowego importu z Węgier dostarczenie do Polski zachodnich komponentów i specjalistycznej aparatury technicznej, niezbędnych do przeprowadzenia tej eksperymentalnej w skali Polski operacji, która zakończyła się pełnym sukcesem.

Tomasz Maczyga
Elzbieta Nachlik

PROFESOR JAMES C. I. DOOGE DOCTOR HONORIS CAUSA POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

Profesor James C.I. Dooge urodził się w 1922 r. w Birkenhead, Cheshire w Anglii. Studia pierwszego stopnia (B.Sc. i B.Eng) ukończył w 1942 r. w National University of Ireland. Stopień Master of Engineering uzyskał na tym samym uniwersytecie w 1952 r., a stopień Master of Science na Uniwersytecie Iowa (USA) w roku 1956.

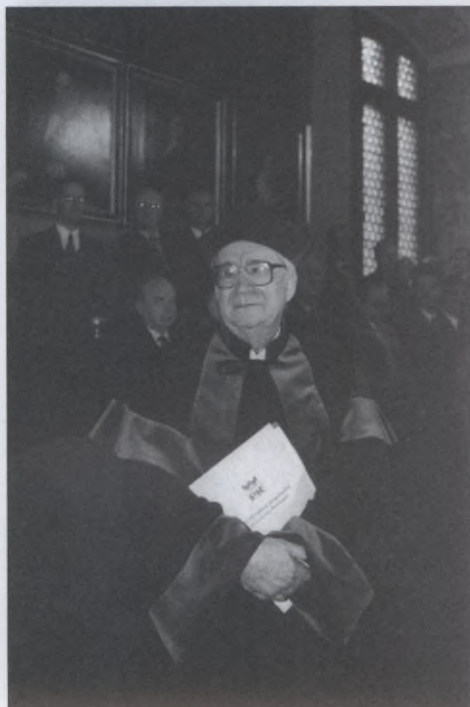
Karię uniwersytecką rozpoczął w 1958 r., piastując w latach 1958 -1987 kolejno stanowiska profesora budownictwa w University College Cork, University College Dublin i visiting professor w College Galway. Jednocześnie prowadził regularne wykłady na licznych uniwersytetach europejskich, amerykańskich i azjatyckich oraz w Australii. Profesor posiada doktoraty honorowe uniwersytetów w Wageningen, Lund, Birmingham i Dublinie.

Chcąc w kilku zdaniach scharakteryzować Profesora Jamesa Dooge'a, należy powiedzieć, że jest to:

- wybitny naukowiec o dużym doświadczeniu praktycznym, jeden z najwybitniejszych współczesnych specjalistów w zakresie szeroko pojętych badań hydrosfery;
- członek zwyczajny lub honorowy licznych znaczących instytucji oraz stowarzyszeń zawodowych i akademickich w wielu krajach;
- serdeczny przyjaciel Polski, a szczególnie pracowników naukowych zajmujących się hydrologią i hydrauliką;
- profesor współpracujący regularnie od wielu lat z polskimi placówkami naukowymi, a szczególnie z Politechniką Krakowską;
- uznany w Irlandii polityk;
- wyjątkowo duża osobowość.

Wyniki działalności naukowej Profesora Jamesa Dooge'a stawiają go w rzędzie najwybitniejszych

specjalistów na świecie w zakresie hydrologii oraz hydrauliki koryt rzecznych. Jest autorem ponad 150 publikacji, które stanowią kanon współczesnej hydrologii i hydrauliki. Do takich należą między innymi: artykuł pt. „Ogólna teoria hydrografu jednostkowego” (A General Theory of Unit Hydrograph) i monografia pt. „Liniowa teoria systemów hydrologicznych” (Linear Theory of Hydrological Systems).

Fot. J. Zych

Profesor Dooge położył wielkie zasługi w międzynarodowej współpracy naukowej. Od roku 1980 działa w Międzynarodowej Radzie Unii Naukowych (International Council of Scientific Unions), której był sekretarzem generalnym i prezydentem. Był członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Nauk Hydrologicznych (IAHS), biura Międzynarodowej Unii Geodezji i Geofizyki. Piastował kierownicze stanowiska w doradczych komitetach naukowych sekretarza generalnego Narodów Zjednoczonych, UNESCO. Jest członkiem konsultantem Unii Europejskiej w zakresie oceny programów badań ochrony środowiska.

Niezwykle bogata jest działalność organizacyjna Profesora. Jest członkiem zwyczajnym i honorowym licznych stowarzyszeń zawodowych i akademickich

w różnych krajach. Profesor Dooge jest stypendystą m.in. Institution of Civil Engineers w Londynie, American Society of Civil Engineers, gdzie uzyskał prestiżową nagrodę Ven Te Chowa w 1997, American Geophysical Union (nagroda Hortona w 1959 i Medal Bowie w 1986). Jest także członkiem lub członkiem korespondentem irlandzkiej Royal Irish Academy, której był sekretarzem a następnie prezesem, Rosyjskiej Akademii Nauk, Collegium Ramazzini w Bolonii, Accademii Galileiana w Padwie i Hiszpańskiej Akademii Nauk.

Związki Profesora Dooge'a z Polską i Politechniką Krakowską datują się od roku 1968. Profesor był uczestnikiem i członkiem Komitetu Naukowego sympozjum „Modele matematyczne w hydrologii”, które odbyło się w Warszawie w 1971 roku, a na którym główne wykłady wygłosił Profesor Dooge. Sympozjum to zapoczątkowało rozwój tej dziedziny badań w Polsce. Podobne znaczenie miała szkoła letnia w Jabłonie; materiały szkoły zostały przetłumaczone przez zespół z PK i wydane przez PAN. Od tego czasu na długoterminowych stażach w University College Dublin przebywało sześciu Polaków, w tym jedna osoba z PK uzyskała tam stopień doktora. Co najmniej raz na dwa lata prof. Dooge przebywał w ostatnich dziesięcioleciach w Politechnice Krakowskiej, udzielając regularnych konsultacji młodym pracownikom naukowym oraz wygłaszając referaty na seminariach Instytutu Inżynierii i Gospodarki Wodnej. W 1976 r. był honorowym gościem na obchodach 30-lecia PK, w 1995 r. otrzymał Złoty Medal 50-lecia PK. Profesor jest członkiem zagranicznym Polskiej Akademii Nauk.

Profesor James Dooge zajmował się również polityką. Był długoletnim członkiem Senatu Republiki Irlandzkiej, przewodniczącym tego Senatu, członkiem trzyosobowej Rady Prezydenckiej Irlandii, ministrem spraw zagranicznych.

Biorąc pod uwagę autorytet naukowy i zawodowy Profesora Dooge'a, Senat Politechniki Krakowskiej na wniosek Rady Wydziału Inżynierii Środowiska, uhonorował go tytułem „doktora honoris causa” naszej uczelni. Uroczystość nadania tego wyróżnienia odbyła się 8 listopada 2000 roku w auli Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie JM Rektor Politechniki Krakowskiej prof. Kazimierz Flaga wręczył Kandydatowi stosowny dyplom, w obecności wybitnych przedstawicieli świata nauki zaproszonych na tę uroczystość.

Stanisław M. Rybicki, Robert Wierzbicki

JUBILEUSZ 45–LECIA PRACY NAUKOWEJ PROFESORA ARTURA WIECZYSTEGO

20 października 2000 r. odbyła się Jubileuszowa Sesja Naukowa z okazji czterdziestopięciolecia pracy naukowej prof. zw. dr hab. inż. Artura Wieczystego – wieloletniego dziekana Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Krakowskiej, współtwórcy Instytutu Zaopatrzenia w Wodę i Ochrony Środowiska, twórcy znanej powszechnie, ponadregionalnej szkoły naukowej. Nic więc dziwnego, że sala klubu Politechniki Krakowskiej z trudem mieściła licznie przybyłych z całego kraju gości szacownego Jubilata. Byli wśród nich przyjaciele, współpracownicy i wychowankowie Profesora, przedstawiciele wszystkich ważniejszych ośrodków i instytucji naukowych w inżynierii środowiska oraz przedsiębiorstw branżowych.

Wystąpienie Jubilata profesora Artura Wieczystego

Profesor Artur Wieczysty to postać niezwykle. Zmuszony pod koniec II wojny światowej do opuszczenia rodzinnego Lwowa, który ukończył na zawsze, związał się na resztę życia z Krakowem, gdzie po ukończeniu Liceum Nowodworskiego rozpoczął studia na Wydziale Budownictwa Wodnego Politechniki Krakowskiej. Ukończywszy je w roku 1955, rozpoczął pracę naukową na macierzystej uczelni. W 1961 r. uzyskał stopień naukowy doktora, w siedem lat później doktora habilitowanego, w roku 1980 tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, a w roku 1988 profesora zwyczajnego.

Od początku swej kariery naukowej Profesor Artur Wieczysty specjalizował się w zagadnieniach związanych z zaopatrzeniem w wodę. Początkowo obszar Jego zainteresowań stanowiła hydrogeologia inżynierska, co zaowocowało wydaniem w 1982 roku podręcznika akademickiego „Hydrogeologia inżynierska”, będącego do dziś fundamentalnym dziełem w tym zakresie. Rozwijając swe zainteresowania naukowe zajął się również problematyką systemów zaopatrzenia w wodę

i usuwania ścieków. Ukoronowaniem wieloletniej pracy Profesora było stworzenie własnej szkoły naukowej zajmującej się problemami niezawodności wodociągów i kanalizacji oraz bezpieczeństwa i ryzyka w inżynierii środowiska. Profesor Wieczysty jest autorem między innymi siedmiu podręczników, dwóch skryptów akademickich, sześciu prac studialnych, dziewięciu monografii oraz 182 artykułów naukowych i siedmiu norm PNB. Ponadto posiada znaczące osiągnięcia zawodowe, wśród których można wymienić chociażby udział w projektowaniu systemów odwadniających związanych z kaskadą stopni piętrzących na górnej Wiśle czy też barier odwadniających Kraków i jego zabytkowe budowlę. Dzięki swej szerokiej wiedzy i umiejętnością znajdowania oryginalnych rozwiązań w uprawianej przez siebie dyscyplinie naukowej jest powszechnie szanowanym autorytetem w całej polskiej inżynierii środowiska.

Profesor Artur Wieczysty był jednym z głównych inicjatorów przekształcenia Wydziału Budownictwa Wodnego Politechniki Krakowskiej w Wydział Inżynierii Sanitarnej i Wodnej. Wniósł nieoceniony wkład w rozwój kadry naukowej oraz wcale przyczynił się do osiągnięcia obecnej pozycji Wydziału Inżynierii Środowiska PK w Polsce.

Dowodem uznania dla dorobku Profesora Artura Wieczystego była Jubileuszowa Sesja Naukowa pn. **„Systemy zaopatrzenia w wodę i usuwania ścieków u progu trzeciego tysiąclecia”**, zorganizowana przez Instytut Zaopatrzenia w Wodę i Ochrony Środowiska przy wydatnej pomocy finansowej ze strony przedsiębiorstwa „INSTAL Compact” z Tarnowa Podgórnego k. Poznania, reprezentowanej na konferencji przez prezesa dr Zbigniewa Hauptkę – przyjaciela Jubilata, a także Wydziału. Pomoc organizacyjną udzielił również mgr inż. Kazimierz Zapart – wybitny projektant.

Uroczystość uświetniło przybycie najwyższych władz uczelni w osobach JM Rektora Politechniki Krakowskiej prof. zw. dr hab. inż. Kazimierza J. Flagi oraz prorektorów prof. zw. dr hab. inż. Marcina Chrzanowskiego i prof. dr hab. inż. Józefa Gawlika. Po przywitaniu przybyłych gości przez dziekana Wydziału dr hab. inż. Teresę Lubowiecką, prof. PK, profesor Kazimierz J. Flaga wygłosił wzruszające przemówienie, w którym podkreślił ogromny dorobek i wysoką pozycję naukową Jubilata oraz Jego wielki wkład pracy na rzecz macierzystej uczelni. Przypominał przy tym o działaniach profesora Wieczystego jako Seniora budowy obecnego Wydziału Inżynierii Środowiska oraz niezwykłej roli, jaką odegrał w uzyskaniu jego wysokiej pozycji. Ponadto zwrócił uwagę, że Jubilat znany jest również z wszechstronnych zainteresowań humanistycznych i artystycznych.

Profesor Artur Wieczysty podczas rozmowy z JM Rektorem Politechniki Krakowskiej prof. zw. dr hab. inż. Kazimierzem Flagą

Następnie dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Krakowskiej profesor Teresa Lubowiecka omówiła drogę życiową Jubilata. Przypomniała Jego zasługi dla Wydziału, wskazując na wyjątkową zdolność harmonijnego łączenia działalności naukowej z pełnym życiowości stosunkiem do współpracowników. Prof. Krzysztof Knapik – dyrektor Instytutu Zapobiegania i Ochrony Środowiska PK, przedstawił bogaty dorobek inżynierski Profesora Wieczystego, składając jednocześnie na Jego ręce adres od pracowników Instytutu. Gratulacje Jubilatowi złożył również prezes Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych profesor Marek Roman. Bardzo serdeczne gratulacje złożyli profesor Edward W. Mielcarzewicz z Politechniki Wrocławskiej, profesor Andrzej Królikowski z Politechniki Białostockiej, a także profesor Jerzy Kowalski, b. rektor Akademii Rolniczej z Wrocławia, który wiele lat współpracował z Jubilatem w zakresie hydrologii inżynierskiej. Profesor Lucjan Pawłowski – przewodniczący Komitetu Inżynierii Środowiska PAN oraz profesor Czesław Grabarczyk – przewodniczący Sekcji Inżynierii Sanitarnej KłiLW PAN podkreślili zasługi Jubilata w podnoszeniu rangi dyscypliny naukowej „inżynieria środowiska”. Szczególnie zabrzmiały gratulacje przekazane przez reprezentantów Politechniki Rzeszowskiej prof. Janusza Raka oraz Politechniki Białostockiej prof. Andrzeja Dzienisa, obaj bowiem swą wcześniejszą karierę naukową rozwijali pod opieką Jubilata. Ponadto napłynęły adresy, między innymi od profesora Kazimierza Thiela – przewodniczącego Wydziału IV Nauk Technicznych PAN, profesora Janusza Kindlera, dziekana Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Warszawskiej, profesora Krzysztofa Bartoszewskiego – dziekana Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Wrocławskiej, profesora Jakuba Siemka z Akademii Górniczo-Hutniczej

w Krakowie, wydziałów i instytutów Politechniki Krakowskiej, dyrektora Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Rady Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej w Krakowie, Rady Wydziału Architektury, Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Poznańskiej, dziekana Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Śląskiej w Gliwicach, Oddziału Krakowskiego Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych, Głównego Instytutu Górnictwa w Katowicach. Kilkadziesiąt adresów okolicznościowych przekazali współpracownicy Profesora z Politechniki Krakowskiej i innych ośrodków akademickich, Jego byli studenci, wychowankowie oraz przedstawiciele przedsiębiorstw branżowych.

W części naukowej sesji znalazły się referaty: dr hab. inż. Teresy Lubowieckiej, prof. PK – „**Sylwetka prof. zw. dr hab. inż. Artura Wieczystego**”; prof. dr hab. inż. Andrzej Królikowski – „**Systemy kanalizacyjne na terenach zurbanizowanych**”; prof. zw. dr hab. inż. Edwarda Wł. Mielcarzewicza – „**Próba prognozy kierunków rozwoju systemów wodociągów w XXI wieku**”; prof. dr hab. inż. Marka Romana – „**Stowarzyszenia społeczne w branży wodociągów i kanalizacji i ich rola na tle wyzwań XXI wieku**” oraz prof. zw. dr hab. inż. Artura Wieczystego – „**Człowiek i woda. Retrospekcja**”.

Jubilat w sposób interesujący i oryginalny przedstawił historię swojego życia, pełną wspomnień tragicznych i humorystycznych, które uczestnicy Sesji przyjęli z dużym zainteresowaniem.

Część oficjalną Sesji ubarwiły wspomnienia osób, które znają Jubilata również z działalności pozanaukowej. Między innymi profesor Roman Ciesielski wspominał zalety Jubilata jako byłego sportowca, profesor Tadeusz Bednarczyk omówił sukcesy artystyczne, które Jubilat odniósł za młodu w konkursach tańca towarzyskiego, natomiast docent Stanisław A. Rybicki wspominał wspólnie spędzone lata w Liceum Nowodworskiego oraz późniejsze kontakty zawodowe z Jubilatem.

Spotkanie towarzyskie po zakończeniu oficjalnej części obrad

Zamknięciem sesji było spotkanie towarzyskie, które odbyło się w salach recepcyjnych restauracji na Wawelu.

Fot. J. Zych

Józef Nizioł

WYRÓŻNIENIE PROFESORA MICHAŁA ŻYCZKOWSKIEGO

Prezes Rady Ministrów 8 listopada br. wręczył kolejne nagrody wybitnym polskim uczynom. Nagrody te – począwszy od 1994 roku – wręczane są raz w roku, w okolicy rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

Przyznawane są w dwóch zasadniczych kategoriach: młodych pracowników naukowych oraz za wybitne osiągnięcia. W pierwszej z nich premiowane są:

- wybitne prace doktorskie napisane przed 30. rokiem życia – 25 nagród,
- wybitne prace habilitacyjne, napisane przed 38. rokiem życia – 10 nagród.

Druga, można powiedzieć bardziej elitarna, dotyczy:

- wybitnych osiągnięć naukowych – 5 nagród,
- takiegoż dorobku naukowego – 5 nagród,
- wybitnych osiągnięć technicznych, które przyniosły duże efekty ekonomiczne.

W tej ostatniej – za wybitny dorobek naukowy – nagrodę otrzymał **prof. zw. dr hab. inż. Michał Życzkowski**, wieloletni pracownik naszej uczelni, którego całe życie zawodowe i naukowe związane jest z Politechniką Krakowską.

Dorobek naukowy profesora Michała Życzkowskiego jest imponujący. Jest on autorem lub współautorem 273 publikacji, w tym 3 książek własnych i 10 zespołowych. Działalność naukowa profesora dotyczy mechaniki ciała stałego, a szczególnie teorii plastyczności, reologii, stateczności i optymalnego kształtowania konstrukcji. Interesujące również były Jego prace w zakresie matematyki stosowanej, a zwłaszcza prace związane z działaniami na uogólnionych szeregach Fouriera. Do unikalnych w skali światowej należą książki profesora Michała Życzkowskiego „Obciążenia złożone w teorii plastyczności”, PWN, Warszawa 1973, a następnie w znacznie rozszerzonym ujęciu „Combined Loadings in the Theory of Plasticity”, PWN-Nijhoff 1981. To drugie ujęcie omawia ponad trzy tysiące pozycji literatury, w tym wiele pozycji szkoły krakowskiej stworzonej przez profesora Michała Życzkowskiego. Dzięki tej książce, bardzo często cytowanej w literaturze światowej, profesor Michał Życzkowski został powołany do rad redakcyjnych „International Journal of Plasticity”, „International Journal of Mechanical Sciences” oraz był przez rok zatrudniony w Joint Research Centre, Ispra, Włochy.

W wymienionych książkach profesor Michał Życzkowski pierwszy wprowadził pojęcie nośności rozdzielczej, z tego zakresu jest współautorem monografii „Nośność rozdzielcza w teorii plastyczności”, PK, Kraków 1998.

Inna, obszerna dziedzina badań naukowych dotyczy stateczności konstrukcji, zwłaszcza zagadnień niekonserwatywnych. Pierwszy wprowadził pojęcie siły nadśledzającej i określił odpowiednie wartości krytyczne. Podsumowaniem prac w tym kierunku były rozdziały w książkach „Stability of Elastic Structures”, Springer 1978 oraz „Strength of Structural Elements”, PWN-Elsevier 1991.

Kolejną obszerną dziedziną działalności naukowej profesora Michała Życzkowskiego jest optymalne kształtowanie konstrukcji, w szczególności ze względu na utratę stateczności lub w warunkach pełzania. Pierwszy z tych kierunków został podsumowany referatem generalnym na sympozjum IUTAM w Londynie w 1982 r. oraz monografią „Optimal Structural Design under Stability Constraints”, Kluwer Academic Publisher, Dordrecht-Boston-Londyn 1988. W uznaniu osiągnięć profesora Michała Życzkowskiego w teorii pełzania władze IUTAM powierzyły mu organizację konferencji „Creep in Structures IV”, która odbyła się w Krakowie w 1990 r., a brało w niej udział ponad 120 osób z 21 krajów.

O dużej wartości prac profesora może świadczyć liczba cytowań – w latach 1992-99 było ich 140.

W dziedzinie kształcenia kadr rola profesora Michała Życzkowskiego jest wyjątkowa. Był promotorem 29 prac doktorskich; jeden z jego doktorantów jest członkiem PAN i PAU, dalszych trzech jest profesorami zwyczajnymi, jeden profesorem tytularnym, dwóch jest profesorami na uniwersytetach w USA, dwóch w swoich krajach (Chiny i Wietnam).

Profesor Michał Życzkowski był twórcą (1969 r.) międzywydziałowej specjalności **mechanika stosowana**, która w roku 1991 została przekształcona w **mechanikę komputerową**. Wykształciła ona ponad 300 magistrów inżynierów poszukiwanych zarówno przez nowoczesne zakłady, jak i wyższe uczelnie i ośrodki badawcze.

Szanowny Panie Profesorze,

Z wielką przyjemnością i satysfakcją przyjęliśmy fakt wyróżnienia Pana Profesora prestiżową nagrodą prezesa rady ministrów za wybitny dorobek naukowy.

Serdecznie gratulujemy. Jesteśmy dumni, że wśród nas jest tak wybitny uczony i prawy człowiek.

DOKTORZY HABILITOWANI

Dr hab. inż. arch.
JACEK KAROL GYURKOVICH
Wydział Architektury

ur. w 1949 r., studia – 1971, doktorat – 1983
habilitacja – zatw. 30.10. 2000: „Znaczenie form charakterystycznych dla kształtowania i percepcji przestrzeni”

Dr hab. inż.
ANDRZEJ JACEK MACHOWSKI
Wydział Inżynierii Lądowej

ur. w 1944 r., studia – 1968, doktorat – 1977
habilitacja – zatw. 25. 10. 2000: „Zagadnienia stanów granicznych i niezawodności szkieletów stalowych budynków wielokondygnacyjnych”

Dr hab. inż. arch.
ALEKSANDER NOWORÓL
Wydział Architektury

ur. w 1954 r., studia – 1978, doktorat – 1988
habilitacja – zatw. 30. 10. 2000: „Instrumenty zarządzania rozwojem miasta”

Dr hab. inż. arch.
ZBIGNIEW KAROL ZUZIAK
Wydział Architektury

ur. w 1944 r., studia – 1968, doktorat – 1976
habilitacja – zatw. 30. 10. 2000: „Strategie rewitalizacji przestrzeni śródmiejskiej”

Kinga Ochalek, Paweł Starck, Jacek Pacut

50 LAT ZRZESZENIA STUDENTÓW POLSKICH - część II

Zrzeszenie Studentów Polskich - to 50 lat doświadczeń, a obecnie - ich wykorzystywanie i budowanie nowych tradycji. W kwietniu br. odbyło się w Warszawie ogólnopolskie spotkanie z okazji 50-lecia ZSP. Na koncercie zatytułowanym "Legendsy Studenckiej Piosenki", który prowadzili Krzysztof Jasiński i Piotr Bałtroczyk, wystąpili między innymi: Wojciech Młynarski z zespołem, Sława Przybylska, Marek Grechuta z zespołem "Anawa", Maryla Rodowicz z zespołem, Andrzej Sikorowski i zespół "Pod Budą", Jacek Kaczmarski, Przemysław Gintrowski, Grzegorz Turnau z zespołem, Kuba Sienkiewicz z zespołem.

Struktura i działalność ZSP

Podstawowym ogniwem struktury ZSP jest przedstawicielstwo uczelniane czyli rada uczelniana. Na terenie całej Polski działa 71 rad uczelnianych ZSP.

Przedstawicielstwa uczelniane z jednego środowiska akademickiego tworzą radę okręgową. Rada okręgowa organizuje imprezy środowiskowe i międzyuczelniane, zapewnia przepływ informacji między uczelniami oraz sprawuje nadzór finansowy i organizacyjny nad radami uczelnianymi danego środowiska. Rady okręgowe funkcjonują w 20 ośrodkach akademickich.

Przedstawicielstwem krajowym Zrzeszenia jest Rada Naczelna ZSP z siedzibą w Warszawie. Rada Naczelna reprezentuje Zrzeszenie w kontaktach z centralnymi urzędami państwowymi i innymi organizacjami w kraju i na forum międzynarodowym. Prezydium Rady Naczelnej koordynuje działalność programową i finansową ZSP.

ZSP opiera swoją działalność na inicjatywie, aktywności społecznej i pracy swoich członków, stanowiącej formę obywatelskiego wychowania. W życiu organizacyjnym kieruje się zasadami demokracji. Zadaniem Zrzeszenia Studentów Polskich jest kształtowanie aktywnych postaw, stwarzanie możliwości twórczego rozwoju studenta. Jest w nim miejsce dla różnych ruchów programowych, odzwierciedlających pluralizm światopoglądowy młodzieży studenckiej. ZSP prezentuje swoje stanowisko na temat życia akademickiego i szkolnictwa wyższego. Angażuje się również w proces reformy szkolnictwa wyższego, promowanie idei powszechności i równego prawa wszystkich ludzi do studiów wyższych oraz rozszerzenia zakresu i reformy systemu pomocy socjalnej dla studentów.

Przykładowo, dzięki inicjatywie Zrzeszenia zniesione zostały obciążenia z tytułu ZUS, płacone przez pracodawców zatrudniających studentów na umowy-zlecenia. ZSP patronuje i inicjuje przedsięwzięcia w takich dziedzinach jak:

- **Nauka i oświata** - ZSP organizuje szkolenia z zakresu zarządzania, obsługi komputerów, kursy językowe dla studentów. Wiele rad uczelnianych i okręgowych prowadzi kursy przygotowawcze dla kandydatów na wyższe uczelnie. Promuje również najlepszych z najlepszych; od lat jest organizatorem konkursu "Primus Inter Pares", nad którym patronat sprawuje prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.
- **Kultura** - największym i najbardziej spektakularnym przedsięwzięciem Zrzeszenia jest Festiwal Artystyczny Młodzieży Akademickiej FAMA (odbywający się co roku w Świnoujściu), poprzedzany imprezami regionalnymi. Od 1966 roku FAMA promuje najbardziej utalentowanych młodych artystów i gromadzi studentów, pragnących zaprezentować swoje artystyczne przedsięwzięcia i nawet najbardziej szalone pomysły.
- **Sport i turystyka** - zapalonym sportowcom Zrzeszenie oferuje obozy sportowe, rejsy żeglarskie, obozy jeździeckie, spływy kajakowe, obozy dla pletwonurków, rajdy piesze, wycieczki rowerowe, turnieje gier zespołowych i wiele, wiele innych. Patronuje także Mistrzostwom Polski w akrobatyce sportowej oraz studenckim drużynom korbballu..
Co roku organizuje się wiele obozów letnich i zimowych, które stanowią niedrogą i atrakcyjną dla studentów formę wypoczynku. Studenci rozpoczynający studia zapraszani są już od lat na wrześniowe obozy adaptacyjne, dzięki którym mogą poznać starszych kolegów i dowiedzieć się "co nie co" o ich przyszłej Alma Mater.
- **Kontakty międzynarodowe** - ZSP współpracuje z wieloma organizacjami młodzieżowymi i studenckimi z całego świata. Jest członkiem ESIB - National Unions of Students in Europe - organizacji zrzeszającej największe krajowe organizacje studenckie z całej Europy. Należy do europejskiego Forum Studentów, a także sieci studenckiej CEEPUS (program wymiany stypendialnej dla krajów Europy Środkowej) oraz do Międzynarodowego Związku Studentów (IUS).

Jest zaangażowane w europejską kampanię przeciwko rasizmowi, ksenofobii i nietolerancji "All different, All equal". Organizuje również zagraniczne wymiany studenckie i seminaria międzynarodowe.

Środowisko Krakowskie

ZSP jest aktualnie jednym z największym i najbardziej prężnych w Polsce. Rada Okręgowa - prócz swej roli nadzorczej dla rad uczelnianych Krakowa - organizuje akcję pod nazwą "Wyciągnij rękę do Żaka", czyli krakowską giełdę mieszkań dla studentów. Zajmuje się również organizacją kolonii dla dzieci (Grzybowo k.Kołobrzegu, Dzianisz k.Zakopanego, Tylicz k.Krynicy), obozy młodzieżowe w Chorwacji. W Krakowie działają obecnie rady uczelniane na Akademii Pedagogicznej, Akademii Górniczo-Hutniczej, Akademii Ekonomicznej, Akademii Rolniczej oraz na Politechnice Krakowskiej.

Rada Uczelniana ZSP Politechniki Krakowskiej została reaktywowana (po ok. 15-letnim niebycie) w roku 1997. Obecnie przeżywa rozkwit swojej działalności; należy do nas już prawie 200 studentów Politechniki. Wciąż czekamy na koleżanki i kolegów ze wszystkich wydziałów PK, chętnych do pracy społecznej. Szczególnie dużym zainteresowaniem cieszy się nasza organizacja wśród studentów nowo przyjmowanych na uczelnię. Staramy się zapewniać kolegom aktywną formę wypoczynku, pomagać w rozwiązywaniu różnych problemów. Do tradycji Politechniki już na stałe wpisały się imprezy organizowane przez Radę Uczelnianą ZSP PK, a są to m.in.: "Rajd Beana" dla studentów pierwszego roku (połowa października), "Rajd Andrzejkowo-Mikołajkowy" (pod koniec listopada), "Sylwester", "Rajd na powitanie wiosny" (koniec marca), "Ognisko po seji". Organizujemy również wakacyjne wyjazdy dla studentów oraz obozy adaptacyjne dla nowo przyjmowanych studentów (we wrześniu). Staramy się pomagać poprzez: współpracę z mieszkańcami krakowskimi, mającymi do wynajęcia pokoje i kierowanie na kwatery osób, które nie dostają akademika, jak również pośredniczyć w znalezieniu pracy studentom PK. Niestety, jako ZSP na dofinansowanie z puli MEN już dawno przestaliśmy liczyć. Szczycimy się tym, że dajemy sobie radę sami. Nie jesteśmy jednak do końca samowystarczalni. Czerpiemy pomysły z niegdysiejszych pomysłów i doświadczeń naszych starszych koleżanek i kolegów. Zapraszamy do współpracy, pomocy merytorycznej, materialnej, jak i do wspólnej zabawy. Dziękujemy JM Rektorowi Politechniki Krakowskiej prof. zw. dr hab. inż. Kazimierzowi J. Fladze, Panu prorektorowi ds. dydaktyki prof. dr hab. inż. Ryszardowi Kozłowskiemu, dzięki którym wiele naszych inicjatyw oraz imprez doszło do skutku.

Na wniosek RU ZSP PK podczas obchodów uroczystości 50-lecia ZSP w Warszawie (kwiecień br.) rektor Politechniki Krakowskiej prof. zw. dr hab. inż. Kazimierz J. Flaga otrzymał z rąk prezydenta Polski Aleksandra Kwaśniewskiego Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, będący między innymi podziękowaniem studentów Politechniki Krakowskiej za pomoc i wspieranie Zrzeszenia.

Pragnęlibyśmy bardzo, aby udało nam się wrócić do tradycji wyróżniania przez studentów najlepszych dydaktyków, podobnie jak to było przed laty....

Fot. J. Zych

Rada Uczelniana ZSP PK:

Przewodniczący - Paweł Starck,
wiceprzewodniczący:

Kinga Ochalek, Piotr Stangret

Prezydium RU ZSP PK:

Kinga Ochalek, Dariusz Pałubski, Paweł Starck,
Bartosz Smakowski, Piotr Stangret

Plenum RU ZSP PK:

Kinga Ochalek, Dariusz Pałubski, Paweł Starck,
Bartosz Smakowski, Piotr Stangret, Barbara Cias-
tek, Jacek Pacut, Piotr Pielach, Piotr Czernecki

Komisja Turystyki Rajdowej i Wędrowniej:

Marcin Schönnemann, Krzysztof Szarecki

Komisja Kultury:

Jacek Pacut, Bartosz Smakowski

Komisja Techniczna:

Michał Siklucky

Webmaster:

Piotr Pielach

Adres:

**RADA UCZELNIANA ZRZESZENIA STUDENTÓW
POLSKICH POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ**

31-155 Kraków, ul. Warszawska 24

budynek 10-24, pokój 145, III piętro

tel. 48 (12) 628-29-04; lub 628-20-00 wewn. 29-04

e-mail: zsp@usk.pk.edu.pl

STUDENCI WYDZIAŁU ARCHITEKTURY DLA MIASTA BOCHNI

W Miejskim Domu Kultury w Bochni, z udziałem JM Rektora Politechniki Krakowskiej prof. zw. dr hab. inż. Kazimierza Flagi, 19 października br. odbyło się otwarcie wystawy prac konkursowych studentów III roku Wydziału Architektury PK. Studenci pod kierunkiem prof. zw. dr hab. inż. arch. Wojciecha Bulińskiego i jego współpracowników z Katedry Użyteczności Publicznej WA wykonali w ramach konkursu ok. 100 projektów architektonicznych dotyczących Miasta Bochni. Te ważne dla Bochni urbanistyczne i architektoniczne miejsca, to:

1. Hala na placu targowym GAZARIS,
2. Galeria jako rozbudowa budynku Muzeum w pierzei Rynku,
3. Hala Widowiskowo-Sportowa na terenie byłej jednostki wojskowej,
4. Bank z restauracją i biurami na Placu Floris,
5. Dom Kultury na Placu Gen. Okulickiego wraz z adaptacją Pomnika.

Komisja Konkursowa pod przewodnictwem prof. arch. Krzysztofa Lenartowicza sędziego SARP-u i pełnomocnika dziekana Wydziału Architektury, w której skład wchodził: architekt miejski arch. Elżbieta Langer, wojewódzki konserwator zabytków arch. Olgierd Wójcik, wójt Gminy Bochnia mgr inż. Jerzy Lysy, dyrektor Muzeum w Bochni mgr Jan Flasza, architekci Zbigniew Siudak, Krzysztof Kępa, Adam Kobiela oraz sponsor nagród Włodzimierz Chwastek przyznała nagrody na łączną kwotę 15 000 zł oraz 6 wyróżnień honorowych. W każdej grupie tematycznej przyznano I nagrodę (1500 zł), II nagrodę (1000 zł) i III nagrodę (500 zł) oraz 1 lub 2 wyróżnienia.

Przy ocenie projektów przyjęto następujące kryteria:

- dostosowanie formy projektowanego obiektu do architektury Bochni (wpisanie w krajobraz miasta),
- nowatorstwo i świeżość pomysłu, forma obiektu i sposób zagospodarowania terenu, powiązanie funkcjonalne w istniejącą strukturę miasta,
- atrakcyjny sposób podania czytelny dla nieprofesjonalnego odbiorcy.

Wystawę otworzył burmistrz Miasta Bochni Pan Wojciech Cholewa. W uroczystości uczestniczyli ponadto: Ludwik Węgrzyn – starosta bocheński, Jan Ol-

szewski – przewodniczący Rady Miejskiej w Bochni, Jan Flasza – dyrektor Muzeum w Bochni, arch. Olgierd Wójcik – wojewódzki konserwator zabytków z Tarnowa, jak również prof. Wojciech Buliński, prof. Dariusz Kozłowski – prodziekan Wydziału Architektury, dyrektor Instytutu Projektowania Architektonicznego WA oraz sponsorzy konkursu i wystawy: Włodzimierz Chwastek, Bogdan Chwastek, Kazimierz Budek, Marek Rykowski.

Nagrody i wyróżnienia w towarzystwie architekt Elżbiety Langer i prof. Krzysztofa Lenartowicza wręczył burmistrz Miasta Bochni Pan Wojciech Cholewa, który był inicjatorem konkursu i zaproszenia do udziału w nim studentów Wydziału Architektury PK.

Organizatorem i współinicjatorem tej wartościowej dla Miasta Bochni, a dydaktycznie dla studentów architektury imprezy była Pani Elżbieta Langer.

Nagrodzone prace:

Temat nr 1:

- I nagroda- Marek Zaliubowski
- II nagroda – Magda Ciszewska
- III nagroda – Maciej Trzópek

Temat nr 2:

- II nagroda – Iwona Czerwińska
- II nagroda – Rafał Sacha
- II nagroda – Grzegorz Wartalski

Temat nr 3:

- I nagroda – Agata Cisowska
- II nagroda – Radosław Głodek
- III nagroda – Marek Kloc

Temat nr 4:

- I nagroda – Łukasz Koziana
- II nagroda – Albert Rosiński
- III nagroda – Agnieszka Kantor

Temat nr 5:

- I nagroda – Krzysztof Krężel
- II nagroda – Łukasz Kot
- III nagroda – Agata Korzeniowska

W.B.

Fot. J. Barnaś

VIII MIĘDZYNARODOWE BIENNALE ARCHITEKTURY KRAKÓW'2000

„GROSSMARKTHALLE”

W ramach VIII Międzynarodowego Biennale Architektury zorganizowana została pod patronatem JM Rektora PK prof. zw. dr hab. inż. Kazimierza Flagi wystawa prac międzynarodowego konkursu – seminarium studialno-projektowego. Wystawa prezentowała prace studentów i profesorów z wydziałów architektury w TU Delft (Holandia), FH Münster (Niemcy) oraz z Politechniki Krakowskiej.

Otwarcia wystawy w budynku Wydziału Architektury PK (6 października) dokonali prorektor PK prof. zw. dr hab. inż. Marcin Chrzanowski oraz dziekan Wydziału Architektury prof. dr hab. inż. arch. Wacław Seruga. Gośćmi wernisażu byli m.in. prezes Stowarzyszenia Architektów Polskich arch. Krystyna Łyczakowska oraz profesorowie i studenci Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej.

Fot. M. Nowak

Tegoroczna wystawa była IV. z kolei edycją prezentacji efektów międzynarodowych warsztatów studialnych, których tematem corocznie jest projekt koncepcyjny nowego użytkowania obiektów modernistycznych, projektowanych przez wybitnych architektów okresu międzywojennego w Niemczech, Holandii i w Polsce.

W bieżącym roku zadanie projektowe polegało na stworzeniu koncepcji nowego użytkowania „GROSSMARKTHALLE” (wielkiej hali targowej) we Frankfurcie n. Menem, jednego z najwybitniejszych dzieł niemieckiego modernizmu o ogromnej skali przestrzennej. Prace projektowe poprzedzone były seminarium we Frankfurcie n. Menem (w marcu br.), na którym wykładowcami byli wybitni architekci Theodore H. M. Prudon z Anglii, Pietro Pellegrini z Włoch, Karljosef Schattner i prof. Kupfer z Niemiec.

Inicjatorami i organizatorami realizowanych od czterech lat tych międzynarodowych warsztatów są profesorowie wydziałów architektury Herbert Buhler z FH Münster, Wojciech Buliński z Politechniki Kra-

kowskiej oraz Leo Verhoef z TU Delft. Udział w warsztatach biorą również profesorowie Andrzej Kadłuczka, Barbara Schmidt-Kirchberg, Hans Menneman i Olaf Laustroer.

W warsztatach frankfurckich uczestniczyło 32 studentów IV roku Wydziału Architektury w Krakowie, którzy zaprezentowali koncepcje przekształcenia „GROSSMARKTHALLE” m.in. w Muzeum Historii Książki, Akwarium, Akademię Sztuk Pięknych, Centrum Młodzieży, Uniwersytet Biotechnologii, Aquapark, Galerię XX wieku, Muzeum Techniki.

Opiekunami merytorycznymi tych prac byli wraz z profesorem Wojciechem Bulińskim dr inż. arch. Piotr Galewski, dr inż. arch. Wiesław Michałek, mgr inż. arch. Wiesław Glos, dr inż. arch. Marek Kozielec.

W.B.

„SIEDEM BRAM DO KRAKOWA”

Wystawa *Seven Gates to Cracow – A sign as a beginning of the space (Siedem Bram do Krakowa – Znak jako początek przestrzeni miasta; odsłona pierwsza)* odbywała się w ramach VIII Międzynarodowego Biennale Architektury - Kraków 2000.

To wydarzenie artystyczne z założenia miało charakter akademicki. Wzięli w nim udział profesorowie z uczelni architektonicznych w Krakowie, Bejrucie, Berlinie, Wenecji: Maroun el-Daccache, Armando Dal Fabbro, Claudia Battaino, Raimund Fein, Jacek Gyurkovich, Ewa Węclawowicz-Gyurkovich, Dariusz Kozłowski, Gino Malacarne, Maria Misiagiewicz, Wacław Seruga, a zorganizował ją Instytut Projektowania Architektonicznego PK pod patronatem dziekana WA. Wystawę otworzyli prorektor PK prof. dr hab. inż. Ryszard Kozłowski, dziekan WA prof. dr hab. inż. arch. Wacław Seruga oraz organizator dr hab. inż. arch. Dariusz Kozłowski, prof. PK.

Fot. P. Bukowski

Po Krakowie wystawa będzie prezentowana w Berlinie, we Florencji i w Bejrucie. D.K.

Ewa Węclawowicz-Gyurkovich

„Most we Florencji dla Fundacji im. Romualdo Del Bianco”

Przez pierwsze dwa tygodnie października w budynku IHAiKZ przy ul. Kanoniczej 1 prezentowana była wystawa pt. „Most we Florencji dla Fundacji im. Romualdo Del Bianco”, przedstawiająca prace studentów IV roku WA, wykonane w ramach zajęć *projektowanie konserwatorskie*, kierowanych przez prof. z hab. inż. arch. Andrzeja Kadłuczka.

Ten intencjonalny projekt był rozwinięciem tygodniowych warsztatów, które odbyły się we Florencji z końcem lutego br. w ramach programu dydaktycznego współpracy WA z Fundacją.

Zadaniem studentów było takie kreowanie współczesnej formy mostu, aby mogła być zaakceptowana jako nowa struktura w historycznej tkance zabytkowego miasta.

W wernisażu wziął udział prezydent Fundacji Paolo Del Bianco, który został przez JM Rektora PK prof. zw. dr hab. inż. Kazimierza Flagę uhonorowany za trwającą już ponad cztery lata współpracę naukowo-dydaktyczną z Wydziałem Architektury PK Honorową Odznaką Politechniki Krakowskiej, przyznawaną przez senat naszej uczelni.

Wizyta z Plymouth

Wydział Architektury PK w dniach 8 – 15 października br. gościł 28 studentów i dwóch profesorów z South West School of Architecture Uniwersytetu w Plymouth. Profesorowie Frank Lyons i Dirk Hansen wygłosili wykłady dla studentów IV roku WA w ramach zajęć z *architektury współczesnej*. Nasi studenci złożą rewizytę w Anglii w czerwcu 2001 r. Opiekunem trwającej już 12 lat wymiany dydaktycznej jest dr arch. Ewa Węclawowicz-Gyurkovich.

W czasie uroczystej rady wydziału (11 października) obaj profesorowie za wieloletnią współpracę naukowo-dydaktyczną otrzymali z rąk dziekana WA profesora Wacława Serugi medale 55-lecia Wydziału autorstwa profesora Stefana Dousy. Pierwsze takie medale wręczono podczas wydziałowej inauguracji, a otrzymali je: prorektor profesor Ryszard Kozłowski, były dziekan WA profesor Andrzej Kadłuczka oraz prezydent Fundacji Romualdo Del Bianco, Paolo Del Bianco.

Fot. J. Zych

Nagroda im. Kajtki Latały

Podczas inauguracji roku akademickiego na Wydziale Architektury PK (4 października) po raz pierwszy została wręczona nagroda im. Kajtki Latały.

W tym roku nagrodę otrzymał (wyłoniony w konkursie) student V roku WA i II roku ASP **Piotr Bujas**.

Nagrodę w wysokości 2000 dolarów USA ufundowali rodzice wybitnego studenta V roku, który zginął w wypadku samochodowym.

Nagroda będzie przyznawana corocznie i wręczana podczas inauguracji kolejnego roku akademickiego na Wydziale Architektury.

Fot. J. Zych

Maria Misiągiewicz

Ogólnopolski konkurs

ARCHITEKTURA BETONOWA 2000

W marcu bieżącego roku została ogłoszona pierwsza edycja konkursu – *Architektura Betonowa* – akademicka nagroda za najlepszą pracę dyplomową w roku 1999/2000. Animatorami przedsięwzięcia byli prof. dr hab. inż. arch. Wacław Seruga, dziekan Wydziału Architektury PK oraz dr inż. Jan Deja, prezes Spółki z o.o. „Polski Cement”. Funkcję komisarza pełniła dr hab. inż. arch. Maria Misiągiewicz.

6 października br. dziekan Wacław Seruga otworzył na Wydziale Architektury, w ramach VIII Międzynarodowego Biennale Architektury, pokonkursową wystawę i ogłosił wyniki konkursu.

Jury w składzie: prof. Wacław Seruga (sędzia przewodniczący), prof. Zbigniew Bać (WA Wrocław), prof. Wojciech Buliński (WA Kraków), prof. Stefan Wrona (dziekan WA Warszawa), dr hab. Maria Misiągiewicz (sędzia referent WA Kraków), dr inż. Jan Deja („Polski Cement”) – przyznało nominację do nagrody autorom i promotorom 9 dyplomów, z których projekty: **Rafała Paska** z WA Politechniki Wrocławskiej, **Artura Ostafijczuka** z WA Politechniki Krakowskiej i **Pawła Chilimoniuka** z WA Politechniki Warszawskiej zostały równorzędnie nagrodzone. Sponsorem nagród był „Polski Cement”.

Na wernisażu wręczono dyplomy autorom i promotorom prac nominowanych do nagrody i nagrodzonym. Autorzy tych ostatnich zostali ponadto uhonorowani statuetkami *Architektura Betonowa 2000*, autorstwa artysty rzeźbiarza profesora Adama Myjaka, rektora ASP w Warszawie. Rzeźby w brązie wręczył laureatom prorektor PK prof. dr hab. inż. Ryszard Kozłowski.

Hasło *Architektura Betonowa* ma prowadzić do projektowej dyskusji, gdzie żelbet zostanie wykorzystany, wyeksponowany w wymiarze konstrukcyjnym i estetycznym, pozwalając realizować odwieczne pragnienie twórców architektury do nadawania indywidualnego charakteru budynkom i miejscom.

Pokładając nadzieję, że konkurs stanie się wydarzeniem w codziennej pracy i nauce wszystkich wydziałów architektury i będzie okazją do spotkań i wymiany myśli adeptów architektury i profesorów – dziekan Wydziału Architektury i prezes Spółki „Polski Cement” obwieścili na zakończenie uroczystości otwarcie II edycji konkursu – *Architektura Betonowa 2001*.

Fot. P. Bukowski

Andrzej Kadłuczka

KONFERENCJA KONSERWATORSKA „KRAKÓW’2000”

Ponad 35 lat temu, na II Kongresie Architektów i Techników Konserwatorów w Wenecji powstał dokument, który do dziś jest znany pod nazwą Karty Weneckiej.

Ten kilkustronicowy zaledwie dokument stał się swoistym „katechizmem” dla wszystkich, którzy zajmują się ochroną zabytków architektury i urbanistyki. Karta Wenecka definiowała używane już wcześniej terminy *konserwacja* czy *restauracja*, ale wprowadziła też absolutną nowość – *miejsce historyczne*, która obszar ochrony ze sfery materialnych dóbr kultury przeniosła w sferę dóbr niematerialnych, bo w gruncie rzeczy *miejsce zabytkowe* tak właśnie należy rozumieć.

Przez minione 35 lat Karta Wenecka wciąż trwała, urastając sama w sobie do rangi monumentu nowoczesnej myśli konserwatorskiej.

Ale przecież czas nieubłaganie biegnie naprzód i przynosi wciąż nowe zmiany, nie tylko w środowisku w którym żyjemy, ale także w naszej świadomości i mentalności. Staliśmy się świadkami, a może i udziałowcami groźnej dyktomii: dziedzictwo kultury, które winniśmy chronić i rozwój cywilizacyjny – nieunikniony, ale stanowiący często dla tego dziedzictwa realne niebezpieczeństwo.

Wszakże i to dziedzictwo stawia bariery dla rozwoju.

Czy pomiędzy ideą ochrony dziedzictwa a naturalnymi potrzebami rozwoju musi istnieć wyłącznie konfliktowa relacja?

Trzy lata temu zrodziła się myśl podjęcia szerokiej, poważnej międzynarodowej dyskusji na te tematy. Nie tylko zbliżająca się, symboliczna data 2000, ale przede wszystkim ich aktualność i pilna potrzeba wypowiedzi wobec nowych wyzwań cywilizacyjnych, stały się zapewne powodem, dla których inicjatywa IHAiKZ WA PK spotkała się z tak szerokim oddźwiękiem w europejskich uczelniach i instytucjach działających na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego.

Krakowski pomysł ujęty w ramy Międzynarodowej Konferencji Konserwatorskiej i wpisany w program Festiwalu Kraków 2000 polegał na wspólnej organizacji przez naszych krajowych i zagranicznych partnerów serii seminariów, dyskusji panelowych, sympozjów i spotkań ekspertów – a odbyło się tych spotkań w Polsce i krajach europejskich kilkadziesiąt – których intelektualny potencjał uczestników miał stanowić podstawę do formułowania wniosków i założeń dokumentu końcowego Konferencji.

Tak więc w preambule Karty Krakowskiej 2000 jest mowa o procesie budowy Nowej Europy, charakteryzującej się różnorodnością kulturową i plurali-

zmem wartości, która za fundament przyszłego rozwoju pragnie widzieć dziedzictwo materialne i intelektualne przeszłości.

Politechnika Krakowska (Wydział Architektury) oraz uniwersytety w Wenecji, Gandawie, Valadolid i Budapeszcie wraz z Centrum Międzynarodowym Citta d’Aqua i Miastem Wenecja zrealizowały w ramach Konferencji program finansowany przez Radę Europy „I Principi del Restauro per la Nuova Europa” (Zasady Konserwacji dla Nowej Europy), który stworzył merytoryczne podstawy dla przygotowania Końcowej Sesji Plenarnej Konferencji Kraków 2000 w dniach 23-26 października 2000 roku z głównym tematem **„Dziedzictwo kulturowe fundamentem rozwoju cywilizacji”**.

Teatr im. J. Słowackiego. Otwarcie Konferencji Konserwatorskiej „Kraków 2000”

Obrady toczyły się w czterech grupach roboczych: a) Nowa filozofia ochrony dziedzictwa (teoria i generalne pryncypia, systematyka, terminologia, problemy prawno-ekonomiczne, zarządzanie, problemy rynku, edukacja i kształcenie), b) Dziedzictwo architektoniczno-urbanistyczne i współczesny rozwój (zabytki archeologiczne, zabytki architektury, urbanistyczne zespoły i miejsca historyczne), c) Dziedzictwo jako element ochrony ekosystemu kulturowego (historyczne miasta i wsie, zabytkowe parki i ogrody, percepcja i ochrona kulturowego krajobrazu i środowiska), d) Nowe techniki i technologie w ochronie dziedzictwa (problemy inżynieriynobudowlane, materiałowo-technologiczne, ochrona zabytków ruchomych i elementów wystroju).

Wśród ponad 150 zgłoszonych uczestników licznie reprezentowane były środowiska konserwatorskie m.in. z: Korei Płd., Indii, Pakistanu, Turcji, Malty, USA, Kanady, Niemiec, Włoch, Francji, Belgii, Holandii, Szwajcarii, Hiszpanii, Węgier, Słowenii, Ukrainy, Białorusi, Rumunii, Egiptu, Chorwacji.

80 wygłoszonych referatów, blisko 200 słuchaczy z całej Polski ze znaczącym udziałem młodzieży akademickiej - to miara zainteresowania krakowskim wydarzeniem roku 2000.

Wawel. Ogłoszenie „Karty Krakowskiej”

Często usłyszeć można pytanie: „jakie znaczenie może mieć ten dokument w praktyce i czy jest on obowiązującym aktem prawnym”.

Otóż podobnie jak Karta Ateńska czy Wenecka, aktem takim nie jest i być nie może, bowiem ani krakowska konferencja, ani żadna organizacja międzynarodowa czy stowarzyszenie uprawnień do stanowienia prawa nie posiadają. Znaczenie tamtych historycznych już dziś dokumentów i dokumentu krakowskiego polega przede wszystkim na sile oddziaływania moralnego, na pobudzeniu aktywności społecznej i jej kształtowaniu na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego.

Niewątpliwą nowością Karty Krakowskiej jest jej interdyscyplinarny charakter, fakt, że ochrona dziedzictwa architektoniczno-urbanistycznego postrzegana jest w kontekście jego związków z krajobrazem naturalnym i kulturowym, terytorium i regionem, w których zostało wkomponowane ręką człowieka - twórcy, z drugiej zaś strony uwzględnia integralność architektury, jej wystroju i wyposażenia, także ruchomego, widząc je jako jednorodne dzieło sztuki.

Po raz pierwszy też dokument tego typu dostrzega istotę nieuchronnych przemian, którym podlega dziedzictwo kulturowe i rolę interwencji podejmowanych w interesie utrzymania tego dziedzictwa, a także znaczenie, jakie należy nadać poszukiwaniom kierunków zrównoważonego rozwoju cywilizacji, dla którego dziedzictwo może być wykorzystane jako wartość fundamentalna.

Ochrona naszego dziedzictwa kulturowego jest ideą słuszną i piękną zarazem. By jednak stała się realna, musi być podjęty ogromny ogólnospołeczny wysiłek, aby tę ideę wesprzeć świadomą i mądrze prowadzoną edukacją, sprawnym szkoleniem specjalistów i aby stworzyć prawne, ekonomiczne i organizacyjne zaplecze ochrony.

Fragmenty Karty Krakowskiej 2000

Każda wspólnota, poprzez swą zbiorową pamięć i świadomość przeszłości jest odpowiedzialna za identyfikację oraz zarządzanie własnym dziedzictwem. Poszczególne elementy tego dziedzictwa są rozumiane jako nośniki wielu różnych wartości zmieniających się w czasie.

Dziedzictwo nie może być zdefiniowane w jednoznaczny sposób. Można natomiast określić kryteria, na podstawie których dziedzictwo to jest identyfikowane.

Pluralizm społeczeństwa polega na różnorodności koncepcji dziedzictwa podejmowanych przez całą wspólnotę; dlatego też narzędzia i metody stworzone dla właściwej jego ochrony powinny być przystosowywane do ewolucyjnego procesu ciągłych zmian, któremu to dziedzictwo podlega.

Dziedzictwo architektoniczno - urbanistyczne i krajobrazowe oraz dzieła sztuki do niego przynależne są wynikiem identyfikacji związanej z różnymi wydarzeniami historycznymi i kontekstem społeczno - kulturowym. Naszym celem jest ochrona tego dziedzictwa. Ochrona może być realizowana poprzez wiele rodzajów interwencji, takich jak: prewencyjna konserwacja środowiska, doraźne utrzymywanie, naprawa, restauracja, renowacja, czy rehabilitacja (rewaloryzacja). Każda interwencja wiąże się z decyzjami, wyborem i odpowiedzialnością związaną z całością dziedzictwa, a także z tymi jego elementami, których znaczenie może być dziś nierozpoznane, ale które może być rozpoznane w przyszłości.

Ochrona dziedzictwa architektoniczno - urbanistycznego jest realizowana przez projekt konserwatorski określający jej długoterminową strategię. „Projekt konserwatorski” powinien być oparty na szeregu odpowiednich rozwiązań technicznych i przygotowany w poznawczym procesie gromadzenia wiedzy i interpretacji budynku, zespołu, miasta czy miejsca, uwzględniając znajomość zarówno tradycyjnych jak i nowoczesnych materiałów, badania strukturalne, analizę pomiarową i graficzną oraz identyfikację znaczeń historycznych, artystycznych i społeczno - kulturowych.

Karta zdecydowanie ostro ocenia rekonstrukcję budowli historycznych, nadając jej charakter wyjątkowy i uwarunkowany szczególnymi okolicznościami.

Rekonstrukcja całego budynku zniszczonego przez konflikt zbrojny czy klęski żywiołowe jest do przyjęcia jedynie ze względu na wyjątkowe społeczne czy kulturowe motywacje związane z tożsamością całej wspólnoty.

Historyczne miasta i wsie, powiązane z kontekstem terytorialnym stanowią znaczną część naszego uniwersalnego dziedzictwa i powinny być postrzegane jako całość utworzona z przestrzeni i struktur będących wynikiem aktywności człowieka, która

pozostaje w ciągłym procesie ewolucji i zmian. Dotyczy to wszystkich epok historycznych i formacji społecznych i wymaga zintegrowanego procesu planowania, dysponującego szerokim wachlarzem różnorodnych działań.

Krajobrazy jako dziedzictwo kulturowe odzwierciedlają permanentną interakcję zachodzącą w różnych formacjach kulturowych pomiędzy człowiekiem, naturą a środowiskiem fizycznym i są świadectwem ewolucyjnego związku jednostki i społeczności ze środowiskiem. W tym kontekście ich zachowanie, ochrona i rozwój koncentrują się na ludzkich i naturalnych cechach integrujących wartości kulturowe: materialne i niematerialne. Dlatego tak ważne jest, aby zrozumieć i szanować charakter krajobrazów, oraz by stosować odpowiednie prawa i normy w celu harmonizowania pożądaných kierunków rozwoju regionów z zasadniczymi wartościami dziedzictwa, zwłaszcza że w wielu społeczeństwach krajobrazy kulturowe są historycznie rezultatem urbanizacji obszarów i powstawania miast.

Techniki konserwacji powinny być ściśle powiązane z interdyscyplinarnymi badaniami naukowymi nad materiałami i technologiami używanymi do budowy, naprawy czy restauracji dziedzictwa architektoniczno - urbanistycznego.

Wszelkie nowe materiały i technologie powinny być rygorystycznie testowane, porównywane i dobrze rozpoznane przed zastosowaniem. Równocześnie, zastosowanie nowych technik *in situ* (w obiek-

cie) musi uwzględniać w pierwszym rzędzie dobro istniejącej substancji, a także stały monitoring uzyskiwanych wyników, tak aby można ocenić ich zachowanie się w czasie i możliwość potencjalnej odwracalności interwencji.

Pluralizm wartości dziedzictwa i różnorodność interesów powodują konieczność istnienia takiej struktury komunikacji społecznej, która pozwala na udział w procesie planowania i zarządzania także mieszkańcom, a nie tylko specjalistom i administratorom. Społeczeństwa są odpowiedzialne za ustanowienie odpowiednich metod i struktur zapewniających udział osób indywidualnych i organizacji pozarządowych w procesie podejmowania decyzji.

Szkolenie i edukacja w dziedzinie dziedzictwa kulturowego wymaga zaangażowania społecznego i integracji z narodowymi systemami edukacji na wszystkich poziomach.

Szkolenie konserwatorów i restauratorów ma charakter interdyscyplinarny i musi dostarczyć im wiedzy i wykształcenia z zakresu historii sztuki architektury, technologii i technik konserwatorskich oraz materiałoznawstwa zabytkowego, które wraz z doświadczeniem i zdolnościami artystycznymi stanowią o jego kwalifikacjach i umiejętnościach.

Zachowanie i ochrona dziedzictwa architektoniczno - urbanistycznego wymagają stworzenia lepszych warunków poprzez podejmowanie skutecznych działań prawnych i administracyjnych.

Fot. J. Zych

Andrzej P. Zieliński

10 LAT WSPÓŁPRACY

Instytutu Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn PK z Ośrodkiem Badań Jądrowych CERN w Genewie

W szwajcarskiej miejscowości Meyrin pod Genewą mieści się Europejski Ośrodek Badań Jądrowych CERN. Ośrodek zajmuje się eksperymentalnymi badaniami podstawowych cząstek materii. Na podstawie zderzeń i rozpadu cząstek fizycy odkrywają jej złożoną budowę, potwierdzając najczęściej wcześniejsze teoretyczne modele struktury materii. Próbuja również odpowiedzieć na pytania dotyczące przeszłości materii od czasu wielkiego wybuchu oraz przewidywać jej zachowanie w odległej przyszłości. Badania cząstek podstawowych mają ścisły związek z obserwacją zjawisk w makrokosmosie i w sposób zasadniczy przyczyniają się do rozwoju naszej wiedzy o wszechświecie.

Założony w 1954 r. CERN jest jednym z pierwszych wspólnych europejskich przedsięwzięć. Współpracuje z nim ok. 7000 naukowców reprezentujących ok. 500 uniwersytetów z ponad 80 krajów. Główne narzędzie Ośrodka stanowi obecnie akcelerator LEP (Large Electron Positron Collider) - największa na świecie konstrukcja tego typu. Umieszczony w kołowym tunelu o długości 27 km i średnicy przekroju $\phi = 4$ m, dla utrzymania idealnych warunków przeprowadzania eksperymentów usytuowany jest on na głębokości około 100 m. Akcelerator LEP pracuje od 1989 roku i do około roku 2006 zostanie wymieniony na LHC (Large Hadron Collider) - akcelerator cząstek ciężkich. LHC będzie

dysponował znacznie większą mocą, co związane jest z pracą jego elektromagnesów w warunkach nadprzewodności (temp. 4K, ciekły hel).

Od ponad dwudziestu lat z Ośrodkiem CERN współpracują fizycy z Krakowa. W połowie lat osiemdziesiątych, w związku z projektem systemu chłodzenia jednego z detektorów akceleratora LEP, poszukiwali oni doświadczonego inżyniera umiejącego rozwiązać złożone problemy chłodnicze. Niezyskując już prof. Zbigniew Pietrzyk z naszej uczelni zasugerował wówczas osobę dr inż. Krzysztofa Pakońskiego, absolwenta Wydziału Mechanicznego PK (specjalność chłodnictwo). Dr Pakoński, wyjeżdżając wielokrotnie w latach 1985-89 do CERN-u, przyczynił się do zaprojektowania i uruchomienia wspornianego układu chłodniczego. Ówczesne kierownictwo Oddziału EST (Division of Engineering Support and Technologies) zainteresowało się wówczas udziałem polskich inżynierów w projektowaniu elementów akceleratora i jego detektorów. Do działań projektowo-montażowych zaproszono pracownika Instytutu Mechaniki i PKM (M - 1) mgr inż. Marka Stodulskiego, który w okresie 1987-89 przebywał w CERN-ie. Jego prace inżynierskie zostały również bardzo wysoko ocenione.

W październiku 1990 r. do CERN-u przyjechał dr inż. Tadeusz Kurtyka, adiunkt Instytutu M-1 w celu wykonania obliczeń elementów projektowanego akceleratora LHC. Od jego pobytu rozpoczęła się ściślejsza współpraca naszego Instytutu z Oddziałem EST. Kierownik Oddziału dr P. Faugarasa nawiązał kontakt z prof. M. Życzkowskim, potem kolejni pracownicy Instytutu wykonali prace badawczo-projektowe dla CERN-u. Od roku 1993 koordynacją współpracy zajmuje się również dr hab. inż. A. Zieliński, prof. PK. W 1996 r. kierownictwo Oddziału EST przejął dr Dietrich Gusewell, który rok później wizytował naszą uczelnię. W trakcie rewizyty w Genewie (prof. J. Nizioł i dr hab. A. Zieliński) została podpisana umowa o współpracy pomiędzy Instytutem M-1 PK i Oddziałem EST CERN. Współpraca ta wciąż się rozwija i obejmuje obecnie kilkunastu pracowników Instytutu.

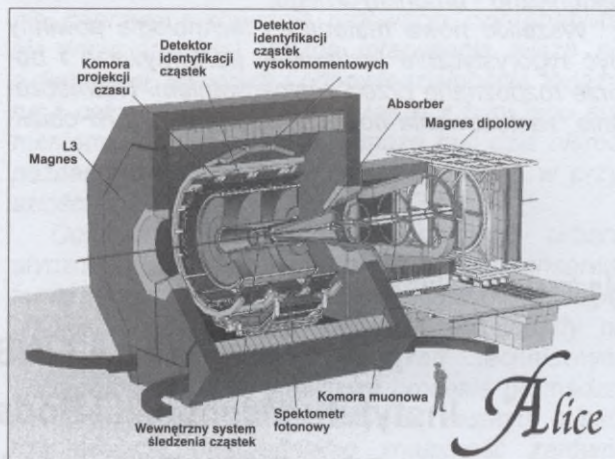
Utrzymywane są również kontakty z Działem Budowy Detektorów Instytutu Fizyki Jądrowej w Krakowie (dr J. Błocki, dr J. Godlewski i wspomniany wcześniej mgr M. Stodulski). Ten ostatni kończy obecnie pracę doktorską z optymalizacji konstrukcji jednego z detektorów cząstek elementarnych eksperymentu PHOBOS w Brookhaven National Laboratory, USA (promotor: dr hab. A. Zieliński, prof. PK).

We współpracy z CERN-em zaangażowane są wszystkie cztery zakłady Instytutu M - 1 PK: Mechaniki Ciał Okształcalnych, Podstaw Konstrukcji Maszyn, Dynamiki Układów Mechanicznych oraz Katedra Mechaniki Doświadczalnej i Biomechaniki.

Opracowywane projekty omawiane są na seminariach naukowych.

Indywidualnie współpracowali lub współpracują z CERN-em następujący pracownicy Instytutu: prof. zw. dr hab. inż. Michał Życzkowski (dyr. Instytutu do 1996 r.), prof. zw. dr hab. Józef Nizioł (dyr. Instytutu od 1996 r.), dr hab. inż. Andrzej Zieliński, prof. PK (z-ca dyr. Instytutu ds. nauk.-bad. 1993-2000), dr hab. inż. Jacek Kruzelecki, prof. PK, dr inż. Jan Bielski, dr inż. Piotr Cupiał, dr inż. Kazimierz Kowalczyk (zm. 1994 r.), dr inż. Maciej Krasieński, dr inż. Tadeusz Kurtyka (od 1995 r. pracownik CERN, koordynuje współpracę ze strony Oddziału EST CERN), dr inż. Stanisław Łaczek, dr inż. Marian Markiewicz (obecnie profesor w Uniw. Techn. Hamburg-Harburg), dr inż. Grzegorz Milewski, dr inż. Błażej Skoczeń, dr inż. Jacek Snamina, dr inż. Bogdan Szybiński, dr inż. Adam Wróblewski, mgr inż. Leszek Barwacz.

Wymieniony zespół zajmuje się analizą, projektowaniem i obliczeniami elementów akceleratora LHC oraz jego detektorów: ALICE (A Large Ion Collider Experiment), ATLAS i CMS (The Compact Muon Solenoid).

Przykładowo, prowadzone są obliczenia statecznościowe komór próżniowych, analiza konstrukcji nośnych detektorów, analiza drgań ich elementów, badania niskocyklowego zniszczenia kompensatorów, obliczenia wytrzymałościowe elektromagnesów nadprzewodzących oraz eksperymentalne badania pełzania i relaksacji ich uzwojeń. Prace prowadzone są częściowo w Krakowie, lecz głównie podczas pobytów pracowników Instytutu w CERN-ie (od kilku dni do kilku lat; najczęściej 1-2 miesięcy). Głównymi rezultatami współpracy są z jednej strony - zaprojektowane, przebadane i częściowo już wykonane elementy jednej z najnowocześniejszych na świecie konstrukcji, z drugiej zaś - wyszkoleni pracownicy Instytutu, obcujący na co dzień z nowoczesną technologią. CERN stanowi dla nas poligon doświad-

czalny, na którym podnosi się kwalifikacje dużej grupy pracowników. Kwalifikacje te owocują później wysokim poziomem kształcenia studentów Wydziału Mechanicznego PK. Przykładowo można tu wymienić dwie prace dyplomowe studentów specjalności mechanika komputerowa - A. Łowińskiego i Z. Tokarza wykonywane częściowo w CERN-ie (pobyty 2-miesięczne w 1998 r.) oraz prace przejściowe inspirowane tematyką tamtejszych działań projektowych.

W wyniku współpracy powstało ok. 50 raportów w języku angielskim oraz kilkanaście publikacji. Fragmentaryczne rezultaty badań prezentowano na licznych konferencjach w Polsce i za granicą. Współpraca Instytutu M - 1 z Oddziałem EST CERN rozwija się dynamicznie, dając pełną satysfakcję obu współpracującym stronom.

Dr hab. inż. Andrzej P. Zieliński, prof. PK - Wydział Mechaniczny.

Marcin Chrzanowski

10 LAT PROGRAMU TEMPUS

W listopadzie tego roku odbyła się w Warszawie jednodniowa konferencja podsumowująca 10 lat realizacji projektu TEMPUS – PHARE z udziałem Polski. Był to pierwszy program utworzony przez Unię Europejską z myślą o przystosowywaniu polskich uczelni do uczestnictwa w europejskim systemie edukacji akademickiej. Podstawową formą były tzw. projekty strukturalne, nazywane w skrócie JEP (Joint European Project), których w ciągu 10 lat zrealizowano 580 na prawie 3000 złożonych wniosków (średni wskaźnik akceptacji wyniósł 19,4%). Całkowity budżet przeznaczony na realizację JEP-ów wyniósł ponad 200 mln EUR.

W projektach brało udział 80 polskich uczelni państwowych i 23 uczelnie niepaństwowe, odnosząc znaczne korzyści materialne (zakup sprzętu na kwotę prawie 47 mln EUR), a także korzyści w postaci zdobywania doświadczenia zarówno w działalności akademickiej, jak i organizacyjnej (np. w początkowych latach programu TEMPUS nie istniał jeszcze w Polsce system ubiegania się o granty – o czym przypomniano na konferencji). Projekty dotyczyły także wymiany osobowej, a przede wszystkim wyjazdów pracowników uczelni (20 964 stypendia wyjazdowe) i studentów (11 985 stypendiów na wyjazdy od jednego tygodnia do roku). Mniejsza liczba studentów wynika z faktu, że były one realizowane tylko w ciągu pierwszych 4 lat programu TEMPUS.

Pierwsze projekty JEP zostały przyznane w roku akademickim 1990/91 i kierowane były przez przedstawicieli uczelni zachodnioeuropejskich. Począwszy od roku 1994/95 projekty te mogły być również koordynowane przez polskich nauczycieli akademickich, którzy także mogli pełnić rolę kontraktorów, tzn. osób zarządzających finansami projektu (na 580 projektów rolę koordynatorów i kontraktorów pełniło 182 uczelnie polskich).

Politechnika Krakowska brała udział w programie TEMPUS od samego początku, uzyskując znaczne

sukcesy. W sumie w PK realizowanych było 28 projektów JEP, w tym 7 samodzielnie, a 21 we współpracy z innymi polskimi uczelniami. Trzy projekty były koordynowane i zarządzane przez naszą uczelnię. Całkowita kwota uzyskana przez Politechnikę wyniosła ponad 2 mln EUR, w tym na zakup sprzętu 1,157 mln EUR, zaś na stypendia wyjazdowe dla pracowników i studentów – 0,951 mln EUR. Politechnika uplasowała się też w czołówce polskich uczelni zarówno pod względem liczby zrealizowanych JEP-ów (12 miejsce), jak i przede wszystkim

Kolejność wg liczby proj. zaakcept.	Uczelnia	Wnioski złożone/zaakcept.	Wskaźnik akceptacji [%]	Kolejność wg wskaźnika akceptacji
1	Politechnika Warszawska	333/76	22,8	12
2	Uniwersytet Warszawski	365/72	19,7	17
3	Uniwersytet Jagielloński	306/70	22,9	11
4	Uniwersytet Łódzki	233/53	22,7	13
5	Uniwersytet Wrocławski	177/43	24,3	9
6	Uniwersytet Toruński	108/42	38,8	1
7	Politechnika Wrocławska	176/40	22,7	14
8	Uniwersytet Poznański	146/36	24,6	8
9	Politechnika Gdańska	170/33	19,4	18
10	Uniwersytet Gdański	124/32	25,8	4
11	Politechnika Łódzka	124/32	25,8	5
12	Politechnika Krakowska	110/28	25,4	7
13	AGH	124/27	21,7	15
14	Uniwersytet Śląski	73/27	36,9	2
15	SGGW	97/25	25,7	6
16	Politechnika Śląska	119/24	20,1	16
17	Politechnika Poznańska	100/24	24,0	10
18	SGH	73/22	30,1	3

pod względem poziomu akceptowalności składanych wniosków (7 miejsce), co przedstawiono w tablicy, zaczerpniętej z wydawnictwa Biura TEMPUS.

W podsumowaniu stwierdzono, że program TEMPUS, uznany zarówno przez Unię Europejską jak i Polskę za niezwykle udany, był jednym z pierwszych etapów wchodzenia Polski do Unii. W odniesieniu do szkolnictwa wyższego jesteśmy już w pełni przygotowani do integracji z systemami funkcjonującymi w państwach Unii – podkreślił uczestniczący w obradach wiceminister szkolnictwa wyższego,

profesor W. Winkler. Jest w tym zasługa uczelni uczestniczących w Programie TEMPUS, zasługa tych, którzy wnioski składali i tych, którym udało się przejść przez wszystkie szczeble akceptacji.

Prof. zw. dr hab. inż. Marcin Chrzanowski, prorektor Politechniki Krakowskiej ds. Rozwoju Uczelni i Współpracy z Zagranicą, pełnił w latach 1990-96 funkcję uczelnianego koordynatora programu TEMPUS w PK. Był także realizatorem projektu JEP 1087/90 oraz koordynatorem i kontraktorem projektu JEP 9089/94.

Stanisław Wiśniewski

95. ROCZNICA POWSTANIA ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

Minęła 95. rocznica powstania Związku Nauczycielstwa Polskiego. Przez cały czas swego istnienia – tak w okresie międzywojennym, jak i po drugiej wojnie światowej – Związek bronił praw pracowników oraz walczył o poprawę warunków życia nauczycieli i innych grup pracowniczych, zatrudnionych w placówkach oświatowych i naukowych.

Te same cele przyświecały organizacji zakładowej Związku Nauczycielstwa Polskiego w Politechnice Krakowskiej, powołanej w kwietniu 1950 roku.

Najwyższym organem decyzyjnym aktualnie funkcjonującego ZNP PK jest Konferencja Delegatów ZNP PK organizowana, zgodnie ze Statutem, co 4 lata. Wybiera ona na okres kadencji władze ZNP PK, to znaczy prezesa Związku, Radę Uczelnianą, Komisję Rewizyjną i Sąd Koleżeński. Rada Uczelniana z kolei wyłania ze swego grona Prezydium. Corocznie w jesieni odbywa się związkowa Konferencja Sprawozdawcza.

Obecne przemiany ustrojowe i ich społeczne konsekwencje sprawiają, że rola związku zawodowego, którego sensem istnienia jest troska o sprawy społeczne pracowników, staje się szczególnie ważna. Takie właśnie zadania stawia przed organizacją ZNP PK obowiązujący statut, opracowany w oparciu o Konstytucję Rzeczypospolitej oraz Ustawę o Związkach Zawodowych.

Możliwości udzielania pomocy społecznej przez ZNP PK są jednak ograniczone, jedynym źródłem jego dochodów są składki członkowskie. Mimo to Związek obejmuje działalnością społeczną nie tylko swych członków, lecz także pozostałą część społeczności PK. Wyrazem tego jest organizowanie i dofinansowywanie kolonii dla dzieci wszystkich pracowników PK, bez względu na to czy ich rodzice należą do Związku, a także prowadzenie zajęć

sportowych na lodowisku i basenie. W miarę skromnych środków finansowych zakupuje się karty stałego widza do teatrów i filharmonii. Inicjowane są akcje zdrowotne. Wspólnie z Działem Socjalnym PK Związek przyczynił się do przeprowadzenia badań mammograficznych kobiet. Wspierana jest aktywność charytatywna na rzecz dzieci niepełnosprawnych. Pomocy finansowej od kilku lat udziela się Fundacji „Prometeusz”. Współfinansowane są nagrody w organizowanych przez Klub Pracownika wystawach prac malowanych przez dzieci pracowników PK.

Fot. W. Miechowska-Tabor

Przedmiotem szczególnej troski Związku jest udzielanie pomocy finansowej emerytom i rencistom – byłym pracownikom PK. Wyraża się to w przyznawaniu im zapomóg losowych oraz w pomocy w załatwianiu ich spraw mieszkaniowych czy rodzinnych. Dodać należy, że z zapomóg korzystają również pracownicy – członkowie ZNP PK, znajdujący się

w trudnej sytuacji życiowej. Na prośbę grupy emerytów i rencistów zorganizowano w roku bieżącym pielgrzymkę do Lichenia. Uczestniczyli w niej także pracownicy PK.

Przedstawiciele Związku działają we wszystkich rektorskich i senackich komisjach, mimo posiadania jedynie głosu doradczego angażują się w rozwiązywanie problemów społeczności PK.

Obecny skład władz związkowych (podajemy go, zgodnie z tradycją związkową, bez tytułów naukowych oraz w kolejności alfabetycznej) jest następujący:

- Rada Uczelniana Związku Nauczycielstwa Polskiego Politechniki Krakowskiej: Helena Bębnek, Emil Cegielný, Maria Cupkiewicz, Maria Fajto, Stanisław Hudy, Krzysztof Karwala, Andrzej Kobielski, Elżbieta Korzeniowska-Rejmer, Wiktoria Miechowska-Tabor, Józef Nalepa, Jolanta Ochał, Jan Pietras, Małgorzata Solska, Adam Tabor, Witold Trzaska;
- Komisja Rewizyjna ZNP PK: Halina Radwan, Ewa Wąsik, Stanisław Wiśniewski;
- Sąd Koleżeński: Bogusław Dzimira, Marek Litwin, Beata Vogt.

W rocznicę powstania ZNP wspominamy szczególnie te osoby, które cechowało zaangażowanie w sprawę związku.

Spośród nich wymienimy prezesów Związku w kolejności pełnienia przez nich tej funkcji: Edward Komarnicki (1950 – 1951), Mieczysław Mrowiec (1951 – 1955), Tadeusz Riedel (1955 – 1957), Mieczysław Nosowicz (1957 – 1958), Daniel Ilnicki (1958 – 1962), Wiktor Zin (1962 – 1972), Edward Maciąg (1972 – 1974), Tadeusz Broniewski (1974 – 1976), Kazimierz Flaga (1976 – 1980), Otmar Vogt (1980 – 1981), Janusz Dzieża-Darecky (1983 – 1989), Adam Tabor (1989 i nadal).

Spośród innych osób zaangażowanych w działalność związkową nie sposób pominąć koleżanki św. p. Otylii Batko, dla której praca w Kole Emerytów i Rencistów, a wcześniej w Kole Administracji oraz prowadzenie Kroniki Związku stały się w znacznej mierze sensem życia. Kol. Anna Macała jest dla wielu wzorem rzetelności i niezawodności. O poświęceniu i zaangażowaniu kol. Wiktorii Miechowskiej-Tabor w prowadzeniu turnusów kolonijnych dla dzieci pracowników PK wie najlepiej Komisja Rewizyjna ZNP PK.

Na koniec należy wspomnieć o dobrze układającej się od wielu lat współpracy między Związkiem Nauczycielstwa Polskiego Politechniki Krakowskiej a jej władzami.

Dr Stanisław Wiśniewski - przewodniczący Komisji Rewizyjnej

Anna Grzesik

CO POMAGA W KARIERZE?

„Tony Blair wygrał z konserwatystami, bo potrafił jasno i zwięźle wyrażać swoje myśli. Nauczyła go tego żona, która od lat wygłaszała mowy w sądzie.”

Jeżeli nie ma się tak wspaniałej żony, to dążąc do kariery pozostaje tylko stosować się do prawideł logiki i zasad obowiązujących w języku polskim.

Wiadomo przecież, że rozwlekłe „tasiemcowe” zdania rozmywiają sens wypowiedzi, a zbyt proste mogą się spotkać z zarzutem prymitywizmu.

Jakie więc mają być?

Szyk wyrazów w zdaniu może być dość swobodny i służy przede wszystkim do podkreślenia wyrazu najważniejszego.

Jeżeli jednak chce się wyróżnić grupę podmiotu, należy ją umieszczać na końcu zdania, np. *Najważniejszym wydarzeniem dla Kubańczyków była wizyta papieża. Wszystkim podróżnym przez całą noc dokuczało przenikliwe zimno.*

W zdaniach bardziej rozwiniętych, złożonych, podmiot nie powinien być nadmiernie oddalony od orzeczenia. Zamiast więc napisać „Wielkim powo-

zieniem cieszyła się zorganizowana w ubiegłym miesiącu w gmachu miejscowego muzeum wystawa sztuki współczesnej”, lepiej *Wielkim powodzeniem cieszyła się wystawa sztuki współczesnej, zorganizowana w ubiegłym miesiącu w gmachu miejscowego muzeum.*

Zdania wtrącone winny być oddzielone przecinkami, np. *Wynik meczu hokeistów polskich i rumuńskich, rozgrywany w Warszawie, był miłym zaskoczeniem dla naszych kibiców.* Należy zwłaszcza pamiętać o drugim przecinku, zamykającym zdanie wtrącone.

Zdania złożone powinny też być rozdzielone przecinkiem, spójnikiem bez przecinka (*tudzież, albo, bądź, czy, ni, ani, i, lub, oraz*) albo przecinkiem przed spójnikiem (*a, ale, lecz, więc, przeto, dlatego, zatem, czyli, toteż*), należy jednak uważać, żeby z rozpędu nie rozdzielać przecinkiem takich wyrazów, jak: *chyba że, jak gdyby, mimo że, podczas gdy, zwłaszcza że.*

Ostatnia uwaga nie dotyczy już, rzecz jasna, konstrukcji zdania.

KOMPLEKS KOMPUTERA

Komputer to wspaniały wynalazek, ale jeżeli ludzie udają, że są komputerami – niewątpliwie przesadzają.

Komputer „pisze” 05.06.2000 albo jeszcze gorzej 2000.05.06, bo musi, i jeszcze trzęsie się ze strachu przed pluską milenijną. Nas to nie dotyczy. Powinniśmy pisać zgodnie z zasadami obowiązującymi w języku polskim (nawet posługując się komputerem).

Nie należy stosować zapisu dat podanego powyżej, chociaż w pewnych sytuacjach w banku, na poczcie, wypełniając ankietę – jesteśmy do tego zmuszeni.

Najlepiej pisać daty wg utrwalonego wzoru, czyli: 12 X 2000 albo 12.10.2000, 1.3.2000 – jeżeli cyfry arabskie przedzieli się cyfrą rzymską, kropki między cyframi nie występują, jeżeli natomiast są to wyłącznie cyfry arabskie, należy przedzielić je kropkami. Kropki stawia się również po cyfrach arabskich oznaczających liczebniki porządkowe, np. *od 3. tomu; za 6. razem*.

Nie jest poprawne pisanie liczebników cyframi, do których dodaje się końcówki przypadków lub końcową część wyrazu, np. 3-go września; 2-gi raz; 5-go maja; 3-ci raz; 4-tej klasy; 3-ej chłopcy; 5-ciu mężczyzn; w latach 30-tych.

Poprawnie powinno się napisać: 3. września; 2. raz (drugi raz); 5. maja; 3. raz (trzeci raz); 4. klasy (czwartej klasy), trzech chłopcy; pięciu mężczyzn; w latach trzydziestych (w latach 30.).

ZAMOJSKI CZY ZAMOYSKI ?

Właściwe pisanie imion i nazwisk w języku polskim jest określone przez dwie zasady – nazwiska się odmieniają (oczywiście z wyjątkiem nieodmiennych) oraz nieco inną pisownią i odmianę mają nazwiska dawne, a inną współczesne.

W odniesieniu do pisowni nazwisk postaci historycznych Komisja Kultury Języka Komitetu Językoznawczego PAN wprowadziła następujące zasady: „Nazwiska postaci historycznych, które wkroczyły na widownię dziejową przed rokiem 1800, pisze się zgodnie z dzisiejszą pisownią (np. *Mikołaj Rej z Nagłowic, Jan Zamojski* – hetman i kanclerz z XVI w.); nazwiska postaci, które wkroczyły na widownię dziejową po roku 1800, pisze się zgodnie z ówczesną pisownią (np. *Romuald Traugutt, Andrzej Zamoyski* – prezes Towarzystwa Rolniczego)”. Także np. *Nicolas Rey* – dyplomata współczesny.

W pewnym sensie odnosi się to również do nazwisk obcych, np. niemieckich. Piszemy *Hegel – Hegla, Haendel – Haendla*, (nazwiska znane i tak utrwalone w pisowni polskiej), ale już *Kinkel – Kinkela* (nazwiska współczesne, mniej znane lub, jak to

bywa w przypadku nazwisk polityków, znane efemerycznie, a więc nie utrwalone w pisowni polskiej).

Odmienia się imiona obce zakończone na *a*, *o* i na wymawianą spółgłoskę, po której może wystąpić wymawiane *e*, np. *Fidel – Fidela, Heinz – Heinza, John – Johna*.

Nie odmienia się natomiast imion typu *René, André*, a także np. *Lope, Radu, François*.

W starannej polszczyźnie nie poleca się, utrwalającego się już niestety, pozostawiania w mianowniku imienia, a odmieniania tylko obcego nazwiska, np. *Willy Brandta* powinno się napisać *Willy'ego Brandta, Pablo Picassa* – poprawnie *Pabla Picassa, Henry Kissingera* – *Henry'ego Kissingera*.

Imiona odmienia się też przy obcych nazwiskach nieodmiennych – *Claudia Cardinale – Claudii Cardinale*.

Jest to niezwykle istotny problem, ponieważ mass media wprowadzają tutaj wiele zamieszania.

Coraz częściej można się też spotkać z błędnym nieodmienianiem nazwisk polskich, które podlegają odmianie. Dotyczy to szczególnie nekrologów. Na miejsce wiecznego spoczynku nie odprowadza się *Jana Kowalskiego*, tylko bardzo często *Jana Kowalski*. Czytanie nekrologów staje się w związku z tym podwójnie przykre.

W przypadku nazwisk typu *Napoleon Bonaparte* można napisać *Napoleona Bonapartego* albo *Napoleona Bonaparte*, jeśli jednak nazwisko nie jest poprzedzone odmieniającym się imieniem – tylko *Bonapartego*.

ZAPOŻYCZENIA Z JĘZYKÓW OBCYCH, CZYLI POLACY NIE GĘSI

W języku polskim funkcjonuje wiele zapożyczeń z języków obcych – zwłaszcza z języka rosyjskiego i niemieckiego, a obecnie także z języka angielskiego – te ostatnie dotyczą zwłaszcza sfery naukowej i technicznej.

Niektóre zapożyczenia utrwaliły się w naszym języku tak silnie, że używając ich zupełnie się nie zauważa ich korzeni – można tu przytoczyć kalki językowe – listonosz (z j. niemieckiego – Briefträger) czy burmistrz (z niem. Bürgermeister). Są jednak zapożyczenia rażące, które lepiej zastąpić wyrażeniami polskimi.

Jeżeli chodzi o zapożyczenia obce dotyczące układu wyrazów, kalką ze składni rosyjskiej jest umieszczanie wyrazu „który” na dalszym miejscu w zdaniu, np. „Tajemnica, o istnieniu której...” (poprawnie ... *o której istnieniu*); „Osoba, twarz której zapamiętał” (popr. *Osoba, której twarz* ...).

W języku rosyjskim wyraz „się” umieszczany jest zawsze po czasowniku, również na samym końcu

zdania – w języku polskim umieszczenie wyrazu „się” na końcu zdania nie jest poprawne. Zdanie „Wszystkim już interesował się” należy poprawnie napisać: *Wszystkim się już interesował*.

Rusycyzmem jest umieszczanie przymiotnika przed rzeczownikiem w takich wyrażeniach, jak „Francuska Republika” czy „Gliwicka Politechnika” – poprawnie *Republika Francuska, Politechnika Gliwicka*.

Z języka niemieckiego natomiast zostały wypożyczone wyrażenia: „Przed mniej więcej rokiem” (popr. *Mniej więcej przed rokiem*); „Byli tam znani, mieszkający tam wcześniej ludzie”. (popr. *Byli tam znani ludzie, mieszkający tam wcześniej*).

Często występującym błędem jest, zapożyczone z języka rosyjskiego, używanie rzeczowników w liczbie pojedynczej w znaczeniu liczby mnogiej, np. „cena porzeczek” (popr. *cena porzeczek*); uprawa selera (popr. *selerów*). Oczywiście poprawny jest *eksport węgla* czy *worek mąki*. Rusycyzm ten powszechnie szerzy się na placach targowych, gorzej kiedy w publikacji naukowej czyta się o „eksporcie ziemniaka” czy o urodzaju „buraka cukrowego”.

Rusycyzmami są wyrażenia „służyć dowodem”, „opływać dostatkami”, „wybrać rektorem” (poprawnie: *służyć za dowód, opływać w dostatki, wybrać na rektora*).

Zapożyczeniem z języka rosyjskiego jest też często używane wyrażenie *odnośnie do czego*. Nie dość, że bywa używane niepoprawnie – „odnośnie czegoś”, to nawet w wersji poprawnej (*odnośnie do...*) nie należy go nadużywać, lepiej ograniczyć tylko do języka urzędowego.

Popularnym germanizmem jest z kolei wyrażenie *ubrać buty, płaszcz, kostium* (poprawnie – *założyć buty, płaszcz; ubrać się w kostium*).

Zapożyczenia językowe dotyczą również związków frazeologicznych. Wyrażenie „w pierwszym rzędzie” należy zastąpić poprawnym: *przede wszystkim*; „tu leży pies pogrzebany” – *o to właśnie chodzi*; „od przypadku do przypadku” – *od czasu do czasu*; „być na tapecie” – *być tematem, być omawianym* i „być w posiadaniu” – po prostu *mieć*.

W języku polskim funkcjonuje też wiele związków frazeologicznych zapożyczonych z języka rosyjskiego, np. „tym niemniej” – popr. *niemniej jednak*; „rzecz w tym” – popr. *chodzi o to*; „Póki co” – popr. *na razie*; „zdjąć ze stanowiska” – *usunąć ze stanowiska*; „wlec się w ogonie” – *pozostawać w tyle*; „okazać pomoc” – *udzielić pomocy*; „pod rząd” – *z rzędu*; „jak by nie było” – *jakkolwiek by było*; „przedstawiać sobą” – *reprezentować*.

Jeżeli chodzi o zapożyczenia wyrazowe, dotyczą one zwłaszcza znaczenia czasowników i przymiotników i pochodzą głównie z języka angielskiego i rosyjskiego.

Nie są one zazwyczaj uważane za wyrażenia błędne, bo istnieje przecież poprawne polskie znaczenie tych wyrazów, zalecana jest więc tutaj szczególna czujność.

Zapożyczone z języka angielskiego: „administracja” – w znaczeniu rząd (zwłaszcza w USA); „autor” – w znaczeniu *wykonawca*; „konfrontacja” – *starcie*; „generalnie” – *głównie, w zasadzie*; „praktycznie” – *w zasadzie, prawie*; „testować” – *sprawdzać*; „korespondować” – *odpowiadać*; „trywialny” – *oczywisty, banalny*.

Z języka niemieckiego zostało zapożyczone słowo „względny”, używane w znaczeniu *lub, albo, ewentualnie*. Polskim znaczeniem słowa „względnie” są wyrazy *stosunkowo, prawie*.

Najwięcej tego typu zapożyczeń przejął język polski z języka rosyjskiego, np. przymiotniki: „burzliwy” w znaczeniu *gwałtowny*; „cienki” jako *subtelny*; „prawidłowy” – *właściwy, stosowny* (правельно); „unikalny” – *wyjątkowy, jedyny*; „wiodący” – *główny, przewodni*.

Czasowniki: „odstawać” w znaczeniu *pozostawać w tyle*; „przerastać” jako *przekształcać się, przerażać się*; i „zdjąć” – *usunąć, odwołać* - np. ze stanowiska.

W przypadku tych wyrazów chodzi o niewłaściwe ich użycie, bo np. poprawne są wyrażenia: *burzliwy dzień, cienki pasek, prawidłowy rozwój, woda podchodząca pod obejście* czy *testowanie słuchaczy* (w sensie przeprowadzenia testów, a nie sprawdzania w inny sposób).

Wzorowany na rosyjskim wyraz „unikalny” lepiej zastępować polskim wyrazem *unikatowy* (od słowa *unikat*). Poprawne jest też oczywiście wyrażenie *administracja budynku* czy *generalny remont*.

RAZ TAK, RAZ TAK

Nie można w dużym skrócie podać wszystkich przypadków właściwego i niewłaściwego zastosowania wyrazów czy używania wyrazów zbędnych, rozbijających wypowiedź.

Największy kłopot sprawia wyraz „na” oraz używanie wyrazów zbędnych w celu podkreślenia ważności wypowiedzi.

Interesujące są jedynie te przypadki, w których wyraz „na” można stosować wymiennie z wyrazem „w”. Wyrażenie „na wsi” to *poza miastem* a „we wsi” to *w konkretnej wsi*. W takim kontekście wyraz „na” odnosi się generalnie do większego obszaru. „Na basenie” to *na obszarze, na którym znajduje się basen*, a „w basenie” to *w wodzie*.

Mówi się: *na plebanii, na pocztę, na scenie, na polonistycę, na architekturze*, a także (tu należy się podeprzeć autorytetem prof. Miodka) *na politechnice, na uniwersytecie*.

W odniesieniu do uczelni dotyczy to ich działalności, np. *Studiował na politechnice w Zurychu*. Jeżeli jednak wypowiedź dotyczy budynku uczelni, wtedy lepiej użyć wyrazu „w”, np. *Narada odbyła się w uniwersytecie, ponieważ w politechnice wymieniano rury kanalizacyjne*.

Podobnie łączą się wyrazy „na” i „w” z wyrazem „oddział”. Służyć w *oddziale saperów* ale *leżeć na oddziale chirurgicznym*.

Poprawnego *na koncercie* czy *na wykładzie* nie należy zbytnio rozszerzać, a więc nie *na komitecie*, *na urzędzie*, *na radzie wydziału* i absolutnie nie *na chorobie*.

Można *oprzeć ręce na stole*, *oprzeć drabinę o ścianę* lub *oprzeć się o drzwi*. W znaczeniu przełożonym tylko *oprzeć się „na czymś”, nigdy „o”*.

Rażącym błędem jest więc wyrażenie „w oparciu o co” w takich zwrotach jak „w oparciu o zarządzenie rektora” — poprawnie: *opierając się na zarządzeniu rektora*.

Często niepotrzebnie używa się wyrazów w *ramach*, *na szczęblu*, *w dziedzinie*, *na terenie*. Najczęściej zamiast użycia tych wyrazów wystarcza zastosowanie odpowiedniego przypadku.

Niepoprawną formę: „Powstały dobre warunki współpracy w dziedzinie naukowo-technicznej” należy zastąpić właściwą: *Powstały dobre warunki współpracy naukowo-technicznej*. Zamiast niepoprawnego: „Trzeba to załatwić na szczęblu gminy” należy użyć formy poprawnej: *Trzeba to załatwić w gminie*.

Zdanie: „Jest to sprawa do rozstrzygnięcia na terenie rady uczelnianej” wymaga przeredagowania: *Sprawę tę powinna rozstrzygnąć rada uczelniana*.

Są to oczywiście luźne, subiektywnie wybrane uwagi na temat poprawności językowej, absolutnie nie wyczerpujące zagadnienia.

Jak więc należy pisać?

Najlepiej interesująco. W ciekawym tekście błędy i potknięcia mniej rzucają się w oczy.

Ewa Janina Sadowska

WYJAZDOWA SESJA PODYPLOMOWEGO STUDIUM KONSERWACJI ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I URBANISTYKI

Sluchacze rocznika 2000/2001 Podyplomowego Studium Konserwacji Zabytków Architektury i Urbanistyki przy Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej odbyli unikalną sesję wyjazdową do Kalwarii Zebrzydowskiej i Lanckorony. Uczestnicy, pochodzący zresztą przeważnie spoza Małopolski, mieli niepowtarzalną okazję skorzystać *in situ* z wykładu prof. dr hab. inż. arch. Anny Mitkowskiej - autorki opracowania „Kalwaria Zebrzydowska - krajobraz historyczny (kulturowy)” będącego podstawą wniosku o wpis na listę UNESCO.

W XVII wiecznym zespole pielgrzymkowym zaprojektowanym i wzniesionym z inicjatywy wojewody krakowskiego Mikołaja Zebrzydowskiego, a położonym na pograniczu Pogórza Wielickiego i Beskidów Zachodnich, obejrzeli model zespołu, zwiedzili kościół, klasztor i park przy seminarium duchownym OO Bernardynów, kilka manierystycznych kaplic położonych przy dwu z wielu drózek tej Nowej Jerozolimy, a wybranych ze względu na prowadzone tam prace konserwatorskie. Obejrzeli też rezultaty działań konserwatorskich na tak zwanym Moście Anielskim i na potoku Cedron przepływającym przez ten urokliwy zespół wpisany w styczniu 1999 roku na listę Światowego Dziedzictwa. W drodze powrotnej do Krakowa zwiedzili także miasteczko - skansen Lanckoronę z drewnianymi podcieniowymi domkami przy spadzistym ryneczku i stromych uliczkach wiodących ku pozostającemu w trwałej ruinie od ubiegłego stulecia XIV wiecznemu zamkowi - strażnicy z czasów króla Kazimierza Wielkiego.

Fot. Autorka

Uczestnicy Studium na moście nad Cedronem

NOWE WYDAWNICTWA

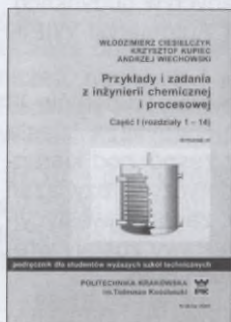
PRZYKŁADY I ZADANIA Z INŻYNIERII CHEMICZNEJ I PROCESOWEJ. Część I.

Włodzimierz Ciesielczyk, Krzysztof Kupiec, Andrzej Wiechowski
Wyd. 4 popr. Kraków 2000, wyd. Politechnika Krakowska, s. 461, rys. 119.

Podręcznik zawiera przykłady obliczeniowe dotyczące następujących zagadnień: podstawy obliczeń numerycznych, własności fizyczne płynów, elementy hydrostatyki, przepływ płynów przez przewody, wypływ cieczy ze zbiorników, przesyłanie płynów, opadanie cząstek w płynach, sposoby kontaktowania faz w procesach chemicznych, filtracja zawieszin, elementy bilansu cieplnego, przewodzenie, wnikanie i promieniowanie ciepła, przenikanie ciepła w wymiennikach oraz odparowywanie i krystalizacja.

Każdy z 14 rozdziałów zawiera zarys teorii, przykłady z rozwiązaniami oraz zadania do samodzielnego rozwiązania. Na końcu przedstawiono tablice pomocnicze z danymi fizycznymi i równowagowymi.

W najbliższym czasie ukaże się część II podręcznika, dotycząca procesów wymiany masy. Do nabycia: Redakcja Wydawnictw Politechniki Krakowskiej, ul. Podchorążych 1, Kraków.

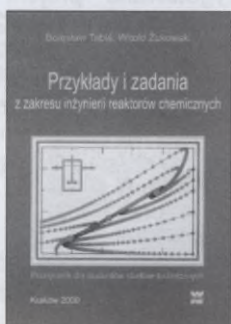
PRZYKŁADY I ZADANIA Z ZAKRESU INŻYNIERII REAKTORÓW CHEMICZNYCH

Bolesław Tabiś, Witold Żukowski
Kraków 2000, wyd. Politechniki Krakowskiej, s. 182, rys. i tab. 33.

W podręczniku zamieszczono wiele oryginalnych przykładów, zadań, algorytmów i gotowych programów w języku FORTRAN z zakresu współczesnej inżynierii reaktorów chemicznych. Opracowanie zawiera takie zagadnienia jak: stechiometria reakcji prostych i złożonych, obliczenia równowagi chemicznej, metody wyznaczania równań kinetycznych, modelowanie i projektowanie reaktorów zbiornikowych i rurowych, procesy w ziarnach katalizatorów porowatych oraz autotermiczne reaktory kontaktowe.

Podręcznik jest przeznaczony dla studentów dwóch kierunków: Inżynieria chemiczna i procesowa oraz Technologia chemiczna.

Do nabycia: Redakcja Wydawnictw Politechniki Krakowskiej, ul. Podchorążych 1, Kraków.

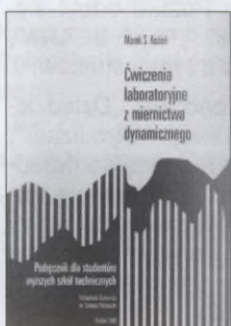

ĆWICZENIA LABORATORYJNE Z MIERNICTWA DYNAMICZNEGO

Marek S. Kozień
Kraków 2000, wyd. Politechnika Krakowska, s. 287, rys. 83, tab. 12.

Podręcznik prezentuje podstawy teoretyczne zaawansowanych ćwiczeń laboratoryjnych z miernictwa dynamicznego. Jednak sposób ich ujęcia wykracza zdecydowanie ponad zakres standardowego wprowadzenia do ćwiczeń. Podręcznik stał się w praktyce przystępnym poradnikiem w zakresie omawianych tematów. Obejmuje on zagadnienia: przetwarzania i analizy sygnałów (m.in. próbkowanie, kwantowanie i filtracja sygnału, szereg Fouriera, transformacje, funkcje okien, zasada nieoznaczoności, charakterystyki amplitudowo-częstotliwościowe), analizy zjawisk chaotycznych, metody elementów skończonych, badania stabilności ruchu układów dyskretnych.

Do nabycia: Redakcja Wydawnictw Politechniki Krakowskiej, ul. Podchorążych 1, Kraków.

ALGEBRA KOMPUTEROWA W MECHANICE

Rafał Palej
Kraków 2000, wyd. Politechnika Krakowska, s. 240, rys. i tab. 133.

Część pierwsza książki stanowi zwarte wprowadzenie do Maple'a i adresowana jest do szerokiego odbiorcy zainteresowanego prowadzeniem obliczeń symbolicznych na komputerze.

W części drugiej przedstawiono przykładowe problemy z mechaniki, ilustrujące możliwości komputerowego wspomagania obliczeń w najszerszym tego słowa znaczeniu.

Do nabycia: Redakcja Wydawnictw Politechniki Krakowskiej, ul. Podchorążych 1, Kraków.

4 października – 8 grudnia

6.10. – otwarcie wystawy "Nowe użytkowanie architektury modernistycznej. Przyszłość Grossmarkthalle we Frankfurcie", prezentującej prace studentów IV roku Wydziału Architektury PK, FH Münster, TU Delft. Wystawa zorganizowana została w ramach współpracy międzynarodowej PK z ww. uczelniami.

6.10. – ogłoszenie wyników Konkursu "Architektura Betonowa 2000 – Akademicka Nagroda za Najlepszą Pracę Dyplomową Roku - projekt architektoniczny z użyciem technologii betonu", zorganizowanego przez Wydział Architektury PK wraz z firmą promocyjną Polski Cement Spółka z o.o. Nagrodzone zostały prace: „Hala wielofunkcyjna, Wrocław; park zachodni” – autor Rafał Pasek z WA Politechniki Wrocławskiej, „Kaplica w Jarosławiu” – autor Artur Ostafijczuk z WA Politechniki Krakowskiej, „Współczesne termy – adaptacja fortów 'Władimir' w Warszawie” – autor Paweł Chliński z WA Politechniki Warszawskiej.

9.10. – seminarium „Jerzy Ciesielski – Inżynier, Naukowiec, Wychowawca”, zorganizowane przez Instytut Materiałów i Konstrukcji Budowlanych WIL PK w 30. rocznicę tragicznej śmierci J. Ciesielskiego w Sudanie.

9.10. – wernisaz wystawy fotografii prof. K. Flagi z wyprawy naukowej do Skandynawii, pt. „Fiordy, fiordy, szkiery, lodowce, wodospady, trolle” w Galerii PK „Kanonicza 1”.

9-13.10. – XIV Konferencja Naukowa „Pojazdy Szynowe 2000” przebiegająca pod hasłem „Pojazdy Szynowe na Przełomie Wieków”, zorganizowana przez Instytut Pojazdów Szynowych WM PK, pod patronatem honorowym Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej J. Widzyka.

11.10. – uroczyste posiedzenie Rady Wydziału Architektury, poświęcone 55. rocznicy utworzenia szkoły architektonicznej w Krakowie.

12.10. – podpisanie umowy o współpracy dydaktycznej w zakresie podwójnego dyplomowania pomiędzy PK a TU Berlin.

13.10. – otwarcie ogólnopolskiej konferencji „Rola nauk humanistycznych w kształceniu inżynierów”, zorganizowanej przez Instytut Ekonomii, Socjologii i Filozofii WFTiMK PK.

13-15.10. – Międzynarodowa Konferencja Naukowa Instytutu Projektowania Urbanistycznego WA PK nt.: "Mieszkanie, dom, środowisko mieszkaniowe na przełomie wieków". Otwarcie wystawy prac studenckich: "Jednorodzinne zespoły mieszkaniowe Zakopane-Pardałówka 2000".

15.10. – inauguracja pierwszego spotkania Eksperymentalnego Studium Wiedzy o Sztuce dla osób niepełnosprawnych, które powstało w PK z inicjatywy prof. W. Zina, przy współpracy Fundacji Sztuki Osób Niepełnosprawnych. Spotkanie odbyło się w siedzibie Radia Kraków.

19.10. – otwarcie spotkania nt. "Zintegrowane systemy automatyki budynkowej", inaugurującego cykl seminariów „Nowoczesny budynek – dzień dzisiejszy i przyszłość”. W trakcie spotkania została podpisana umowa o współpracy pomiędzy PK a firmą ASCOMP, w zakresie propagowania nowoczesnych systemów sterowania i monitorowania stosowanych w budynkach. Inicjatorem współpracy jest Instytut Automatyki WIEiK PK.

19.10. – wystawa prac konkursowych studentów III roku WA PK, zorganizowana przez Burmistrza Miasta Bochnia. Prace, wykonywane przez zespół pod kierunkiem prof. W. Bulińskiego z WA, dotyczyły rozwiązań architektoniczno-urbanistycznych 5 zadań inwestycyjnych na terenie Bochni. Podczas wystawy zostały wręczone nagrody dla autorów najlepszych prac.

19-21.10. – Konferencja Prorektorów ds. Dydaktyki Polskich Uczelni Technicznych, poświęcona: „Wewnętrznym Systemom Zapewniania Jakości Kształcenia”. W trakcie Konferencji przygotowano projekt uchwały Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych w sprawie Porozumienia w Sprawie Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz „Zasady Postępowania Akredytacyjnego”.

20.10. – inauguracja zajęć Studium Podyplomowego „Zarządzanie rozwojem i eksploatacją w miejskiej komunikacji zbiorowej”, prowadzonego przez Instytut Inżynierii Drogowej i Kolejowej WIL PK.

20.10. – uroczysta sesja naukowa nt. "Systemy zaopatrzenia w wodę i usuwania ścieków u progu trzeciego tysiąclecia", poświęcona 45-leciu pracy naukowej prof. A. Wierzyńskiego. Sesję zorganizował Instytut Zaopatrzenia w Wodę i Ochrony Środowiska WIŚ PK.

20-22.10. – w Krynicy-Czarnym Potoku odbył się, zorganizowany przez RU SZP PK, „Rajd BEANA”, w którym wzięło udział 50 studentów z I roku studiów.

23.10. – otwarcie Konferencji Końcowej „Dziedzictwo Kulturowe Fundamentem Rozwoju Cywilizacji”, która odbyła się w ramach Międzynarodowej Konferencji Konserwatorskiej Kraków 2000. Konferencja została zorganizowana przez Instytut Historii Architektury i Konserwacji Zabytków WA PK przy współudziale MCK w Krakowie, pod patronatem JM Rektora PK, Generalnego Konserwatora Zabytków, Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS oraz Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków, w ramach festiwalu Kraków 2000.

23.10. – podpisanie aneksu na rok 2001 do umowy o wzajemnej współpracy pomiędzy CTU Ivanowo a PK.

23.10. – spotkanie z dziekanem WIL PK prof. K. Furta i prodziekaną dr hab. B. Wrany z prezesem Fundacji Romualdo Del Bianco p. Paolo Del Bianco, w celu omówienia współpracy w zakresie wymiany studenckiej pomiędzy WIL PK a Wydziałem Inżynierii Uniwersytetu we Florencji.

26.10. – otwarcie nowej wydziałowej pracowni komputerowej na WM PK.

26.10. – wręczenie aktów powołania w skład Rady Naukowej Centrum Szkolenia i Organizacji Systemów Jakości. Na dyrektora Centrum został powołany dr inż. Adam Tabor.

26-29.10. – Redakcja Wydawnictw PK uczestniczyła w IV Targach Książki w Krakowie. W czasie Targów została przedstawiona pełna oferta wydawnicza Uczelni obejmująca podręczniki akademickie, wydawnictwa naukowe i informacyjne. W ramach promocji Redakcja Wydawnictw PK przedstawiła nowy „Katalog Wydawnictw” obejmujący około 340 pozycji.

27.10. – posiedzenia Senatu Akademickiego PK poświęcone nadaniu tytułu doktora honoris causa Politechniki Krakowskiej prof. M. Zádorowi z Uniwersytetu Technicznego w Budapeszcie.

28.10. – w Studenckim Centrum Kultury „KWA-DRAT” odbył się, organizowany corocznie dla studentów PK pierwszego roku, „Bal Beana”.

5.11. – uroczysta Msza św. w intencji Ojca Świętego Jana Pawła II, z okazji Jego imienin celebrowana przez Ks. Kardynała F. Macharskiego w Bazylice św. Floriana. Odświeżenie i poświęcenie tablicy upamiętniającej 50-lecie Duszpasterstwa Akademickiego Ks. Karola Wojtyły w kościele św. Floriana. W uroczystości uczestniczyli członkowie Senatu Akademickiego i pracownicy PK.

6.11. – konferencja naukowa nt. „Architektura i dobra kultury. Tożsamość i kontynuacja tradycji”, zorganizowana przez dziekana WA PK oraz Komisję Urbanistyki i Architektury PAN w Krakowie.

8.11. – otwarcie pracowni komputerowej w Samodzielnej Katedrze Informatyki Technicznej na WIEiK.

8.11. – uroczyste posiedzenie Senatu Akademickiego poświęcone nadaniu tytułu doktora honoris causa Politechniki Krakowskiej prof. J. C. I. Dooge'owi z Irlandii.

8.11. – posiedzenie Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa. Omawiano m.in. następujące sprawy:

- „Matura 2002”,
- stanowisko KRSzWK w sprawie projektów nowych ustaw (o podatku od nieruchomości, o podatku VAT od zagranicznej aparatury naukowej),
- funkcjonowanie Radia Akademickiego RAK,
- ustalenie funduszu składkowego KRSzWK.

9-10.11. – w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie odbyła się konferencja pt. „Innowacje i transfer technologii”. W konferencji zorganizowanej wspólnie przez Akademię Górniczo-Hutniczą i Politechnikę Krakowską wzięli udział prorektorzy ds. nauki wyższych szkół technicznych oraz zaproszeni przedstawiciele Ministerstwa Edukacji Narodowej i Komitetu Badań Naukowych, a także redaktorzy prasy, radia i telewizji.

10.11. – inauguracja działalności firmy ComArch na terenie Parku Technologicznego PK w SSE w Czyżynach. Inauguracja połączona była z otwarciem nowej siedziby firmy.

13.11. – narada rektorów państwowych szkół wyższych, poświęcona aktualnym problemom szkolnictwa wyższego.

14.11. – cyklicznie seminarium nt. „O czym mówią rzeki górnej Wisły”, zorganizowane przez Instytut Inżynierii i Gospodarki Wodnej WIŚ PK.

14-15.11. – seminarium naukowe nt. „Realizacji Programu Rządowego Polsko-Chińskiego dotyczącego alternatywnych źródeł energii”.

15.11. – podpisanie umowy o wzajemnej współpracy pomiędzy PK (Instytutem Aparatury Przemysłowej i Energetyki WM) a Elektrociepłownią Kraków.

15.11. – wernisaż wystawy fotograficznej dr E. Chrzanowskiej z WIŚ PK nt. „Normandia i Bretania” w Galerii „Gil” PK.

16.11. – otwarcie międzynarodowego sympozjum naukowego „European Materials Research Society in Central and Eastern Europe”, zorganizowanego przez Politechnikę Krakowską, EMRS (European Materials Research Society) w Strasbourgu i Fundację Rozwoju Nauk Materiałowych w Krakowie. W trakcie uroczystego otwarcia dr Siffertowi, sekretarzowi generalnemu EMRS został wręczony złoty medal im. prof. J. Czochralskiego. Na posiedzeniu Zarządu EMRS w PK podjęto decyzję o ulokowaniu w Krakowie filii EMRS na kraje Europy Środkowej i Wschodniej.

16-18.11. – posiedzenie Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych. Zasadniczymi tematami posiedzenia były:

- dyskusja nad planem budżetu działu Nauka przyjętego przez radę Ministrów na 2001 rok,
- powołanie Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych (opracowano stanowisko KRPUT dot. zapewnienia jakości kształcenia oraz zasad postępowania akredytacyjnego),
- omówienie projektu rządowego likwidacji zwolnień od podatków od nieruchomości, wykorzystywanych przez uczelnie publiczne i spodziewanych negatywnych skutkach finansowych,
- informacja rektora Politechniki Wrocławskiej prof. A. Mulaka o pracach Komisji Integracji Partnerstwa i Standardów Akademickich KRASP.

20.11. – otwarcie, w Galerii Sztuki PK „Kanonica 1”, wystawy grafiki pt. „Miasta” autorstwa prof. E. Gołogórskiej-Kuci, kierownika Samodzielnego Zakładu Rysunku, Malarstwa i Rzeźby Wydziału Architektury PK.

24.11. – Sesja Jubileuszowa z okazji 70-lecia prof. E. Maciąga, odbywająca się w ramach IX Sympozjum „Wpływy sejsmiczne i parasejsmiczne na budowę”, zorganizowanego przez Instytut Mechaniki Budowli Wydziału Inżynierii Lądowej PK oraz pod patronatem KILIW PAN.

24.11. – otwarcie Galerii Sztuki PK „Stara Polana” w Zakopanem, połączone z wystawą prac fotograficznych.

WAŻNE WYDARZENIA W PK

nych prof. K. Flagi pt. „Norwegia-fiordy, fioldy, szkiery, lodowce, wodospady, trolle”, eksponowanej w ramach cyklu „Pasje ludzi nauki”.

26.11. – Msza św. w Bazylice św. Floriana w Krakowie i koncert z okazji 10-lecia działalności Chóru PK „Cantata”.

27.11. – wizyta dyrektora N. Gary z Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Nantes. Uzgadniano zasady kwalifikacji studentów PK, którzy będą wyjeżdżać do Nantes w ramach podpisanej z tą uczelnią umowy o wymianie studentów (program Socrates-Erasmus).

30.11. – wręczenie świadectw absolwentom Studiów Podyplomowych „Zarządzanie Oświatą Samorządową” i „Menadżer Oświaty”, prowadzonych przez Centrum Pedagogiki i Psychologii PK.

30.11. – seminarium nt. „Zintegrowane systemy wykrywania pożaru, powiadamiania alarmowego i nagłośnienia” zorganizowane przez Wydział Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej PK.

1-3.12. – w Szczyrku odbył się „Rajd Andrzejkowy”, zorganizowany przez RU ZSP PK; 2.12. rektor PK prof. Kazimierz Flaga wziął udział w zakończeniu rajdu przewodnicząc jury oceniającemu rywalizację pomiędzy grupami z poszczególnych tras. Podczas ogniska JM Rektor podzielił się ze studentami swoimi przeżyciami z czasów studenckich.

6.12. – uroczysta promocja doktorów i doktorów habilitowanych. Promocję otrzymało 16 doktorów habilitowanych i 38 doktorów.

Ponadto:

- Dr inż. Adam Grochowalski z Instytutu Chemii i Technologii Nieorganicznej Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej PK otrzymał prestiżową nagrodę indywidualną w dziedzinie nauki za „Rozwój badań nad skażeniem środowiska i żywności dioksynami oraz efektami ich szkodliwego działania”. Wręczenie statuetki ufundowanej przez Towarzystwo

Ubezpieczeniowe ALLIANZ – Oddział w Krakowie odbyło się w siedzibie Radia Kraków.

- Stopień doktora habilitowanego otrzymali:
 - dr inż. Andrzej MACHOWSKI, adiunkt w Instytucie Materiałów i Konstrukcji Budowlanych WIL PK,
 - dr inż.arch. Jacek GYURKOVICH, adiunkt w Instytucie Projektowania Urbanistycznego WA PK,
 - dr inż.arch. Zbigniew ZUZIAK, adiunkt w Instytucie Projektowania Miast i Regionów WA PK,
 - dr inż.arch. Aleksander NOWORÓL, adiunkt w Instytucie Projektowania Architektonicznego WA PK.
- Stopień doktora otrzymali:
 - mgr inż. Barbara KOPCZYŃSKA-BOŻEK z Instytutu Inżynierii i Gospodarki Wodnej WIŚ PK,
 - mgr inż.arch. Rafał ZAWISZA, absolwent studiów doktoranckich na Wydziale Architektury,
 - mgr inż. Kazimierz DĘBSKI absolwent studiów doktoranckich na Wydziale Inżynierii Materiałowej AGH,
 - mgr Marcin SKRZYŃSKI z Instytutu Fizyki PK,
 - mgr Witold OBŁOZA z Instytutu Fizyki PK,
 - mgr inż. Piotr DUDEK, absolwent studiów doktoranckich na Wydziale Mechanicznym,
 - mgr inż. Jacek GŁÓD, absolwent studiów doktoranckich na Wydziale Mechanicznym,
 - mgr inż. Krzysztof GŁÓD, asystent w Instytucie Zaopatrzenia w Wodę i Ochrony Środowiska WIŚ PK,
 - mgr inż. Joanna ŻELAZNA, absolwentka studiów doktoranckich na Wydziale Inżynierii Środowiska.
- Dr inż. Władysława M. FRANCUZ, dyrektor Centrum Pedagogiki i Psychologii PK uzyskała certyfikat CERTQUA – Stowarzyszenie Niemieckiej Gospodarki dla Wspierania i Certyfikacji Systemów Zapewniania Jakości w Kształceniu Zawodowym, Akredytowana Instytucja Certyfikująca, w zakresie:
 - Menadżera jakości,
 - Pełnomocnika ds. zarządzania systemami jakości w dziedzinie edukacji.

KONFERENCJE, KURSY, SEMINARIA

V WYSTAWA KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ

Bardzo trudno jest wyobrazić sobie duże miasto bez sprawnej i szybkiej komunikacji publicznej. Tramwaje, autobusy i inne środki transportu miejskiego codziennie przewożą niezliczone ilości pasażerów. Podobnie, choć na nieco mniejszą skalę, rzecz ma się w przypadku mniejszych miast i skupisk ludności.

Najnowsze wyroby i osiągnięcia w dziedzinie transportu miejskiego i aglomeracyjnego można było podzi-

wiać na **V Wystawie Komunikacji Miejskiej w Łodzi**, zorganizowanej przez Międzynarodowe Targi Łódzkie w dniach **19 i 20 września** br.

Politechnikę Krakowską reprezentowały w charakterze wystawców **Instytut Pojazdów Szynowych** oraz **Instytut Inżynierii Drogowej i Kolejowej**.

Instytut Pojazdów Szynowych prezentował następujące rozwiązania:

- autobus szynowy dla systemu przewozów aglomeracyjnych i regionalnych,

- tramwaj dwusystemowy dla obsługi przewozów miejskich i aglomeracyjnych,

oraz oferował swoje możliwości w zakresie:

- określania kosztów LCC środków transportu miejskiego,
- wykorzystania metod ekspertowych w badaniach niezawodności pojazdów.

Natomiast Instytut Inżynierii Drogowej i Kolejowej przedstawił ofertę dotyczącą:

- bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- planowania i projektowania systemów transportowych oraz studia wykonalności,
- zagadnień infrastruktury drogowej i kolejowej łącznie z inżynierią ruchu,
- niekonwencjonalnego wykorzystania istniejącej infrastruktury kolejowej poprzez zastosowania dwusystemowych i superlekkich pojazdów szynowych.

Wystawie towarzyszyły liczne imprezy, wśród których na podkreślenie zasługują:

- IV Ogólnopolska Konferencja „Komunikacja Miejska” – temat wiodący: Efektywność transportu zbiorowego w miastach;
- IV Konkurs o „Złote Koła Komunikacji Miejskiej” za najlepszy produkt wystawy;
- konferencje prasowe i prezentacje.

Fot. T. Gieżyński

Ogółem na wystawie swoje osiągnięcia zaprezentowało prawie 100 wystawców z 6 krajów. Stoiska rozmieszczono na dwóch poziomach hali EXPO, zaś pojazdy pokazano na ekspozycji zewnętrznej.

Stoisko Politechniki Krakowskiej cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem zarówno ze strony krajowych, jak i zagranicznych przedstawicieli firm oraz osób prywatnych. Szczególnie nośny okazał się temat autobusu szynowego oraz tramwaju dwusystemowego.

Warto podkreślić, że Politechnika uczestniczyła w wystawie gościnnie, jako współwystawca największego stoiska – prezentacji koncernu **ALSTOM**.

Maciej Trębacki

SEMTRAK 2000

W dniach **28 - 30 września** br. w Zakopanem – Kościelisku odbyła się IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa z zakresu Trakcji Elektrycznej SEMTRAK 2000, zorganizowana przez Wydział Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej, Zakład Trakcji i Sterowania Ruchem. Stanowiła ona kontynuację wieloletniej tradycji (od 1977 r.) spotkań naukowców i praktyków zajmujących się zagadnieniami trakcji elektrycznej w transporcie publicznym oraz przemysłowym. Konferencji patronował rektor Politechniki Krakowskiej oraz dyrektor Dyrekcji Kolejowych Przewozów Towarowych CARGO.

Uroczystego otwarcia Konferencji dokonał dziekan Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej PK dr hab. inż. Adam S. Jagiełło, prof. PK. Serdecznie powitał zaproszonych gości oraz uczestników Konferencji. Następnie chwilą ciszy uczczono odejście na zawsze profesora Jana Kacprzaka z Politechniki Warszawskiej, który przez ponad 20 lat był członkiem Komitetu Naukowego Konferencji SEMTRAK. W imieniu władz uczelni wystąpił prorektor prof. zw. dr hab. inż. Marcin Chrzanowski, który życzył zebranim owocnych obrad. Prorektor w swoim wystąpieniu podkreślił znaczenie praktycznych kontaktów z firmami zajmującymi się trakcją elektryczną. Głos zabrał również prof. zw. dr hab. inż. Tadeusz Sobczyk, który zwrócił uwagę na wieloletnią tradycję (od 1977 r.) organizowania Konferencji Naukowych SEMTRAK. Dyrektor Dyrekcji Kolejowych Przewozów Towarowych Cargo inż. Robert Matuszyk przedstawił w referacie wygłoszonym podczas sesji plenarnej podstawowe problemy związane z działalnością przewozową w okresie ważnych zmian w zakresie struktury organizacyjnej i postępu naukowo-technicznego.

Po uroczystym otwarciu Konferencji odbyła się ogólna sesja plenarna, podczas której wygłoszono 11 referatów. Następnie obrady toczyły się w ramach czterech sekcji problemowych:

- Napędy i energoelektronika w trakcji elektrycznej,
- Zasilanie i podstacje trakcji elektrycznej,
- Oddziaływanie trakcji elektrycznej na środowisko,
- Nowoczesne układy sterowania ruchem i systemami trakcji,

na których wygłoszono 47 referatów, a dyskusje wokół przedstawionych problemów były kontynuowane również w kuluarach.

W konferencji wzięło udział ponad 150 uczestników. Reprezentowane były licznie wyższe uczelnie techniczne (Politechnika Warszawska, Politechnika Poznańska, Politechnika Gdańska, Politechnika Lubelska, Politechnika Łódzka, Politechnika Śląska, Politechnika Świętokrzyska, Politechnika Krakowska), instytuty naukowe (Instytut Elektrotechniki – Warszawa, Centrum Naukowo-Techniczne Kolejnictwa – Warszawa, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej – Warszawa, IFB Institut für Bahntechnik GmbH – Niederlassung Dresden), stowarzyszenia (Stowarzyszenie Elektryków Polskich – Oddział Krakowski, Stowarzyszenie Elektryków Polskich – Centralne Kolegium Sekcji Trakcji

Elektrycznej – Warszawa) oraz zakłady i firmy (Zakłady Taboru PKP, Zakłady Elektroenergetyki Kolejowej, Przedsiębiorstwa Komunikacji Tramwajowej (Poznań, Warszawa, Wrocław, Kraków), Metro Warszawskie, Medcom – Warszawa, Radiotech – Kraków, Elektrobudowa – Katowice, Elektroprojekt – Łódź, Manstel – Maniowy, Alstom – Polska, Alcatel – Polska, Siemens – Erlangen, Kiepe Elektrik – Dusseldorf, Adtranz – Zurich).

Komitetowi Naukowemu Konferencji przewodniczył dr hab. inż. Adam S. Jagiełło, prof. PK. Na czele Komitetu Organizacyjnego stał dr inż. Waldemar Zajac.

Fot. A. Przybylski

Konferencja SEMTRAK ma już ustaloną renomę w środowiskach naukowo-technicznych, zajmujących się problemami trakcji elektrycznej. Mimo że konferencja ma charakter krajowy, zwraca uwagę wzrastająca liczba uczestników z zagranicy.

Konferencja odznacza się odpowiednio wysokim poziomem merytorycznym oraz szczególną atmosferą życzliwości i koleżeńskości panującej wśród uczestników i zaproszonych gości.

Janusz Prusak, Waldemar Zajac

KONFERENCJA LOGISTYKI STOSOWANEJ

W dniach 5-7 października br. odbyła się w Ustroń organizowana pod patronatem rektorów Politechniki Krakowskiej prof. Kazimierza J. Flagi oraz Politechniki Częstochowskiej prof. Janusza Szopy IV Międzynarodowa Konferencja Logistyki Stosowanej „Total Logistic Management”. W Konferencji wzięło udział 94 uczestników z Polski, Niemiec, Czech, Rosji, Białorusi oraz Ukrainy. Wygłoszono w sumie 58 referatów, z czego 18 w sesjach plenarnych, natomiast pozostałe w dwóch równolegle odbywających się sekcjach tematycznych, poświęconych technicznemu i ekonomicznemu aspektom logistyki.

W czasie Konferencji dokonano prezentacji oprogramowania komputerowego, w tym „prapremiery” polskiej wersji pakietu DOSIMIS-3®, służącego do symulacji procesów przepływu materiałów oraz systemów produkcyjnych. W pokazie uczestniczył założyciel

i właściciel niemieckiej firmy SimulationsDienstleistungsZentrum GmbH (RFN) - producenta oprogramowania - prof. Bernd Noche. Uczestnicy mieli okazję wysłuchać jego niezmiernie interesującego wystąpienia, w którym przedstawiał praktyczne przykłady wykorzystania pakietu symulacyjnego DOSIMIS-3®. Szczególne zainteresowanie uczestników wzbudziła prezentacja możliwości wykorzystania technik wirtualnych w symulacji procesów logistycznych, przedstawiona przez pracowników Technicznego Uniwersytetu w Clausthal (Niemcy) prof. Uwe Brachta i dr Martina Fahlbuscha.

W obradach uczestniczyli goście reprezentujący zarówno ośrodki naukowe, jak i ośrodki przemysłowe (np. BMW). Organizatorom udało się zgromadzić na Konferencji specjalistów z dziedziny techniki, ekonomii i zarządzania, co zapewniło wyjątkową formułę Konferencji. Uwypukliła się ona szczególnie podczas obrad „okrągłego stołu”, kiedy to dyskusja skoncentrowała się na dwóch zasadniczych problemach, a mianowicie:

- czy techniczny i ekonomiczny aspekt logistyki są konfliktowe,
- jak właściwie przygotować kadry logistyczne.

W efekcie burzliwych dyskusji uczestnicy wypracowali ramowe odpowiedzi na postawione pytania.

Konferencja została zorganizowana przy współpracy czterech ośrodków naukowych:

- Instytut Automatyki Politechniki Krakowskiej,
- Katedrę Logistyki Politechniki Częstochowskiej,
- Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych w Warszawie,
- Katedrę Logistyki Technicznego Uniwersytetu Clausthal (RFN).

Fot. A. Lichota

Przewodniczącym Komitetu Naukowego był prof. dr hab. inż. Lech A. Bukowski, a przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego mgr inż. Jerzy Feliks. Następnej, V Konferencji Logistyki Stosowanej organizatorzy planują nadać szczególnie uroczysty charakter. Informacje na temat Konferencji można znaleźć na stronie internetowej pod adresem:

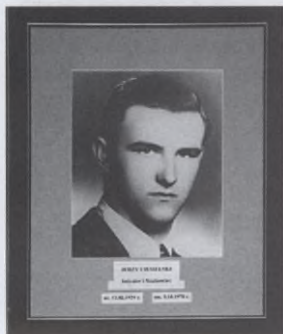
<http://www.pk.edu.pl/~alichota/tlm2000.html>.

Zapraszam do wzięcia udziału.

Jerzy Feliks

„JERZY CIESIELSKI INŻYNIER, NAUKOWIEC, WYCHOWAWCA”

9 października br. Instytut Materiałów i Konstrukcji Budowlanych PK oraz Krakowski Oddział Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa zorganizowali Seminarium nt. „Jerzy Ciesielski – inżynier, naukowiec, wychowawca”.

Seminarium zostało zorganizowane w 30. rocznicę tragicznej śmierci Jerzego Ciesielskiego. Odkryto się ono w Instytucie Materiałów i Konstrukcji Budowlanych w sali dydaktycznej Jego imienia.

Seminarium otworzył dziekan Wydziału Inżynierii Lądowej prof. dr hab. inż. Kazimierz Furtak. Dziekan przywitał przybyłych na se-

minarium gości, między innymi Jego Magnificencję Rektora Politechniki Krakowskiej prof. zw. dr hab. inż. Kazimierza Flagę, najbliższą rodzinę Zmarłego, żonę Danutę oraz córkę Marię z mężem i brata Romana, posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Józefa Dąbrowskiego, księdza prałata Franciszka Kołacza – proboszcza parafii św. Józefa w Podgórzu, księdza Władysława Gasidło – kustosa kolegiaty św. Anny.

Sylwetkę Jerzego Ciesielskiego jako inżyniera przedstawił dr hab. inż. Zbigniew Janowski, prof. PK. Z Jego osiągnięciami naukowymi zapoznał uczestników seminarium prof. zw. dr hab. inż. Krzysztof Dyduch. Z kolei pracę Jerzego Ciesielskiego jako dydaktyka i wychowawcy przedstawił prof. zw. dr hab. inż. Janusz Kawecki.

Fot. R. Ciesielski

Po wygłoszeniu referatów odbyła się dyskusja, którą prowadził przewodniczący Krakowskiego Oddziału PZITB dr inż. Zygmunt Rawicki. W czasie dyskusji wyraźnie odczuwalna była wdzięczna pamięć wychowanków i współpracowników. Mimo że minęło 30 lat od Jego tragicznej śmierci bardzo wiele osób pamięta działalność Jerzego Ciesielskiego i nadal jest On podawany jako przykład naukowca, inżyniera i dydaktyka. O Jego otwartości, sumienności, cierpliwości i życzliwości wypowiadały się dyplomantki Jerzego Ciesielskiego. Pracownicy z kolei podkreślali, jak bardzo był wymagający, ale w pierwszej kolejności dla samego siebie. Potrafił znakomicie organizować pracę zespołową tak w gronie współpracowników, jak i studentów.

Jerzy Ciesielski z żoną. Radew – Parsęta 1965 r.

Seminarium wykazało, że Jerzy Ciesielski nadal pozostaje żywy we wspomnieniach swoich kolegów z lat studiów, współpracowników i studentów Wydziału Inżynierii Lądowej.

Lidia Ponanta

POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA

POLITECHNIKA KRAKOWSKA

WYDZIAŁ Budownictwa Lądowego

DYPLOM

OBYWATEL DR INŻ. JERZY LUCJAN CIESIELSKI
DOKTOR *Nauk Technicznych*
URODZONY DNIA 12 lutego 1929 ROKU
w Krakowie
NA PODSTAWIE OCENY OGÓLNEGO DOROBKU NAUKOWEGO
I PRZEDŁOŻONEJ ROZPRAWY HABILITACYJNEJ POD TYTUŁEM
*Badania nad zastosowaniem żywic epoksydowych do polimerów prefabrykatów
i napraw konstrukcji betonowych*
UZYSKAŁ STOPIEŃ NAUKOWY

DOCENTA

NAUK TECHNICZNYCH

W ZAKRESIE *budownictwa i konstrukcji betonowych*
NADANY UCHWAŁĄ RADY WYDZIAŁU Budownictwa Lądowego
Politechniki Krakowskiej
Z DNIA 5 czerwca 1968 ROKU

Kraków, DNIA 30 stycznia 1969 ROKU

REKTOR
[Signature]
prof. inż. J. Wątorowski

DZIEKAN
[Signature]
doc. dr inż. St. Pieniążek

NR 56/69

XIV KONFERENCJA NAUKOWA „POJAZDY SZYNOWE 2000”

W dniach od 9 do 13 października 2000 roku w Krakowie i Ośrodku Wypoczynkowym „Arlamów” w okolicach Ustrzyk Dolnych odbyła się XIV Konferencja Naukowa „Pojazdy Szynowe 2000”, przebiegająca w tym roku pod hasłem „Pojazdy szynowe na przełomie wieków”.

Stronę organizacyjną tegorocznego spotkania przejął Instytut Pojazdów Szynowych Politechniki Krakowskiej. Konferencję przewodniczył Dyrektor IPSz dr hab. inż. Stanisław Dzuła, zaś Komitetowi Organizacyjnemu złożonemu w większości z pracowników Pracowni Technologii i Zaplecza Technicznego Pojazdów Szynowych – dr inż. Adam Tulecki. To już siódma Konferencja organizowana przez Instytut, który był inicjatorem tego rodzaju cyklicznych spotkań naukowców, badaczy, konstruktorów, technologów i eksploataatorów związanych z szeroko pojętą problematyką pojazdów szynowych.

Fot. J. Zych

XIV Konferencja Naukowa „Pojazdy Szynowe 2000” przypadła w szczególnym czasie. Z jednej strony jest to przełom tysiącleci, z drugiej zaś – odbywa się w okresie intensywnych zmian strukturalnych w sferze transportu kolejowego. Przedstawiciele ośrodków akademickich i naukowo-badawczych oraz kadra inżynierska jednostek wytwarzających i eksploatujących środki transportu czynnie uczestniczą w procesie daleko idących zmian organizacyjnych i jakościowych w transporcie szynowym. Nowoczesne systemy transportowe wymagają środków transportu nowej generacji – nowoczesnych rozwiązań konstrukcyjnych, technologicznych i organizacyjnych.

Uroczyste otwarcie tegorocznej Konferencji miało miejsce w sali konferencyjnej Politechniki Krakowskiej. W otwarciu udział wzięli: Jego Magnificencja Rektor Politechniki Krakowskiej prof. zw. dr hab. inż. Kazimierz Flaga, Prorektorzy: ds. badań naukowych i współpracy z gospodarką prof. dr hab. inż. Józef Gawlik oraz ds. dydaktyki prof. dr hab. inż. Ryszard Koz-

łowski, dziekan Wydziału Mechanicznego dr hab. inż. Stanisław Michałowski prof. PK, dziekan Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej dr hab. inż. Adam St. Jagiełło prof. PK, dyrektorzy instytutów, a ponadto przewodniczący Sejmowej Komisji Transportu i Łączności poseł Józef Dąbrowski, przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, instytucji i zakładów związanych z przemysłem taboru kolejowego.

Ogółem w Konferencji udział wzięło 129 uczestników zarówno z Polski jak i gości zagranicznych: z Rosji, Ukrainy, Niemiec, Czech i Słowacji.

Obrazy odbywały się równolegle w dwóch salach. Zaprezentowano 80 referatów pogrupowanych w kilku blokach tematycznych:

- Środki i systemy transportowe
- Dynamika i modelowanie pojazdów szynowych
- Konstrukcja pojazdów szynowych
- Nowe materiały, technologie i metody badań w pojazdach
- Lokomotywy i silniki spalinowe
- Hamulce w pojazdach
- Wytwarzanie i badania zestawów kołowych
- Ekologia, bezpieczeństwo i niezawodność w transporcie

Referaty zostały opublikowane w recenzowanym trytomowym wydawnictwie konferencyjnym.

Organizatorzy umożliwili również uczestnikom poznanie piękna urokliwego i ciągle jeszcze noszącego znamiona dzikości i niedostępności zakątka Polski, jakim są Bieszczady. Zorganizowana została wycieczka autokarowa Dużą Pętlą Bieszczadzką. Znacznie większa jednak część uczestników Konferencji wybrała wycieczkę do Lwowa, gdzie podziwiano zabytki tego pięknego miasta.

Podsumowując Konferencję uczestnicy wyrazili pogląd, że spełniła ona swoje podstawowe założenia – była płaszczyzną wymiany poglądów nad kierunkami rozwoju techniki transportu szynowego w perspektywie nadchodzącego XXI wieku. Najważniejsze spostrzeżenia sformułowano we wnioskach końcowych, które określają kierunki dalszych działań w zakresie transportu szynowego.

Warto chyba także wspomnieć, że w roku 2000 Instytut Pojazdów Szynowych obchodzi swój jubileusz. Mija bowiem 30 lat od chwili jego powołania w Politechnice Krakowskiej.

Na zakończenie, podziękowania należą się sponsorom, wśród których należy wymienić:

- VOITH Polska
- ZNTK Bydgoszcz S.A.
- Weilburger Coatings GmbH
- ADtranz Pafawag Sp. z o.o.
- Fabryka WAGON Ostrów Wlkp. S.A.
- ALSTOM KONSTAL S.A.

Ww. firmy miały możliwość zaprezentowania swoich produktów i usług na specjalnie w tym celu zorganizowanych sesjach.

Maciej Trębacki

55 LAT WYDZIAŁU ARCHITEKTURY

W ramach obchodów jubileuszu 55-lecia Wydziału Architektury PK dziekan prof. Wacław Seruga otworzył „Galerię Dziekanów Wydziału Architektury”. W galerii tej znajdują się portrety profesorów: Adolfa Szyszko-Bohusza, Rudolfa Śmiałowskiego, Czesława Boratyńskiego, Władysława Borusiewicza, Wiktora Zina, Witolda Korskiego, Alfreda Majewskiego, Andrzeja Skoczka, Stanisława Juchnowicza, Wojciecha Bulińskiego oraz Andrzeja Kadłuczki.

Fot. J. Zych

Te piękne obrazy olejne malowali: Jan Bruzda, Janina Stożek, Kinga Wnuk, Mieczysław Wieczorek, Leszek Sobocki oraz Rafał Kępa.

Uroczyste przecięcie wstęgi odbyło się 11 października br. w obecności JM Rektora PK prof. zw. dr hab. inż. Kazimierza Flagi, prorektorów oraz dziekanów 55-lecia.

Kazimierz Kuśnierz

ROZSZERZENIE WSPÓŁPRACY Z UNIWERSYTEM TECHNICZNYM W BERLINIE

Współpraca Politechniki Krakowskiej i Technische Universität Berlin datuje się od roku 1974 (oficjalna umowa została podpisana w 1984 r.) i jest jedną

Fot. M. Dyląg

z najaktywniejszych realizowanych spośród blisko 30 umów o współpracy, jakie zawarła nasza uczelnia. Współpraca ta obejmuje nie tylko wymianę pracowników i studentów, realizację wspólnych projektów czy wspólne publikacje, ale także organizację studiów podyplomowych i innych przedsięwzięć dydaktycznych.

W czasie ostatniej wizyty JM Rektora PK prof. Kazimierza Flagi w Technische Universität Berlin (12. 10. br.) dokonano okresowej oceny efektów współpracy oraz podpisano porozumienie o podwójnym dyplomowaniu w zakresie specjalności *aparatura i instalacje przemysłowe*, prowadzonej w ramach kierunku *mechanika i budowa maszyn* na Wydziale Mechanicznym.

Potwierdzając obustronną akceptację zaliczenia sześciu pierwszych semestrów, wynikającą z porównywalności planów i programów studiów – przyjęto, że pozostałe cztery semestry łącznie z pracą dyplomową wysłuchane i zaliczone w partnerskiej uczelni – upoważniają studentów PK i TUB do uzyskania dwóch dyplomów ukończenia studiów wyższych: Politechniki Krakowskiej i Uniwersytetu Technicznego w Berlinie.

Oprócz rektora PK prof. K. Flagi i prezydenta TUB prof. H. J. Ewersa, porozumienie parafowali członkowie kierownictw obu uczelni, dziekani zainteresowanych wydziałów oraz kierownicy specjalności.

W dyskusji wskazano na potrzebę i możliwość rozszerzenia współpracy naukowej i dydaktycznej na inne jednostki organizacyjne uczelni, jak również na wymianę doświadczeń w zakresie restrukturyzacji uczelni oraz jej systemów zarządzania i finansowania.

Marcin Chrzanowski

„KIERUNKI WSPÓŁCZESNYCH PRZEKSZTAŁCEŃ MIAST ORAZ TERENÓW POGRANICZA”

W dniach 12 i 13 października w Politechnice Krakowskiej odbywała się X Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „*Kierunki współczesnych przekształceń miast oraz terenów pogranicza*”, zorganizowana przez Instytut Projektowania Miast i Regionów Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej przy współudziale Sekcji Planowania Przestrzennego Komisji Urbanistyki i Architektury Polskiej Akademii Nauk Oddział w Krakowie.

Jubileuszowa konferencja stanowiła kontynuację międzynarodowych spotkań naukowych, organizowanych w Politechnice od siedmiu lat przez IPMiR we współpracy z Sekcją Planowania Przestrzennego PAN poświęconych problematyce zmian zachodzących w miastach oraz terenach przygranicznych w ostatnich latach. Dotychczasowe badania prowadzone w Politechnice Lwowskiej, Bratysławskiej i Krakowskiej dotyczyły głównie obszaru karpackiego oraz trzech dużych miast: Bratysławy, Krakowa i Lwowa.

W ramach tegorocznej konferencji stanowiącej podsumowanie dziesięcioletnich badań skonfrontowano

kierunki zmian obserwowanych w terenach pogranicza i miastach Europy Środkowej z tendencjami przebudowy i przekształceń zachodzących w innych miastach europejskich oraz udzielono odpowiedzi na następujące pytania:

- W jakim stopniu zachodzące przemiany cywilizacyjne, gospodarcze i społeczne znajdują odzwierciedlenie w planach zagospodarowania i w strukturze przestrzennej miast i terenów pogranicza.
- Jaki zakres zmian w społecznym podejściu do sposobów użytkowania i kształtowania tych obszarów nastąpił w ostatnim dziesięcioleciu.
- W jakim kierunku i zakresie powinna zmierzać dalsza przebudowa, modernizacja i zagospodarowanie terenów pogranicza i znajdujących się w tych obszarach miast.

W konferencji brali udział liczni goście zagraniczni. Oprócz tradycyjnie uczestniczących w corocznych spotkaniach pracowników naukowych z wydziałów architektury Sloveńskiej Technicznej Uniwersytetu z Bratysławy, Państwowego Uniwersytetu Lwowskiego „Politechnika Lwowska” z Ukrainy oraz Politechniki Krakowskiej w konferencji brali udział także naukowcy i praktycy z Niemiec architektki Peter Brenner, Ulrich Riederer oraz z Anglii profesor Frank Lyons i profesor Dirk Hansen. Przedstawili oni referaty prezentujące współczesne zmiany zachodzące w wielu miastach krajów wysoko rozwiniętych, z których również niektóre zaczynają dotyczyć dużych miast Europy Środkowej, jak globalizacja architektury, zróżnicowanie społeczne itd. Bardzo ciekawe były wystąpienia architektów z Berlina, w których zaprezentowano nie tylko osiągnięcia, ale i problemy występujące w integrowaniu Berlina i przebudowie miast w landach wschodnich oraz komplikacje społeczne wynikające ze zderzenia dwu odrębnie rozwijanych części Niemiec i odmiennie kształtowanych przestrzeni.

W ciągu dwóch dni obrad ogłoszono 28 referatów i komunikatów, w których podsumowano stan dotychczasowych badań, dotyczących:

- zagadnień regionalnych w terenach pogranicza Polski i regionów sąsiednich Czech, Niemiec, Słowacji, Ukrainy, a także Danii i Szwecji, w tym zwłaszcza problemów komunikacji w kontekście konieczności utrzymania reżimów wynikających z istnienia obszarów specjalnie chronionych,
- problemów przekształcania przestrzeni dużych miast (Berlina, Bratysławy, Bristolu, Krakowa, Londynu, Lwowa, Kopenhagi, Malmö, Plymouth i in.) w wyniku m.in. zastępowania funkcji handlowej administracyjną w obszarach centralnych, przemian przestrzeni układów zrealizowanych w okresie socjalizmu, przebudowy terenów wokół dworców, realizacji dużych zespołów handlowych na obrzeżach miast
- rysującej się unifikacji zabudowy miast i miasteczek ze względu na „uniwersalną estetykę” związaną m.in. z dostępem do nowoczesnych materiałów budowlanych.

Fot. A. Gleń

W dyskusji koncentrowano się zarówno na zagadnieniach ogólnych dotyczących warsztatu planistycznego, ustawodawstwa oraz zagadnień z pogranicza filozofii wywołanych referatem profesora Dirka Hansena o potrzebie „demokratyzacji w architekturze”, jak na przemianach dotyczących konkretnych przykładów.

W wypowiedziach uczestników konferencji potwierdzono potrzebę kontynuowania i rozwijania prowadzonych badań, a także zarysowano kierunki i uściślono tematykę prac na najbliższe lata.

W przerwie dyskusji wystąpiła z recitalem pieśni operowych studentka V roku architektury Marta Witoławska.

Elżbieta Węclawowicz-Bilska

MIESZKANIE, DOM, ŚRODOWISKO MIESZKANIOWE NA PRZEŁOMIE WIEKÓW

Pod takim tytułem w dniach 13 – 14 października br. w Zakopanem odbyła się dwudniowa VI Ogólnopolska i II Międzynarodowa Konferencja Instytutu Projektowania Urbanistycznego.

Konferencja była kolejną już z cyklu spotkań organizowanych przez IPU i spotkała się z dużym zainteresowaniem zarówno uczestników poprzednich konferencji, jak i tych, którzy po raz pierwszy włączyli się do naszych dyskusji. Atrakcyjna i warta uwagi okazała się tematyka dotycząca jednej z najważniejszych dziedzin życia człowieka, jaką jest mieszkanie, rozumiane zarówno jako miejsce i przestrzeń, ale też i jako zespół czynników społecznych, ekologicznych i zdrowotnych.

W słowie wstępnym do wydawnictwa konferencyjnego dziekan WA, prof. Wacław Seruga napisał:

„Przełom wieków stanowi pretekst do rozważań i refleksji dotyczących aktualnego stanu oraz możliwości rozwoju form osiedleńczych i mieszkalnictwa, nad sposobem rozwiązań problemów mieszkaniowych oraz zagrożeń urbanizacji dla egzystencji człowieka. (...)”

Środowisko mieszkaniowe powinno zaspokajać szeroką gamę potrzeb społecznych, stwarzać kontakt z osiągnięciami cywilizacji i kultury, uwzględniać kontekst miejsca i najbliższego otoczenia w spójności z lokalną tradycją kulturową."

Rangę tematyki będącej przedmiotem konferencji wyraża zacytowane przez naszego gościa z Niemiec, architekta Stefana Scholza stwierdzenie M. Heideggera „Człowiekiem być znaczy... mieszkać”.

Do dyskusji przygotowano następujące tezy:

I - Mieszkanie

- Mieszkanie dla każdej rodziny – konkret czy utopia
- Ekonomia czy ekologia bazą dla rozwoju form osiedleńczych

II – Dom

- Domy proekologiczne – moda czy świadoma potrzeba
- Polska w Europie – wizualna identyfikacja miejsca (kreacja nowych wartości w spójności technologii i ekonomii z lokalną tradycją kulturową)

III – Środowisko mieszkaniowe

- Przyjazny dom w przyjaznym środowisku – jedność architektury, urbanistyki i krajobrazu marzeniem czy standardem XXI wieku
- Model środowiska mieszkaniowego w Polsce na tle innych krajów europejskich

Współorganizatorami konferencji byli Urząd Miasta Zakopane i jego burmistrz Adam Curuś-Bachleda oraz starosta powiatu tatrzańskiego Andrzej Gąsienica-Makowski.

Fot. M. Nowak

Obrady toczyły się w sali konferencyjnej Urzędu Miasta Zakopane, a towarzyszyła im wystawa prac studentów III roku Wydziału Architektury PK, którzy w trakcie projektu kursowego przygotowali koncepcje zespołów mieszkaniowych zlokalizowanych w Zakopanem w rejonie Pardałówki i zintegrowanych ze środowiskiem naturalnym. Projekty zostały wykonane w ramach przedmiotu *projektowanie urbanistyczno-architektoniczne zespołów intensywnej zabudowy jednorodzinnej*. Realizacja ambitnych celów projektowych

(kompromisu między tradycją a nowoczesnością) była dla młodych twórców dużym wyzwaniem i zakończyła się pełnym sukcesem. Przedstawione na wystawie prace ilustrowały zarówno integrację działań kreatywnych z naturalnym środowiskiem, jak i nowe, proekologiczne i głęboko humanistyczne środowisko mieszkaniowe.

W konferencji wzięło udział ponad 70 uczestników, w tym reprezentanci wszystkich większych ośrodków akademickich z Polski oraz goście z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Ukrainy i Stanów Zjednoczonych.

Referaty wprowadzające do dyskusji wygłosili: arch. S. Scholz „*Twórczo powinien mieszkać człowiek...*”, arch. K. Skalski „*Rewitalizacja w strategii mieszkaniowej gminy: partycypacja społeczno-organizacyjna i finansowanie programów*”, arch. K. Jurek „*Kierunki rozwoju, osiągnięcia i problemy Towarzystwa Budownictwa Powszechnego*”, a także goście z Wielkiej Brytanii arch. M. Simes, socjolog V. Simes i arch. S. Neary „*The Urban Renaissance: Housing Policy and Housing Design*”.

Referaty wprowadzające były rozwinięciem myśli sformułowanych przez moderatorów poszczególnych sesji, którzy w swoich wystąpieniach zaproponowali najważniejsze problemy podlegające rozwinięciu i dyskusji. Prof. W. Seruga podjął temat „*Mieszkanie w otoczeniu*”, podkreślając rolę środowiska, prof. A. Wyżykowski proponował dyskusję na temat „*W poszukiwaniu tożsamości*”, a prof. K. Bieda skonstruował pesymistyczny i optymistyczny scenariusz rozwoju miast w wystąpieniu „*Kształtowanie optymalnego środowiska mieszkaniowego – szanse i perspektywy*”. Dyskusję podsumował arch. Jacek Gyurkovich w wystąpieniu „*Dom – Miasto*”.

W wydawnictwie pokonferencyjnym „*Mieszkanie, dom, środowisko mieszkaniowe na przełomie wieków*” – Zeszyty Naukowe IPU zawarto wypowiedzi nadesłane przez uczestników. Zwieńczeniem dyskusji będzie drugie wydawnictwo pokonferencyjne, w którym zostaną opublikowane referaty wprowadzające, głosy w dyskusji i podsumowanie.

Pomoc udzielona organizatorom przez miejscowe władze pozwoliła nadać spotkaniu należytą oprawę i zaproponować dodatkowe atrakcje. Uczestnicy mieli możliwość poznania architektury regionalnej i współczesnej Zakopanego i okolic. Wspaniała pogoda, prawdziwie polska złota jesień umożliwiły zorganizowanie wieczornego spotkania w plenerze, połączonego z pieczeniem barana i występem kapeli góralskiej.

Konferencja niewątpliwie była sukcesem merytorycznym i organizacyjnym. Dała możliwość wymiany różnorodnych poglądów dotyczących sytuacji mieszkaniowej w kraju i za granicą, porównania propozycji rozwoju mieszkalnictwa, jego form materialnych i społecznych w nadchodzącym nowym tysiącleciu, zaprezentowania metod programowania i projektowania domu, mieszkania, środowiska w warunkach gospodarki rynkowej i rewolucji informatycznej. Różnorodność problematyki, jej złożoność, określona sytuacja

mieszkaniowa w Polsce nie pozwalają na podanie gotowych recept i rozwiązań. Dyskusja została otwarta i – miejmy nadzieję – będzie kontynuowana w innych ośrodkach i na różnych płaszczyznach zarówno nauki, teorii, jak i praktyki projektowej.

Uczestnicy zgodnie podkreślali wysoką wartość merytoryczną konferencji, a także znakomitą atmosferę, która niezmiennie zachęca do uczestnictwa w kolejnych przedsięwzięciach Instytutu. Wszyscy uczestnicy zostali zaproszeni na następną konferencję. W 2001 roku będzie się ona odbywała pod hasłem „*Miejsce komunikacji w mieście przeszłości*”.

_____ Grażyna Schneider-Skalska, Danuta Kupiec-Hula

ROLA NAUK HUMANISTYCZNYCH I SPOŁECZNYCH W KSZTAŁCENIU INŻYNIERÓW W POLSCE

Pod takim tytułem odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa w Krakowie - Muszynie w dniach 13 - 15 października br. Organizatorem był Instytut Ekonomii, Socjologii i Filozofii Politechniki Krakowskiej wraz z Instytutem Nauk Społecznych Akademii Górniczo-Hutniczej. W konferencji, organizowanej po raz pierwszy od co najmniej 10 lat, wzięli udział przedstawiciele 12 największych uczelni politechnicznych w Polsce. Nie przybyli, tłumacząc się planowanymi zajęciami, przedstawiciele tych uczelni technicznych, które niedawno jeszcze nosiły nazwę WSI.

Fot. J. Zych

Każdy z uczestników przyjechał na konferencję z raportem o stanie nauk humanistycznych i społecznych w swojej uczelni. Po szerokiej wymianie poglądów okazało się, że – z niewielkimi różnicami – wszędzie jest podobna sytuacja: władze uczelni i niemal autonomicznych wydziałów deklarują absolutną potrzebę włączenia do kształcenia inżynierów nauk humanistycznych i społecznych. Jednak kiedy przychodzi do szczegółowego układania siatki zajęć, wówczas starają się te przedmioty redukować. Wydaje się, że decydują tu względy finansowe, a być może i inne?!

Z raportu przedstawionego JM Rektorowi Politechniki Krakowskiej wynika, że dwa wydziały: architektury i inżynierii chemicznej nie realizują uchwały Senatu PK z 3 IV 1998 r. w sprawie nauk humanistycznych, a wydział inżynierii środowiska zaczął ją realizować dopiero w bieżącym roku akademickim.

Przedstawiciele nauk humanistycznych uczelni technicznych postanowili od tego czasu spotykać się na corocznych konferencjach dla analizy stanu nauk humanistycznych w polskich uczelniach technicznych, uznając za swoją powinność poważne uzupełnianie kształcenia inżynierów o wiedzę z zakresu szeroko pojętej humanistyki.

Rezultatem konferencji było przyjęcie stanowiska, które zostało przesłane do wszystkich rektorów uczelni technicznych reprezentowanych na konferencji oraz do ministra edukacji narodowej, Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Komisji Sejmowej oraz środków masowego przekazu.

„Za kilka lat Polska stanie się członkiem Unii Europejskiej. Wielki europejski rynek pracy stanie otworem dla polskich specjalistów, którzy jednak będą musieli zmierzyć się ze znacznie większą konkurencją, i to zarówno zagranicą, jak i u nas w kraju. Aby mogli z tej rywalizacji wychodzić zwycięsko, wykształcenie, jakie odbierają, musi przygotowywać ich do pełnienia różnorodnych ról zawodowych i społecznych, do radzenia sobie w warunkach nieustannych przeobrażeń, jakim podlega świat współczesny. Wymaga to wielorakich zmian w polskim systemie edukacyjnym.

Szczególne miejsce w tym systemie zajmuje wyższe szkolnictwo techniczne. Proces jego przekształcania i dostosowywania do europejskich standardów trwa już od kilku lat. Istotą tych przeobrażeń jest odchodzenie od kształcenia wąsko wyspecjalizowanych inżynierów na rzecz przygotowywania kadry technicznej o szerokich horyzontach, zdolnej do nieustannego modyfikowania swojego sposobu myślenia, mogącej sprostać różnorodnym problemom, jakie niesie rozwój cywilizacyjny. Nie można tego uzyskać bez poszerzenia udziału w procesie kształcenia technicznego szeroko rozumianej problematyki humanistycznej i społecznej. Znajduje to potwierdzenie zarówno w dotychczasowych doświadczeniach programowych, jak i w oczekiwaniu studentów, którzy w zdobyciu wszechstronnego wykształcenia technicznego ogólnego dostrzegają możliwość podniesienia swoich walorów zawodowych na rynku pracy.

Z wielkim niepokojem zauważamy, że zmiany na naszych uczelniach technicznych nie w pełni odzwierciedlają te tendencje i oczekiwania. Udział przedmiotów humanistycznych i społecznych w programach studiów stanowi obecnie średnio około połowy wymiaru, jaki posiadają te przedmioty w programach uczelni technicznych krajów unijnych. W praktyce często nie są nawet respektowane minimalne wymagania programowe przyjęte przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego dla poszczególnych typów studiów. Ciągłe podejmowane są próby dalszego ograniczania rangi tych

przedmiotów, a nawet ich całkowitego eliminowania z programów. Spotykana jest praktyka rozliczania jako przedmiotów humanistyczno-społecznych przedmiotów okołozawodowych, ekonomicznych, języków obcych i wychowania fizycznego. Niekiedy przedmioty te realizowane są przez osoby nie spełniające wymogów akademickich, a w czasie zajęć bywają realizowane programy, które – mając na względzie jedynie przyciągnięcie studentów – bardzo daleko odbiegają od akademickich standardów.

Zaniepokojeni tą sytuacją pragniemy zwrócić uwagę władz odpowiedzialnych za reformę szkolnictwa wyższego oraz gremiów ustalających programy studiów na potrzebę dostosowania polskiego wyższego szkolnictwa technicznego do obowiązujących w tym zakresie standardów europejskich. W szczególności, aktualizacji i ujednolicenia wymagają minima programowe obowiązujące dla przedmiotów humanistyczno-społecznych, a kształtowanie programów studiów technicznych przez autonomiczne uczelnie i samorządne wydziały nie powinno dokonywać się bez udziału przedstawicieli tych dyscyplin.

Świadomi problemów finansowych szkolnictwa wyższego, pragniemy jednocześnie zwrócić uwagę na niekonsekwencje (w szczególności zbyt niskie współczynniki wagi stosowane w algorytmach podziału dotacji MEN dla nauk humanistycznych i społecznych) w sposobie finansowania działalności instytutów odpowiedzialnych za kształcenie ogólne na wyższych uczelniach zawodowych".

Władysław Masiarz

O CZYM MÓWIĄ RZEKI GÓRNEJ WISŁY W 2000 ROKU - ciąg dalszy

Zorganizowany przez Radę Instytutu Inżynierii i Gospodarki Wodnej Politechniki Krakowskiej cykl seminariów obejmujący siedem spotkań (pierwsze - 9 maja br., *Nasza Politechnika* nr 3(21)/2000) jest kontynuowany. Seminarium cieszy się niezmiennie dużym zainteresowaniem. W spotkaniach 6 czerwca, 19 września i 17 października każdorazowo brało udział ponad 60 osób. Z satysfakcją należy odnotować fakt, iż w ostatnim spotkaniu ponownie uczestniczył dyrektor Biura Gospodarki Wodnej Pan mgr inż. Jerzy Nowakowski, a także wiceprzewodniczący Zarządu Województwa Małopolskiego Pan mgr inż. Janusz Sepiół, który wygłosił referat.

W trakcie wspomnianych trzech spotkań przedstawiono łącznie 8 wykładów:

- **Prof. Janusz Starmach – Zakład Biologii Wód Polskiej Akademii Nauk w Krakowie:**

„Przyrodnicze kryteria oceny oddziaływania regulacji potoku na jego środowisko”

W referacie zaprezentowane zostały wyniki prac badawczych wykonanych na zlecenie Okręgowej Dy-

rekcji Gospodarki Wodnej w Krakowie w zakresie oceny wpływu różnych typów zabudowy potoku górskiego na jego stan ekologiczny. Oczywiście badania potwierdziły, że najgorsze warunki dla środowiska naturalnego stwarza ciężka zabudowa betonowa, najlepsze zaś odcinek pozbawiony zabudowy. Interesujące i cenne są natomiast ilościowe wskaźniki i ocena innych typów zabudowy.

- **Prof. Aleksander Böhm – Instytut Architektury Krajobrazu Politechniki Krakowskiej**

„Kształtowanie krajobrazu dolin rzek w dorzeczu górnej Wisły na przykładzie Krakowa i Brzeska”

Wygłoszony w niezwykle zajmujący sposób referat zawierał wiele bardzo ciekawych refleksji i informacji dotyczących innego, jeszcze poza kręgiem specjalistów, mało znanego spojrzenia na rzeki i ich doliny jako elementy krajobrazu. Ideę traktowania dolin rzecznych jako elementów krajobrazu, który powinien podlegać kształtowaniu w sposób optymalny ze względu na wiele kryteriów, w tym również ze względu na zachowanie piękna, traktowanego jako dobro publiczne, prof. A. Böhm przedstawił na przykładzie Krakowa i jego okolic.

- **Prof. Jerzy Kurbiel – Instytut Zaopatrzenia w Wodę i Ochrony Środowiska Politechniki Krakowskiej**

„Kryteria i rozwiązania ochrony wód w świetle wymagań Dyrektywy Unii Europejskiej”

W referacie przedstawiona została analiza porównawcza wymagań dotyczących ścieków miejskich odprowadzanych do wód, obowiązujących w prawie polskim i przepisach Unii Europejskiej. Wyniki tej analizy oparte na porównaniu podstawowych wskaźników zanieczyszczenia ścieków przedstawiają się zaskakująco dobrze. Z przedstawionej przez prof. Kurbiela charakterystyki działających w Polsce oczyszczalni ścieków generalnie wynika, że ostatnie lata przyniosły znaczący postęp w zakresie ilościowym i technologicznym.

- **Mgr inż. Tadeusz Łagosz – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie**

„Rzeki i potoki górskie jako komponent środowiska naturalnego człowieka”

Autor omówił historię kształtowania się stosunku człowieka do potoków i rzek. Szczególnie interesujący był fragment referatu poświęcony porównaniu strat, jakie w dorzeczu górnej Wisły poniosło środowisko przyrodnicze na skutek naturalnej działalności rzek z tymi, jakie zostały zawinione przez człowieka. Nieco uwagi poświęcił też autor zmianom w filozofii podejścia do koniecznych prac w obrębie koryt rzecznych i wynikającym stąd zmianom w technologii tzw. regulacji rzek i zabudowy potoków. Na koniec Autor zgłosił ważny postulat, wynikający z wieloletniego doświadczenia i obserwowanych zmian przede wszystkim o charakterze hydrologicznym ale także wynikających z obecnych potrzeb, a dotyczący weryfikacji dotychczasowych zasad przyjmowania wielkości przepływu miarodajnego

dla projektowania „regulacji” rzek i potoków oraz wprowadzenie racjonalnych wytycznych w tym zakresie.

• **Prof. Elżbieta Nachlik – Instytut Inżynierii i Gospodarki Wodnej Politechniki Krakowskiej**

• **Prof. Kazimierz Furtak – Katedra Budowy Mostów i Tuneli Politechniki Krakowskiej**

„Problemy mostownictwa w aspekcie zagrożeń powodziowych w dorzeczu górnej Wisły”

W swoim wystąpieniu prof. Nachlik przedstawiła wybrane problemy hydraulicznego wymiarowania mostów, a w szczególności skupiła się na podstawowych założeniach poprawnej, standardowej w wielu krajach, metodyki obliczania spiętrzenia wody przed mostem oraz wyników obliczeń dla niektórych obiektów z dorzecza górnej Wisły i górnej Odry. Szczególne zainteresowanie wśród słuchaczy wzbudziły wyniki obliczeń spiętrzenia wody powodowane przez most Dębnicki w Krakowie.

W drugiej kolejności wystąpił prof. Furtak. Omówił on szczegółowiej przyczyny uszkodzeń konstrukcji mostowych wywołanych ostatnimi powodzią, ilustrując bogato tę część wykładu ciekawymi i poruszającymi zdjęciami. Z satysfakcją poinformował on też słuchaczy o bezprecedensowym w Polsce porozumieniu, zawartym w 1999 roku pomiędzy Okręgową Dyрекcją Gospodarki Wodnej w Krakowie a Dyрекcją Okręgową Dróg Publicznych w Krakowie, na temat bieżącego prowadzenia uzgodnień dotyczących projektowania, wykonawstwa i eksploatacji mostów na terenie administrowanym przez obie instytucje.

• **Mgr inż. Janusz Sepioł – Zarząd Województwa Małopolskiego**

„Strategia dla Małopolski – wybrane aspekty gospodarkowania środowiskiem”

W części zasadniczej swojego wystąpienia autor skupił się na dwóch problemach, a mianowicie kanalizacji obszarów wiejskich oraz znaczeniu rzek dla „przemysłu czasu wolnego”. Problem ten wiąże się z podnoszeniem jakości życia, co ma swe odzwierciedlenie w równoważeniu rozwoju. Patrząc na zagadnienie z tego punktu widzenia należy je postrzegać jako ważne dla rozwoju regionu małopolskiego i zasadnicze dla formułowania założeń gospodarki wodnej w tym obszarze.

• **Mgr inż. Jerzy Florkowski, mgr inż. Andrzej Roszkowski – Biuro Studiów i Projektów Budownictwa Wodnego HYDROPROJEKT w Krakowie**

„Doświadczenia, problemy i perspektywy inżynierii wodnej na obszarze dorzecza górnej Wisły”

Autorzy skupili się przede wszystkim na doświadczeniach i problemach inżynierii wodnej poczynionych od lat sześćdziesiątych. Wyróżnili tu dwa okresy: trzecie stulecie 1960-90 oraz lata późniejsze. Okres pierwszy to czas budowy dużych zbiorników retencyjnych. Inwestycje te stanowiły poligony prac badawczych i wdrażania nowoczesnej metodyki i technologii zarówno w zakresie pomiarów, jak i projektowania. Okres drugi

to okres, w którym mamy do czynienia z rynkiem inwestora, co ma zarówno pozytywne jak i negatywne aspekty. Osobnym problemem jest kwestia niezgodności nowych, obowiązujących projektanta przepisów ze sztuką inżynierską oraz zawarte w nich błędy dyscypliny logicznej. Autorzy przedstawili wiele przykładów tego zjawiska. Na zakończenie ustosunkowali się również do problemu budowy zbiorników retencyjnych.

• **Prof. Elżbieta Nachlik – Instytut Inżynierii i Gospodarki Wodnej Politechniki Krakowskiej**

„Górna Wisła na tle standardów europejskich w zakresie ochrony przeciwpowodziowej”

Autorka przytoczyła dyrektywę UE (Water Framework Directive), która wkrótce stanowić będzie także dla Polski podstawę uwarunkowań prawnych. Dyrektywa ta określa wymagania w zakresie utrzymania wód (zapewnienia ich ekologicznej jakości) oraz zarządzania nimi w ujęciu zlewniowym.

Obowiązujące w krajach rozwiniętych programy ochrony przed powodzią mają charakter kompleksowego zarządzania terenami zalewowymi, opartego na założeniu komplementarności ochronnej infrastruktury technicznej i działań nietechnicznych. Bazą dla powyższych działań są prawnie ustanowione strefy zagrożenia powodziowego. Po powodzi 1997 roku również w Polsce rozpoczęto prace nad budową takiego kompleksowego programu w dorzeczu górnej i środkowej Odry oraz górnej Wisły. Autorka przybliżyła stan tych prac w odniesieniu do dorzecza górnej Wisły.

Ważnym elementem wszystkich spotkań była dyskusja. Dotyczyła zawsze zarówno filozofii poruszanych problemów, jak i zagadnień szczegółowych.

Agnieszka Bardzik, Zofia Greplowska

KONMOT-AUTOPROGRES'2000

W dniach 17 - 20 października 2000 r., w Zakopanem-Sywarne odbyła się Międzynarodowa Konferencja Motoryzacyjna „KONMOT-AUTOPROGRES' 2000” pt. „Doskonalenie konstrukcji, technologii i eksploatacja pojazdów”. Organizatorami konferencji były: Instytut Pojazdów Samochodowych i Silników Spalinowych Politechniki Krakowskiej, Przemysłowy Instytut Motoryzacji w Warszawie, Polskie Naukowe Towarzystwo Motoryzacji i Komisja Naukowo-Problematyczna Krakowskiego Oddziału Polskiej Akademii Nauk.

Konferencja „KONMOT-AUTOPROGRES'2000” była historyczną ze względu na fakt połączenia w jedną wspólną dwóch, mających swoją długoletnią tradycję, międzynarodowych konferencji motoryzacyjnych: KONMOT – organizowanej przez Instytut Pojazdów Samochodowych i Silników Spalinowych Politechniki Krakowskiej i AUTOPROGRES – organizowanej przez Przemysłowy Instytut Motoryzacji w Warszawie. Od roku 2000 konferencja ta będzie organizowana co dwa lata, na przemian przez ośrodek krakowski i warszawski.

Fot. J. Zych

Konferencję otworzył przewodniczący Komitetu Organizacyjnego dr hab. inż. Andrzej Mruk, prof. PK. W czasie inauguracyjnej sesji wystąpili: prof. dr hab. inż. Bolesław Stolarski – przewodniczący Komisji Naukowo-Problemovej Motoryzacji Krakowskiego Oddziału Polskiej Akademii Nauk, prof. dr hab. inż. Cezary Szczepaniak – prezes Polskiego Towarzystwa Naukowego Motoryzacji, dr inż. Lech Sokalski – dyrektor Przemysłowego Instytutu Motoryzacji w Warszawie, prof. dr hab. inż. Bronisław Sendyka – dyrektor Instytutu Pojazdów Samochodowych i Silników Spalinowych Politechniki Krakowskiej.

W Konferencji uczestniczyło 185 osób, w tym 25 z zagranicy: z Litwy, Rosji, Ukrainy, Słowacji, Czech, Niemiec i Francji. Reprezentowali oni wyższe uczelnie, instytuty branżowe, firmy przemysłu motoryzacyjnego.

Obrady toczyły się w sześciu sekcjach:

„Budowa pojazdów” – 39 referatów, „Pojazdy wojskowe” – 8 referatów, „Pojazdy samochodowe – silniki spalinowe” – 8 referatów, „Silniki spalinowe” – 44 referaty, „Silniki spalinowe – eksploatacja” – 6 referatów, „Eksploatacja, technologia pojazdów samochodowych i silników spalinowych” – 7 referatów.

Referaty wygłoszone w czasie obrad wydrukowane zostały w Czasopiśmie Technicznym Politechniki Krakowskiej i w dwóch tomach Teki Komisji Naukowo-Problemovej Motoryzacji Krakowskiego Oddziału Polskiej Akademii Nauk.

Obradom w poszczególnych sekcjach towarzyszyła ożywiona dyskusja, w której brali udział naukowcy i praktycy z przemysłu. Dyskusje te dla wielu uczestników konferencji były inspiracją do nowego spojrzenia na prezentowane zagadnienia.

W pierwszym dniu Konferencji, w czasie kolacji, odbyły się uroczystości związane z Jubileuszem 70-lecia

Profesora Bolesława Stolarskiego, wieloletniego dyrektora Instytutu Pojazdów Samochodowych i Silników Spalinowych Politechniki Krakowskiej. Jubilat otrzymał kilkadziesiąt adresów gratulacyjnych z wyższych uczelni krajowych i zagranicznych, instytutów oraz zakładów przemysłowych związanych z motoryzacją. Wygłaszano laudacje, składano życzenia i upominki.

Tej miłej uroczystości towarzyszył koncert Andrzeja Sikorowskiego z zespołem „Pod Budą”.

Piękna, słoneczna pogoda pozwoliła uczestnikom konferencji podziwiać uroki tatrzańskiej jesieni. Chętni mogli wziąć udział w wycieczkach: wiodącej szlakiem - „Młodopolskie Zakopane” lub pieszej ścieżką Pod Regłami na Sarnią Skalę. Wycieczki poprzedziła poranna Msza Święta w intencji uczestników konferencji, odprawiona w Sanktuarium Matki Boskiej na Olczy.

Górskie muzykowanie, śpiew i tańce, uczestnicy konferencji mogli podziwiać w czasie występu zespołu regionalnego „Skalni”.

W czasie trwania Konferencji Fabryka STAR TRUCKS Sp. z o.o. prezentowała swoje najnowsze wyroby – samochody ciężarowe: STAR 944, STAR 12.157.

W czasie sesji podsumowującej Konferencję uczestnicy wysoko ocenili poziom merytoryczny referatów i przebieg obrad. Złożono wyrazy uznania i podziękowania głównym organizatorom konferencji: przewodniczącym Komitetu Naukowego – prof. dr. hab. inż. B. Stolarskiemu i Organizacyjnego – dr. hab. inż. A. Mrukowi.

Przedstawiciel Przemysłowego Instytutu Motoryzacyjnego w Warszawie dr inż. Witold Opasiewicz zaprosił wszystkich na kolejną Konferencję Motoryzacyjną „AUTOPROGRES-KONMOT’ 2002”.

Witold Jordan, Andrzej Mruk

Już po zakończeniu Konferencji na ręce JM Rektora prof. Kazimierza Flagi wpłynął list od prof. Cezarego Szczepaniaka, przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Naukowego Motoryzacji, w którym m.in. czytamy:

„W imieniu Polskiego Towarzystwa Naukowego Motoryzacji składam wyrazy najwyższego uznania i podziękowania dla pracowników Politechniki Krakowskiej, którzy organizowali międzynarodową konferencję naukową „KONMOT-AUTOPROGRES'2000”. (...) Wysoki poziom naukowy i organizacyjny konferencji, który osiągnięto dzięki pracy komitetów: naukowego kierowanego przez prof. dr hab. inż. Bolesława Stolarskiego i organizacyjnego, kierowanego przez dr hab. inż. Andrzeja Mruka, prof. PK wyznaczył bardzo wysoki poziom dla przyszłych konferencji motoryzacyjnych organizowanych w Polsce. Sukces konferencji, który jest również sukcesem Uczelni, Wydziału i Instytutu wynika z 25-letnich doświadczeń organizatorów Konferencji KONMOT, których zaangażowanie i wkład pracy zasługuje na szczególne podkreślenie oraz najwyższe uznanie i szacunek.”

ENERGODOM 2000

**V Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Techniczna
na temat budownictwa energooszczędnego
KRAKÓW - ZAKOPANE 25-27 PAŹDZIERNIKA 2000**

W dniach od **25 do 27 października** 2000 roku odbyła się już piąta, a więc jubileuszowa konferencja na temat budownictwa energooszczędnego.

Konferencje organizowane są cyklicznie, w dwuletnich odstępach, przez Zakład Budownictwa Ogólnego i Przemysłowego Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej. W tym roku konferencja po raz pierwszy odbywała się domu wypoczynkowym „Siwana”, położonym u wylotu Doliny Kościeliskiej w Zakopanem. Mimo oficjalnie trwającej jesieni pogoda była niemal letnia. Uczestnicy obrad mogli przez cały czas trwania konferencji spoglądać na świetnie widoczny masyw Giewontu i otaczającą go koronkę tatrzańskich szczytów. Trudniej natomiast było znaleźć czas na spacer po okolicy, bo program konferencji był obfity.

Komitet Naukowy zaakceptował do druku w obszernych materiałach konferencyjnych i do wygłoszenia 45 referatów i 3 komunikaty. Ich autorami byli pracownicy uczelni technicznych i instytutów badawczych z Polski oraz Litwy i Słowacji.

Tematyka referatów koncentrowała się na ośmiu podstawowych grupach tematycznych:

- Podstawy teoretyczne i obliczeniowe,
- Materiały i technologie,
- Zasady projektowania,
- Zaopatrzenie w wodę i ciepło, wentylacja,
- Audyting energetyczny,
- Problemy termorenowacji budynków,
- Konstrukcje drewniane w budownictwie energooszczędnym,
- Niekonwencjonalne źródła energii.

Intencją organizatorów było, aby wszystkie istotne aspekty projektowania, wnoszenia i użytkowania budownictwa energooszczędnego znalazły swoje miejsce w profilu konferencji. Oprócz więc zagadnień czysto technicznych dotyczących powłoki budynku, systemów instalacyjnych i źródeł energii, poruszane były problemy ekonomiczne użytkowania energii, a także aspekty zdrowotne i środowiskowe budownictwa. Przedmiotem obrad było zarówno projektowanie budynków nowych, jak też audyting energetyczny i modernizacja budynków istniejących, bowiem one właśnie stanowią o globalnym zużyciu energii w naszym kraju.

Bezpośredni związek nauki z praktyką w dziedzinie oszczędzania energii jest oczywisty. Stąd więc po raz pierwszy w obecnym roku poszerzono formułę konferencji o Seminarium i Warsztaty Projektowe adresowane do projektantów i użytkowników budynków. Ich celem było m.in. przybliżenie praktykom w zakresie budownictwa znacznie zmodyfikowanych w ostatnim czasie przepisów formalnych i norm związanych z ochroną ciepłą budynków, pokazanie skutków typowych błędów projektowych i podstawowych zasad poprawnych rozwiązań energooszczędnych. Zaprezentowano również programy komputerowe wspierające projektowanie w tym zakresie, a na koniec także przykłady rozwiązań przyszłościowych: europejskie budynki o bardzo niskim zapotrzebowaniu na energię.

Seminarium i warsztaty projektowe zorganizowano przy współudziale Instytutu Techniki Budowlanej w Warszawie oraz krakowskich oddziałów SARP i PZITB.

Fot. D. Kran

Przebieg konferencji i seminarium wzbogaciły również prezentacje firm sponsorujących: FAKRO, Ytong, Termoorganika, Rockwool.

Dobłą atmosferę konferencji zawdzięczać należy nie tylko interesującym sesjom naukowym i ożywionej dyskusji, ale również spotkaniom towarzyskim o mniej oficjalnym charakterze. W jakiejś mierze jest to również zasługą krakowskich artystów, którzy zaprezentowali uczestnikom konferencji program muzyczny oparty na tekstach szwedzkiego barda Belmana.

Organizatorzy konferencji mają nadzieję, że oprócz korzyści intelektualnych i naukowych przysporzyła ona jej uczestnikom wielu miłych wrażeń i wspomnień.

Tomasz Kisilewicz

OTWARCIE SALI KOMPUTEROWEJ NA WYDZIALE MECHANICZNYM

Wszystkie inwestycje prowadzone w Politechnice Krakowskiej służą studentom i dla nich są prowadzone, ale żadne nie cieszą tak bardzo jak te, które bezpośrednio i nieomal namacalnie przyczyniają się do poprawienia warunków zdobywania wiedzy i umiejętności, a także dają dowód troski o wysoką jakość nauczania. Szczególnie przydatne i budzące zadowolenie studentów są niewątpliwie pracownie komputerowe. I właśnie otwarcie nowej pracowni, świetnie wyposażonej i bardzo nowoczesnej, nastąpiło **26 października 2000 r.** na Wydziale Mechanicznym w Czyżynach. W uroczystości wzięł udział JM Rektor Politechniki Krakowskiej prof. Kazimierz Flaga, dziekan Wydziału Mechanicznego prof. Stanisław Michałowski, a także władze i pracownicy wydziału.

Fot. J. Zych

Pomysłodawcą i jednocześnie osobą, której działalność doprowadziła do powstania pracowni komputerowej był prof. Zbigniew Polański – przewodniczący Senackiej Komisji ds. Informatyzacji Uczelni, ale wspomnieć należy także o prof. Edwardzie Wantuchu – dyrektorsze Centrum Kształcenia i Badań w Zakresie

Zastosowań Systemów Informatycznych oraz o wielu pracownikach Wydziału Mechanicznego, bez których zaangażowania i pracy sala ta nie mogłaby powstać. Do realizacji projektu powołana została specjalna komisja, której przewodniczył dr Jacek Pietraszek.

Wartość pracowni to ok. 150 tys. zł, wiele prac zostało wykonanych własnym nakładem, co pozwoliło znacznie zmniejszyć ogólny koszt. Sala ma być dostępna dla wszystkich chętnych, a czynna będzie – ku zadowoleniu studentów – do późnych godzin wieczornych.

Elżbieta Niechciałowa

„OCHRONA ŚRODOWISKA W OBSZARACH ZURBANIZOWANYCH”

27 października br. w sali konferencyjnej Rady Wydziału Mechanicznego odbyła się podwójna uroczystość organizowana przez Międzywydziałowe Studium Podyplomowe „*Ochrona środowiska w obszarach zurbanizowanych*”; zakończenie VII edycji Studium i rozdanie świadectw absolwentom oraz inauguracja VIII edycji połączona z wręczeniem indeksów nowym słuchaczom. Gośćmi inauguracji byli między innymi: dr inż. Janusz Mikuła – sekretarz generalny Polskiego Klubu Ekologicznego, mgr inż. Bogdan Połomski – przedstawiciel Wydziału Ochrony Środowiska Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, prof. Klaus Grefen – przewodniczący Niemieckiego Komitetu ds. Normalizacji Przepisów Ochrony Środowiska. Tradycją Studium jest organizowanie przy takich okazjach wykładów, do wygłoszenia których zapraszani są wybitni naukowcy i specjaliści. Tym razem wykład na temat „*Alternatywne źródła ciepła*” wygłosił dr hab. inż. Wojciech Zalewski, prof. PK. Omówiony został aktualny stan rozwiązań technicznych w energetyce niekonwencjonalnej wykorzystującej energię słoneczną, geotermalną, wiatru i wód powierzchniowych. Wykład spotkał się z dużym zainteresowaniem i uznaniem słuchaczy, a wiedza i informacje merytoryczne zostały przekazane w bardzo przystępnej i atrakcyjnej formie. W czasie wykładu i obszernej dyskusji wiele miejsca poświęcono perspektywom i możliwościom wykorzystania tych urządzeń w Polsce. Stwierdzono, iż główną barierą szerokiego stosowania w Polsce urządzeń energetyki niekonwencjonalnej w mikro i makroskali są przepisy prawno-finansowe.

W ostatnim roku działalności udało się wyposażyć Studium w nowy sprzęt audiowizualny i uaktualnić skrypt dla słuchaczy dzięki dofinansowaniu uzyskanemu z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Urzędu Miasta Krakowa.

Prowadzone przez Politechnikę Krakowską Międzywydziałowe Studium Podyplomowe „*Ochrona środowiska w obszarach zurbanizowanych*” nie ma charakteru komercyjnego i stanowi formę promocji wiedzy o najnowszych osiągnięciach i tendencjach rozwojowych w szeroko rozumianej ochronie środowiska.

Fot. M. Dyląg

W opinii absolwentów Studium (do tej pory już 138 osób), wyrażanej w corocznie przeprowadzanej ankiecie, prowadzone jest ono na wysokim poziomie merytorycznym i organizacyjnym.

Zdzisław Roszak, Wiesław Szatko

NOWOCZESNY BUDYNEK DZIEŃ DZISIEJSZY I PRZYSZŁOŚĆ

19 października br. podpisane zostało porozumienie o współpracy pomiędzy Politechniką Krakowską im. Tadeusza Kościuszki, reprezentowaną przez JM Rektora prof. zw. dr hab. inż. Kazimierza Flagę a firmą ASCOMP S.A. reprezentowaną przez prezesa dr inż. Andrzeja Szymowskiego. Intencją stron jest połączenie wspólnych wysiłków i umiejętności celem rozwijania wiedzy z zakresu automatyki i telekomunikacji stosowanych w nowoczesnych budynkach. Jako partner do bezpośrednich kontaktów wybrany został Instytut Automatyki Politechniki Krakowskiej.

Wspólnym celem działań będzie zwiększenie atrakcyjności procesu nauczania poprzez dostęp do nowych technologii automatyki i telekomunikacji, wsparcie Politechniki Krakowskiej, a w szczególności Instytutu Automatyki PK, w zakresie pozyskiwania środków na rozwój uczelni oraz wspólne realizowanie projektów badawczo-rozwojowych. Uczelnia nasza zobowiązała

się do wprowadzania do programów nauczania elementów technologii automatyki i telekomunikacji stosowanych w nowoczesnych budynkach.

Po uroczystym podpisaniu porozumienia rozpoczęło się pierwsze seminarium zatytułowane „Zintegrowane systemy automatyki budynkowej”, które zainaugurowało cykl spotkań **„Nowoczesny Budynek – dzień dzisiejszy i przyszłość”**. Seminarium otworzył rektor prof. zw. dr hab. inż. Kazimierz Flaga, który między innymi powiedział: „Czujemy się zobowiązani do wspierania polskiej techniki i przedsiębiorczości. Uczelnia może to zrobić angażując w tym celu swój potencjał badawczy i międzynarodowe kontakty”.

„Uczelnia pomoże nam w odświeżeniu wiedzy, a z drugiej strony, będzie mogła zyskać dostęp do rozwiązań praktycznych, na które naszej nauki wyczerpanie nie stać” – zauważył prezes ASCOMP S.A. dr inż. Andrzej Szymowski.

Uczestników przywitał, a następnie rozpoczął wykładową część seminarium prof. dr hab. inż. Lech Bukowski. W dalszej kolejności referat wprowadzający pt. **„Nowoczesny Budynek - dzień dzisiejszy i przyszłość”** przedstawił dr hab. inż. Jerzy Mikulik. „... Odchodzimy od umownie nazwanego „centralnego komputera”, powiedział prelegent, na rzecz sieci i systemów magistralnych, które w razie jakiegś awarii mogą pracować niezależnie w swych poszczególnych segmentach. Systemy magistralne otwarte są w stanie pracować doskonale niż poprzednie rozwiązania techniczne. To dziś tendencja obowiązująca, reprezentowana głównie przez trzy typy systemów: LONWorks, BACnet i system europejski EIB instabus o „rozproszonej inteligencji”. Ten zresztą system jest nam, tu na Politechnice, najbliższy. Bez takich systemów zarządzanie liczącymi 80 pięter wieżowcami „Petronas Tower” w Kuala Lumpur byłoby niemożliwe.

W Polsce jest dziś blisko 140 budynków zarządzanych przez zaawansowane systemy automatyki, z czego większość to nowe obiekty biurowe, prywatne rezydencje, hotele, banki. Dobrym przykładem jest tu Holland Park w Warszawie. Także w Krakowie istnieje taki budynek – Centrum Biurowe Lubicz (część instalacji wykonywała firma ASCOMP S.A.).

Tylko 2% takich obiektów posiada administracja państwowa, choć akurat gmachy urzędów to obiekty,

gdzie takie systemy sprawdzają się najlepiej. Dają około 40% oszczędności na samej energii konsumowanej”.

Elementy systemu i założenia projektowe Nowoczesnego Budynku zaprezentował Tomasz Boryczko – ASCOMP S.A.

„Powstające w ostatnim okresie nowoczesne budynki koncentrujące w swoich wnętrzach duże grupy ludzi oraz znaczny majątek, w tym systemy informatyczne wymagające zaawansowanych rozwiązań z zakresu instalacji wewnętrznych zapewniających odpowiednie warunki pracy i bezpieczeństwa. Elementy systemów budynkowych takie jak okablowanie niskoprądowe, instalacje zasilające i oświetleniowe systemy teletransmisyjne, nagłośnieniowe, sterowania komfortem i systemy bezpieczeństwa są obecnie elementami występującymi w każdym nowoczesnym projekcie. Ilość instalacji, ich stopień komplikacji i zaawansowania technologicznego wymaga precyzyjnego sformułowania założeń projektowych dla specjalistów branżowych. Ważnym elementem procesu projektowania jest udział w nim fachowców o szerokiej wiedzy związanej z automatyką budynkową, postrzegających budynek jako jeden organizm, system. Takie podejście do procesu projektowania podbudowane odpowiednią wiedzą daje gwarancje powodzenia. Podstawowe zalety Zintegrowanego Systemu Sterowania budynkiem to lepszy przepływ danych, wzrost bezpieczeństwa, większe oszczędności energii, poprawa warunków pracy, standaryzacja rozwiązań, mniejsze koszty całego systemu, redundancja rozwiązań, małe koszty eksploatacyjne.

Pierwsze spotkanie odbyło się w uroczystej atmosferze. Gościliśmy władze uczelni: JM Rektora PK prof. zw. dr hab. inż. Kazimierza Flagę, prorektora ds. badań naukowych i współpracy z gospodarką - prof. dr hab. inż. Józefa Gawlika, prorektora ds. dydaktyki - prof. dr hab. inż. Ryszarda Kozłowskiego oraz dyrektora ds. rozwoju uczelni mgr inż. Pawła Bałosa.

W konferencji wzięli również udział przedstawiciele większości firm budowlanych Regionu, biur projektowych oraz inwestorzy.

Seminarium odbiło się szerokim echem wśród studentów, którzy do ostatniego miejsca wypełnili salę konferencyjną w Pawilonie Wystawowo-Usługowym PK.

Połączyliśmy przyjemne z pożytecznym. W Galerii „Gil” zorganizowaliśmy wystawę sprzętu. Uczestnicy seminarium mieli także okazję podziwiać akwarele prof. Ireny Popiołek, fotografie nowoczesnych budynków (autorstwa firmy ASCOMP S.A.), najnowsze systemy domofonowe firmy MIWI-URMET, systemy kontroli dostępu – firmy AndoverControls, rozpoczynając od popularnych kart magnetycznych, a kończąc na zaawansowanych technologicznie czytnikach dłoni, szafy dla systemów okablowania i automatyki firmy Rittal oraz system okablowania firmy Reichle & De-Massari. Osobne stanowisko poświęcone było rozwiązaniom światłowodowym dla potrzeb budynkowych i telekomunikacyjnych produkowanych i oferowanych przez firmę FCA S.A.

9 listopada odbyło się drugie spotkanie z serii „Nowoczesny Budynek – dzień dzisiejszy i przyszłość”, poświęcone zintegrowanym systemom kontroli dostępu oraz systemom domofonowym i interkomowym. Podczas seminarium omówione zostały wybrane zagadnienia związane z nowoczesnymi systemami identyfikacji osób oraz kontroli dostępu w budynkach i obiektach przemysłowych. Uroczystego rozpoczęcia oraz przywitania przybyłych uczestników dokonał prof. dr hab. inż. Lech Bukowski.

Do części wykładowej seminarium grono przybyłych wprowadził mgr inż. Mirosław Żukowski – ASCOMP prezentując IQ Budynku 2000. Powiedział on między innymi: „Dzisiejszy inteligentny budynek to nie tylko ten, który reaguje na nieprzewidziane sytuacje pojawiające się w trakcie eksploatacji, ale także taki który wykorzystuje siły przyrody. Czerpie energię ze zjawisk natury. Naturę wykorzystuje dla swoich procesów, dzięki tym zjawiskom ogranicza zużycie energii dostarczanej sztucznie w jakiegokolwiek postaci.”

W dalszej kolejności porównania systemów domofonowych dokonał mgr inż. Mirosław Gabzdyl - ELTCRAC. Temat nowoczesnych rozwiązań w zintegrowanych systemach domofonowych oraz realizowane funkcje przez współczesne domofony kontynuowali mgr inż. Piotr Klęsk – ELTCRAC oraz mgr inż. Jacek Karcewicz z MIWI- URMET.

Najnowsze metody identyfikacji osób przybliżyli uczestnikom seminarium mgr inż. Piotr Czernoch – AndoverControls oraz mgr inż. Tomasz Boryczko – ASCOMP. Przedstawili oni przegląd dostępnych na rynku form kontroli dostępu począwszy od kart magnetycznych, kart zbliżeniowych do biometrycznych metod identyfikacji, które pozwalają na ocenę charakterystycznych cech anatomicznych człowieka, takich jak: kształt dłoni, odcisk linii papilarnych czy tęcza oka.

Część wykładowa połączona została z ekspozycją rozwiązań i urządzeń stosowanych w omawianych systemach.

Firma AndoverControls zaprezentowała zintegrowane systemy kontroli dostępu, m.in.: drukarkę do personalizacji kart oraz biometryczny czytnik geometrii dłoni. Uczestnicy otrzymali wydrukowane karty identyfi-

kacyjne wraz ze zdjęciem wykonanym przez kamerę wchodzącą w skład całego systemu. Używając własnej dłoni uczestnicy mieli okazję sprawdzenia bezpośredniego działania biometrycznego czytnika geometrii dłoni. Natomiast firma URMET MIWI przedstawiła nowoczesne rozwiązania w technice domofonowej (interkomowej). Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się zaawansowane systemy identyfikacji osób oparte o urządzenia video.

Zamykając drugie seminarium dr hab. inż. Jerzy Mikulik zaprosił uczestników do udziału w kolejnym, trzecim spotkaniu (30 listopada).

W ramach seminarium „**Nowoczesny Budynek – dzień dzisiejszy i przyszłość**” do końca tego roku zorganizowane będą jeszcze dwa spotkania związane z systemami bezpieczeństwa w budynkach:

- **30.11.2000** – Systemy bezpieczeństwa część I. Zintegrowane systemy sygnalizacji pożaru, systemy nagłośnieniowe i powiadamiania alarmowego,
- **19.12.2000** – Systemy bezpieczeństwa część II. Systemy sygnalizacji włamania, telewizja przemysłowa CCTV, zintegrowany system bezpieczeństwa.

Spotkania będą połączone z ekspozycją omawianych systemów. Zapraszamy.

Materiały konferencyjne z poszczególnych spotkań są dostępne w Instytucie Automatyki PK, tel. (0-12) 628 2612 lub w siedzibie firmy ASCOMP S.A., ul. Mogilska 43, tel. (0-12) 413 82 22

Opracowała Agnieszka Raś – Dział Marketingu,
ASCOMP S.A.

Fot. J. Zych

BELGIJSCY URBANIŚCI W KRAKOWIE

W dniach **11 – 14 listopada** br. przebywali w Krakowie belgijscy urbaniści, tworzący od roku 1996 grupę studialną. Celem istnienia grupy jest kierowanie rozwojem oraz formułowanie wniosków i stwarzanie kryteriów urbanistycznych. Grupa ta zajmuje się również opiniowaniem władzom miast umiejscowienia inwestycji o większej skali, planów zagospodarowania terenu czy innych, większych lub mniejszych form urbanistycznego rozwoju. Członkowie grupy każdego roku odbywają studialną podróż do jednego z miast europejskich, w celu zapoznania się z jego problemami. Wyjazdy takie odbyły się już m.in. do Amsterdamu, Utrechtu, Grenoble i Zurichu. Tego roku gościliśmy ich w Krakowie. Urbaniści oraz członek rady miasta Brugie, odpowiedzialny za jego urbanistyczny rozwój, spotkali się z głównym architektem miasta oraz twórcami wcześniejszych i obecnych planów Krakowa. Na zakończenie swojej wizyty gościli również na Wydziale Architektury PK, gdzie rozmawiali z profesorami Wacławem Serugą, Andrzejem Wyżykowskim oraz Stefanem Dousą. Była to niezwykle interesująca wizyta, która być może zaowocuje dalszymi kontaktami. S.D.

EUROPEJSKIE SYMPOZJUM

W dniach **16 – 17 listopada** br. na terenie Politechniki Krakowskiej odbyło się międzynarodowe sympozjum Europejskiego Stowarzyszenia Badań Materiałów (European Materials Research Society) pt. *European Materials Research Society in Central and Eastern Europe*.

Stowarzyszenie to (E-MRS) jest europejską organizacją społeczną założoną w 1983 r., mającą na celu integrację krajów Europy Zachodniej i Wschodniej. Obecnie zrzesza 5000 ludzi nauki, przemysłu oraz instytucji krajowych i centralnych zajmujących się nowoczesnymi materiałami i technologiami. E-MRS współpracuje z Komisją Edukacji i Nauki przy Radzie Europy w Strasbourgu oraz EC – Research Directorate General w Brukseli. Głównym celem działalności E-MRS jest informowanie i promowanie aktualnych osiągnięć naukowych oraz transfer ich innowacji do przemysłu i gospodarki krajów europejskich. W celu realizacji tych zadań E-MRS organizuje sympozja, konferencje, szkolenia, wydaje wydawnictwa. Informacje z bieżącej działalności drukowane są w czasopiśmie „Materials Today” wydawanym przez Elsevier Science Ltd. Początkową bazę stowarzyszenia stanowiły kraje wspólnoty europejskiej. Obecnie obejmuje swoim zasięgiem całą Europę, czego wyrazem jest m.in. organizacja sympozjum w Polsce.

Otwierający obrady rektor PK profesor Kazimierz Flaga dał wyraz zaangażowania i życzliwości Politechniki Krakowskiej dla utworzenia Komitetu ds. Europy Środkowej i Wschodniej, którego zadaniem ma być wspieranie i kierowanie pracami integracyjnymi.

Podczas sympozjum wybitny naukowiec i działacz integracyjny, dr P. Siffert, sekretarz generalny E-MRS, otrzymał od Fundacji Rozwoju Nauk Materiałowych złoty medal im. J. Czochońskiego.

W sympozjum wzięło udział ok. 80 osób m.in. z Polski, Niemiec, Francji, Belgii, Holandii, Szwecji, Wielkiej Brytanii, Irlandii, Ukrainy, Litwy, Łotwy, Węgier, Białorusi, Bułgarii. Podczas obrad omówiono działalność wiodących instytutów zajmujących się materiałami dla elektroniki, tj. Energy Research Energy Foundation ECN w Petten (Holandia) i Instytutu Półprzewodników w Kijowie. Dominującą tematyką kolejnych sesji było omówienie praktycznych możliwości działania E-MRS-u na terenie krajów Europy Środkowej i Wschodniej.

Udział władz E-MRS-u w organizowanej na terenie Politechniki Krakowskiej sesji podkreślił dobrą wolę i chęć współpracy w kierunku korzystnym nie tylko dla środowiska krakowskiego i polskiego, ale też i dla tego regionu Europy.

Ryszard Ciach, Ryszard Kozłowski

Jan Kurek

W listopadzie i na początku grudnia br. zaprezentowane zostały w galerii trzy wystawy – dwie fotograficzne i jedna haftu – jako wyraz do upowszechniania, poza malarstwem czy grafiką, innych form artystycznej ekspresji.

Wincenty Kućma – urodzony w 1935 r., absolwent Wydziału Rzeźby krakowskiej ASP. W działalności twórczej realizuje się w rozwiązaniach pomnikowych, w kształtowaniu wnętrza sakralnych oraz przestrzeni urbanistycznych, a także w rysunku, medalierstwie i małych formach rzeźbiarskich. Wykonywał rzeźby dla wielu miast w Polsce i za granicą. Jego twórczość przedstawiana była na licznych wystawach – w tym 16 indywidualnych. Wystawa obecna prezentuje jego artystyczne spojrzenie na krajobrazy Syberii, na którą dotarł w związku z realizacją wystroju plastycznego dla katedry katolickiej w Irkucku – osadzie (później mieście) założonej w 1652 r. jako baza do kolonizacji Syberii. Artysta jest przede wszystkim rzeźbiarzem, jednakże często utrwała urzekające go motywy krajobrazów i architektury na kliszy fotograficznej. Na jego fotografiach widzimy motywy znad jeziora Bajkał – w tym przedziwne, niemal abstrakcyjne w wyrazie kompozycje „malowane” tańczącym na wodzie światłem zachodzącego słońca, ozdobione kolorowymi skrawkami materiału drzewa „wzgórza szamańskiego” – echo pogańskich zwyczajów dawnych mieszkańców tych ziem oraz drewnianą zabudowę Irkucka – chylące się ku upadkowi, o szorstkiej fakturze odpadającej farby, ozdobione wycinanym w deskach detalem ściany z okraglaków, w których jedyną oznaką życia są, pojawiające się czasem w oknach, barwne kwiaty.

Wincenty Kućma
Wemisaż

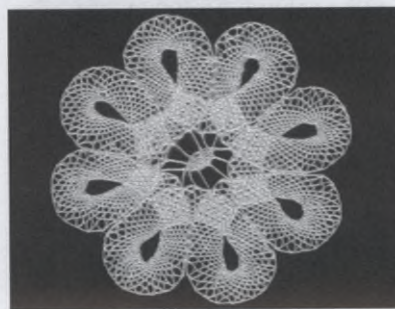
Elżbieta Zofia Chrzanowska – jest geofizykiem, pracownikiem Politechniki Krakowskiej. Od lat z zapamiętaniem oddaje się pasji podróżowania i fotografowania. Galeria miała już kilkakrotnie okazję prezentować jej fotogramy. Wystawa obecna, zatytułowana „Normandia, Bretania”, to plon tegorocznej wyprawy do północno-zachodniej Francji. Zwykle kojarzymy Francję z pięknem Paryża i jej ciepłych, południowych wybrzeży. Tutaj odkrywamy surowość i piękno jej mniej znanych skalistych wybrzeży: urocze i ukwiecone kamienne miasteczka, plaże desantowe Normandii, z uwięzionymi w piasku barkami desantowymi z czasów II wojny

światowej – plaża Omaha, pozostałości kultury celtyckiej – pokryty inskrypcją kamień z Rouen, megality w Carnac, kamienne kalwarie przykościelne i procesję na wydmy (Sainte-Anne-La-Palud) – przejaw specyficznej religijności bretońskiej oraz swoistą perłę tego wybrzeża – wyrastające z wodnej tafli miasteczko-klasztor – Mont Saint Michel.

Elżbieta Zofia
Chrzanowska
Kalwaria
w St. Thegonnec

Jadwiga Elżbieta Węgorek – urodzona w Hrubieszowie, haftem zajmuje się od roku 1963, a wypłataniem koronek klockowych od 1993 r. Jest członkiem: Klubu Haftarzy przy Muzeum Etnograficznym w Krakowie oraz Stowarzyszenia Twórczości Regionalnej w Bobowej – słynnej z koronek klockowych, a od 1999 r. Stowarzyszenia Plastyków Nieprofesjonalnych Ziemi Krakowskiej. Artystka brała udział w wielu wystawach zbiorowych i indywidualnych, była też za swe prace kilkakrotnie nagradzana i wyróżniana w konkursach oraz wystawach krajowych.

Jadwiga Elżbieta
Węgorek
Haft klockowy

Koronki klockowe powstały w VI wieku. Z Hiszpanii, Belgii i Niemiec trafiły do Szwecji, Ameryki Południowej i krajów słowiańskich. W Polsce (od XVII w.), przez uproszczenie jej wzorów, przy zachowaniu wyraźnej symetrii i dodaniu wielu dekoracyjnych ściegów, powstał odrębny styl – słowiański. Autorka – jako mistrzyni tej techniki haftu, została zaproszona do zaprezentowania swoich prac na I Międzynarodowym Festiwalu Koronki Klockowej, zorganizowanym po wieloletnich staraniach władz lokalnych w Bobowej. W jej pracach zachwyca różnorodność wzorów, w których pobrzmiewają zda się echa sztuki mauretańskiej – zwłaszcza w zwielokrotnionym motywie „esownic” oraz mistrzostwo wykonania.

Danuta Zajda

Październik jest dla uczelni miesiącem szczególnym, pełnym uroczystości inauguracyjnych. Dzięki inicjatywie Pana Profesora Wiktora Zina i Fundacji Sztuki Osób Niepełnosprawnych 15 października 2000 roku odbyła się inauguracja pierwszej edycji eksperymentalnego Studium Wiedzy o Sztuce dla osób niepełnosprawnych. Uroczystego otwarcia studium dokonali JM Rektor Politechniki Krakowskiej profesor Kazimierz Flaga i pani mgr Helena Maślana Prezes - Dyrektor Biura Fundacji Sztuki Osób Niepełnosprawnych. W wykładach uczestniczy 225 osób, zajęcia odbywają się w gmachu Radia Kraków przy Al. Słowackiego. Powstanie Studium poprzedziła wieloletnia współpraca Galerii i Fundacji, której plonem jest ponad 60 wystaw, w wernisażach których bardzo często uczestniczył Profesor Zin. Wielokrotne spotkania Profesora z osobami niepełnosprawnymi zaowocowały nową, jakże potrzebną inicjatywą, której celem jest przybliżenie wiedzy o sztuce osobom o różnicowanym wykształceniu i możliwościach percepcji, których łączy chęć poszerzenia wiedzy i status niepełnosprawności. Studium powstało przy Galerii Sztuki „KANONICZA 1”.

Październik w galerii przyniósł miłośnikom malarstwa wiele miłych wrażeń, których autorką była Katarzyna Podniewska - zaprezentowała ona swoje spojrzenie na urokliwe podwórka i zaułki Krakowa. Jej pastelowe impresje „adresowo” związane były w dużej części z ulicą Kanoniczą, aż żal, że nasze podwórko nie znalazło uznania w oczach malarki.

Listopad upłynął pod znakiem profesjonalistów – malarzy, rysunki i obrazy abstrakcyjne zaprezentował Jacek Bukowski z Warszawy, a tuż po nim Ewa Gołogórska-Kucia pokazała zupełnie nowe i „inne” grafiki pt.: „Miasto”. Ciekawe i inne spojrzenie na otaczającą nas rzeczywistość, „... opowieść o krainie powstaje z fragmentarycznych spostrzeżeń, rysują się nowe mapy MIASTA, każdy rysuje inaczej, jest to własne doświadczanie rzeczywistości, świat powycinany, rozerwany, rozdarty” (z wstępu do katalogu wystawy).

Od inauguracji zaczął się październik i inauguracją kończy się listopad. 24 listopada została otwarta trzecia galeria Politechniki „Stara Polana” w Zakopanem przy ul. Nowotarskiej 59. Uroczystego otwarcia Galerii „STARA POLANA” dokonał prorektor PK profesor Marcin Chrzanowski, program działalności przedstawiła pani profesor Ewa Gołogórska-Kucia, przewodnicząca Rady Artystycznej. Działalność Galerii rozpoczęła wystawa z cyklu „Pasje ludzi nauki”, prezentująca norweskie impresje rektora PK profesora Kazimierza Flagi. Wśród gości znaleźli się przedstawiciele władz Zakopanego, przedstawiciele Związku Podhalan, artyści i miłośnicy sztuki.

Fot. Autorka

Wykład inauguracyjny profesora Zina - JM Rektor wśród skupionych słuchaczy

Pani Nina Repetowska obejrziała „Miasto” i znalazła czas na wpisanie swoich gratulacji do książki pamiątkowej

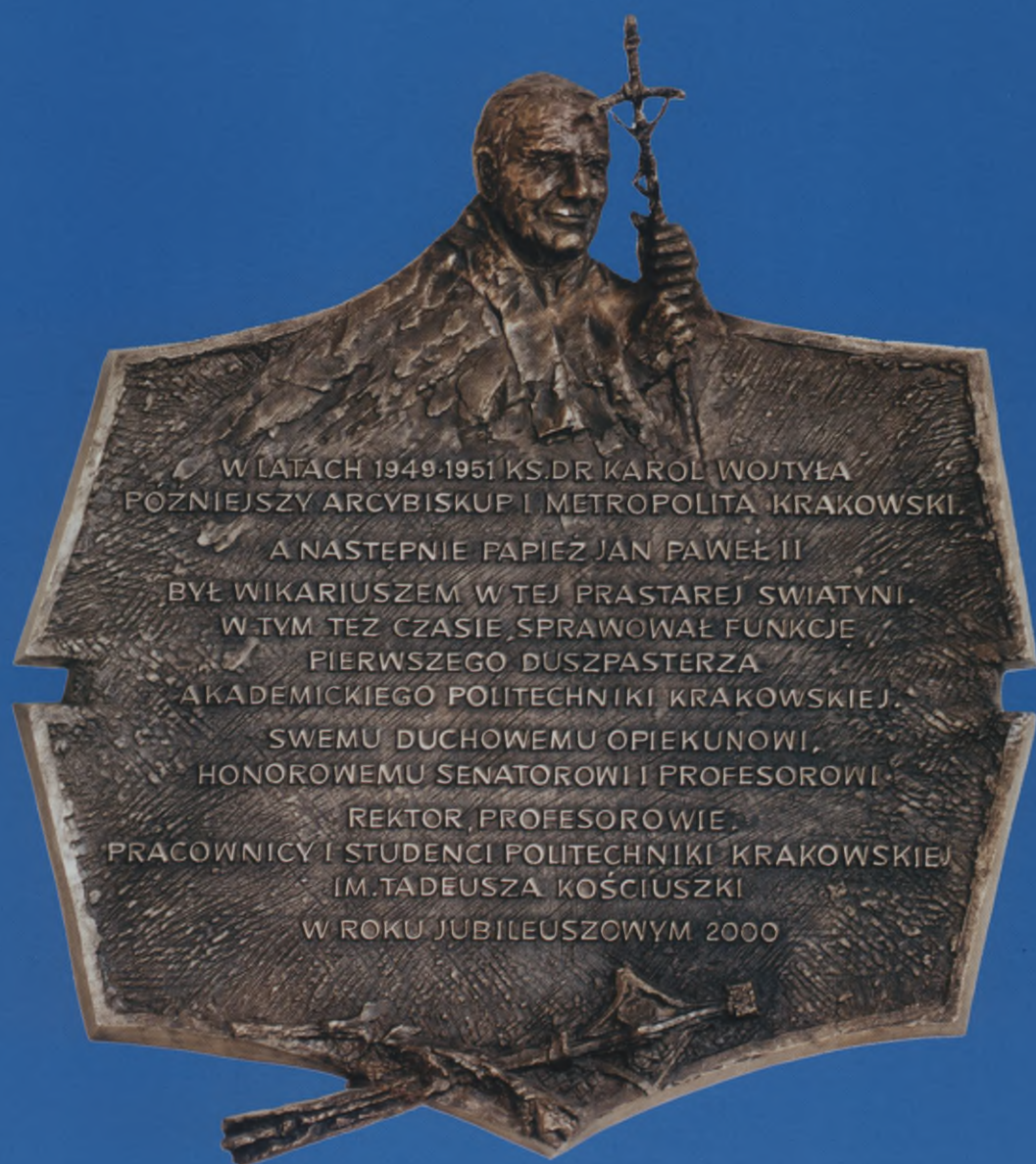
Na dobry początek nowej galerii – przygrywka kapeli Henryka Krzeptowskiego

Inauguracja działalności Galerii „STARA POLANA”

Fot. J. Zych

**TABLICA UPAMIĘTNIAJĄCA
50-LECIE ROZPOCZĘCIA
DUSZPASTERSTWA AKADEMICKIEGO
POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ**

Dzień 5 listopada 2000 r. wpisał się doniosłym wydarzeniem w historię Politechniki Krakowskiej. W prastarej świątyni, bazylice św. Floriana w Krakowie, została odsłonięta tablica, ufundowana przez społeczność Politechniki Krakowskiej, upamiętniająca 50. rocznicę rozpoczęcia przez ks. dr. Karola Wojtyłę działalności duszpasterskiej wśród młodzieży akademickiej, w szczególności wśród studentów PK.

Odsłonięcie tablicy zostało poprzedzone uroczystą Mszą świętą, którą odprawił Jego Eminencja ks. kardynał Franciszek Macharski w koncelebrazie ks. prałata Jana Czyrka – proboszcza parafii św. Floriana i ks. infułata Jerzego Bryły – proboszcza parafii św. Salwatora.

Bazylikę św. Floriana wypełnili pracownicy i studenci Politechniki Krakowskiej z jej Senatem Akademickim na czele; wśród obecnych byli również studenci Politechniki sprzed prawie pół wieku.

W swojej wypowiedzianej ciepłymi słowami homilii ks. kardynał Macharski nawiązał do owego czasu sprzed pięćdziesięciu laty i swych pierwszych rekolekcji dla studentów. Wspomnił, że wkrótce potem, gdy poszukiwał materiałów na rekolekcje w swojej parafii na Podbeskidziu, otrzymał od ks. Karola Wojtyły jego notatki z nauczania, które prowadził dla studentów uczelni znajdujących się na terenie parafii św. Floriana, przede wszystkim Politechniki Krakow-

skiej, ale także Akademii Sztuk Pięknych, Akademii Muzycznej i Wyższej Szkoły Pedagogicznej.

Zaczął się to wszystko w 1949 roku. O tym, czym były te nauczania, możemy się dowiedzieć z wydanej ostatnio książki „Zapis drogi”. Zawarte są w niej wspomnienia dawnych studentów Politechniki Krakowskiej – uczestników duszpasterstwa akademickiego przy kościele św. Floriana, gdzie ks. dr Karol Wojtyła został skierowany jako wikariusz. W swojej książce „Dar i tajemnica” zapisał Jan Paweł II: „Zgodnie z wolą proboszcza ks. prałata Tadeusza Kurowskiego rozpocząłem katechizację starszych lat licealnych, a także duszpasterstwo wśród studentów szkół wyższych.

Duszpasterstwo akademickie w Krakowie miało swoje centrum przy kościele św. Anny, zresztą tak jak i dotychczas, lecz w związku z powołaniem do istnienia nowych uczelni powstała potrzeba stworzenia nowego ośrodka właśnie przy kościele św. Floriana. Rozpocząłem tam wygłaszanie co czwartek konferencji do młodzieży akademickiej,

poruszając podstawowe zagadnienia dotyczące istnienia Boga i duchowości duszy ludzkiej. Tematy bardzo potrzebne w kontekście wojującego ateizmu władz komunistycznych”.

Dr inż. Stanisław Abrahamowicz, ówczesny student Politechniki Krakowskiej, wspomina: „z dziwną na tamte czasy łatwością i prostotą kontaktował się młody duszpasterz

z młodzieżą. To się podobało, przy-
ciągało do osoby, a pośrednio i do
Kościoła. Znamienne były wtedy co-
czwartkowe rozważania o godz. 20-
tej, gdzie ksiądz doktor stawał przy
ołtarzu i prowadził rozmowy na te-
maty wrzucone do skrzynki zapy-
tań. To znaczy, można było nawet
nie otwierając się, zadawać trudne
pytania”. Te i inne wspomnienia
zapisaly się we wdzięcznej pamięci
studentów Politechniki Krakow-
skiej. To wszystko z każdym mie-
siącem rozwijało się i rozszerzało,
aż do roku 1951, kiedy ks. dr Karol
Wojtyła został przeniesiony na ko-
lejną placówkę, co nie oznacza, że
duszpasterstwo akademickie przy
kościelne św. Floriana wraz z tym

Wróćmy na chwilę do uroczysto-
ści 5 listopada 2000 roku. Po Mszy
świętej nastąpiło poświęcenie od-

nowionej kaplicy św. Jana Kantego
oraz odsłonięcie tablicy pamiątko-
wej, wmurowanej na głównej ścia-
nie tej kaplicy, naprzeciw ołtarza.
Wspólnie z ks. Kardynałem roz-
wiązaliśmy wstążki, które zasła-
niały tablicę i mogła się ona
ukazać w pełnym blasku. Jest to
piękne, udane dzieło sztuki, au-
torstwa artysty rzeźbiarza Stefa-
na Dousy, profesora Politechniki
Krakowskiej. Tablica w formie
płaskorzeźby o wymiarach 1,6
x 1,3 m swoim kształtem przypo-
mina Polskę, nad którą czuwa,
usytuowana centralnie, postać
Jana Pawła II z pastorałem.

Po renowacji chórągwi kanoni-
zacyjnej św. Jana Kantego (mniej
więcej za rok), która będzie się

odejściem przestało funkcjonować.

Za trud duszpasterski studenci
Politechniki Krakowskiej w dniu
imienin ks. Karola Wojtyły, 4 listo-
pada 1951 roku, wręczyli swojemu
nauczycielowi czapkę akademicką
Politechniki Krakowskiej, włącza-
jąc Go do społeczności akademic-
kiej naszej uczelni. Nie dziwi
zatem fakt, że w trakcie wielokrot-
nych moich spotkań z Ojcem Świę-
tym Janem Pawłem II, zawsze
zapytywał On o to, jak funkcyjnu-
je duszpasterstwo akademickie
w Politechnice Krakowskiej, ze
szczególnym uwzględnieniem pa-
rafii św. Floriana.

znajdowała nad „naszą tablicą”, wewnątrz kaplicy będzie takie, jakie sobie wymarzyliśmy.

Nie bez znaczenia jest też wybór kaplicy, kaplicy św. Jana Kantego, patrona ludzi nauki, patrona kształcącej się młodzieży. Kaplica przed wmurowaniem tablicy była już nieco zaniedbana. I tu wsparliśmy starania parafii o przyspieszenie jej remontu ze środków Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, kierowanego przez prof. T. Chrzanowskiego.

Bardzo pomocną rolę odegrali tu dyrektorzy Zarządu Rewaloryzacji

Zabytków Krakowa: mgr inż. Tadeusz Murzyn i mgr inż. Zdzisław Trawiński, a także ks. profesor Józef Nowobilski z Kurii Metropolitalnej w Krakowie i małopolski konserwator zabytków – mgr inż. arch. Andrzej Gaczoł. To dzięki nim oraz dzięki zaangażowaniu i dobrej woli wielu pracowników Politechniki Krakowskiej (prof. St. Michałowski, prof. J. Kawecki, prof. St. Dousa, prof. W. Zin, dr inż. A. Tabor, mgr M. Kurowska) doszło do tego, że mogliśmy już w odnowionej kaplicy świętować odsłonięcie „naszej” tablicy.

Jesteśmy dumni z tego, że mogliśmy w ten właśnie sposób uwiecznić 50-lecie duszpasterstwa akademickiego Politechniki Krakowskiej, zainicjowane przez ks. dr. Karola Wojtyłę w kościele św. Floriana w Krakowie, księdza, później biskupa, kardynała i Jego Świątobliwość Ojca Świętego Jana Pawła II, naszego przewodnika duchowego i nauczyciela, honorowego senatora i profesora Politechniki Krakowskiej.

Kazimierz FLAGA

Rektor Politechniki Krakowskiej

ZACZĘŁO SIĘ OSIEM WIEKÓW TEMU OD RELIKWII

W 1184 r. za zgodą papieża Lucjusza III sprowadzono z Rzymu do Krakowa szczątki św. Floriana. Witał je uroczyste księżę krakowski Kazimierz Sprawiedliwy oraz miejscowy biskup Gedko. Relikwie przywiózł papieski wysłannik, kanonik Idzi z Modeny, a wydarzenie to było głośne, skoro wzmianka o nim znalazła się w kilku krakowskich kronikach. Oprócz centralnego miejsca w katedrze święty zyskał także osobny kościół, zbudowany dlań na Kleparzu staraniem i kosztem biskupa Gedki. Ten murowany kościół romański wznoszony był kilka lat, a konsekrował go biskup Wincenty Kadłubek, kierujący diecezją krakowską w latach 1208-1218.

Kazimierz Sprawiedliwy umożliwił założenie u św. Floriana kolegiaty, nadając na jej utrzymanie wsie i dziesięciny książęce. Gedko doposażył ją dziesięcinami biskupimi.

Przez kapitułę świętofloriańską z racji jej położenia i patronatu królewskiego oraz akademickiego przewinęło się wielu duchownych, którzy weszli do historii kolegiaty, diecezji i Polski. Byli to między innymi: Mikołaj Trąba, arcybiskup haliński, potem gnieźnieński (†1422); Mikołaj Kurowski (u którego na plebanii u św. Floriana spędził wiele wieczorów sam król Władysław Jagiełło), który został biskupem poznańskim, a następnie wrocławskim (†1402); Zbigniew Oleśnicki, biskup krakowski, kardynał, długoletni architekt polityki państwowej (†1455); Andrzej Krzycki, humanista i dyplomata, biskup płocki, później prymas (†1537); Piotr Gamrat, kolejno biskup kamieniecki, przemyski, płocki, krakowski, gnieźnieński (†1545); Jan Przerębski, prymas (†1562).

Najznakomitszym mistrzem nauki i świętości był prałat kolegiaty

świętofloriańskiej św. Jan Kanty; po jego kanonizacji urządzono kaplicę z obrazem kanonizacyjnym.

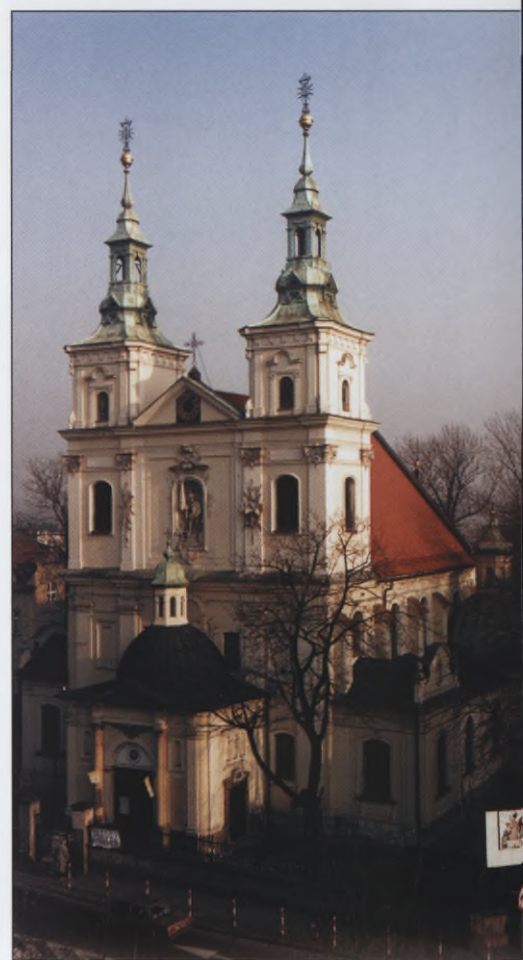
W XIII w. trzy najazdy tatarskie niszczyły Polskę południową. W poczuciu zagrożenia wznoszono mury i wzywano pomocy świętych. W XV w. (1436 r.) św. Florian został zaliczony wraz ze świętymi: Wojciechem, Stanisławem i Wacławem do głównych patronów Polski.

Sam kościół św. Floriana, kilka razy palony i plądrowany, ciągle był odbudowywany i upiększany. Świątynia została znacznie zniszczona, zwłaszcza w pożarze Kleparza w 1528 r. i w 1655 r. w czasie oblężenia Krakowa przez Szwedów. Obecne mury świątyni konsekrował 22 września 1686 r. sufragan krakowski Mikołaj Oborski.

Kościół św. Floriana, orientowany, usytuowany jest przy północno-wschodnim narożniku placu Jana Matejki, u zbiegu ulicy Warszawskiej, oblegającej plac kościelny od zachodu i ulicy Kurniki – od południa. Frontonem zwrócony ku ulicy św. Filipa, prowadzącej do Rynku Kleparskiego.

Świątynia jest trójnawowa, bazylikowa z ośmioma kaplicami bocznymi. Od strony południowej poczynając, od wschodu kaplica św. Anny z trójboczną absydą (1657-1686 z wcześniejszymi fragmentami), kolejno: Przemienienia Pańskiego i św. Antoniego Padewskiego (1902-1904), Matki Boskiej Bolesnej (przed 1779); od strony północnej, analogicznie: św. Jana Kantego (1657-1686 z wcześniejszymi fundamentami), Matki Boskiej Nieustającej Pomocy i św. Józefa (1902-1904), Pana Jezusa Ukrzyżowanego (przed 1779).

Nawa główna otwarta dla naw bocznych szerokimi arkadami o archiwoltach ozdobionych sti-

kowymi gałązkami różanymi, pochodzącymi sprzed 1761 r. We wnętrzu kościoła znajduje się trzynaście przyściennych ołtarzy drewnianych, złożonych.

Ołtarz główny barokowy, dwukondygnacyjny, czterokolumnowy, o bogatym programie ikonograficznym, malarskim, rzeźbiarskim i snycerskim. Poza głównym obrazem przedstawiającym św. Floriana (mal. Jan Trycjusz 1686) mniejsze obrazy ilustrują żywot tego świętego i sprowadzenie jego relikwii do Krakowa. Po bokach ołtarza głównego, w prezbiterium dwa rokokowe analogicznie względem siebie opracowane retabula ołtarzowe, ujęte parami pilastrów z obrazami św. Katarzyny Aleksandryjskiej po stronie Epistoły i św. Barbary po stronie Ewangelii. W tęczy dwa ołtarze, opracowane

analogicznie względem siebie, z parą skośnie ustawionych pilasterów rokokowych, z obrazami Serca Pana Jezusa – po stronie północnej i Najświętszej Maryi Panny Brzemiennej – po stronie południowej. W prezbiterium po obu stronach stalle kanonickie, drewniane, złożone, architektoniczne, dwurzędowe z zapleckami z bogatą dekoracją malarzką i snycerską. W stallach obrazy z *Nowego Testamentu* (mal. Mikołaj Janowski, 1772 r.). W zwieńczeniach stall niewielkie obrazy ilustrujące żywot św. Floriana i sprowadzenie relikwii do Krakowa, ok. 1772 r.

W nawie głównej ambona drewniana, złożona, marmuryzowana, z dekoracją snycerską (Antoni Frączkiewicz, 1728 r.).

We wnętrzu kościoła liczne epitafia, tablice nagrobkowe i pamiątkowe. Na środku filara w nawie głównej tablica pamiątkowa (proj. Langman) z napisem: „*W tym kościele pracował w latach 1949-51 jako wikariusz parafii św. Floriana OJCIEC ŚWIĘTY JAN PAWEŁ II*”.

Na chórze prospekt organowy, barokowy. Organy (odrestaurowane w 1998 r.) posiadają dyspozycję barokową – 12 głosów oryginalnych z początku XVIII wieku.

Kościół św. Floriana miał tę łaskę, że w naszych czasach wikary

od św. Floriana (1949-51), później kardynał Karol Wojtyła, został Papieżem. Znający doskonale parafię Jan Paweł II, w liście z okazji 800-lecia parafii św. Floriana w roku 1984, napisał:

„Piszę te słowa z potrzeby serca także dlatego, że z Parafią tą byłem, jeszcze jako kapłan, głęboko związany. Tam bowiem było mi dane pogłębić w znacznej mierze moje kapłańskie i duszpasterskie doświadczenie. Mogę powiedzieć, że poprzez parafię Świętego Floriana wchodziłem w problematykę naszego Kościoła i w życie krakowskiej Archidiecezji. Tam, na Kleparzu, razem z kapłanami oraz ludźmi młodego i starszego pokolenia, oddanymi Kościołowi i z tymi, którzy szukali Chrystusa w Kościele, odkrywałem wiele spraw i potrzeb człowieka naszych trudnych czasów. Tam dojrzała jakoś, w oparciu o doświadczenia innych, idea zorganizowanego i dostosowanego do potrzeb czasu duszpasterstwa akademickiego. Tam też dojrzała i kształtowała się jego forma. Dzięki temu młodzież, ze wszystkimi jej sprawami, weszła w szczególnie sposób w moje życie, w moje poświadczenie i posługę.”

Tę osobistą więź, która w wielu wypadkach trwa do dziś, i więź z innymi środowiskami parafialnego apostolstwa, wspólne poszukiwania, refleksje, nade wszystko rekolekcje i modlitwę, wszystko to uważałem zawsze za dar Boga i moje szczególne bogactwo.”

Ojciec Święty Jan Paweł II kościół parafialny św. Floriana w Krakowie, będący sanktuarium św. Floriana, w roku 1999 podniósł do godności bazyliki mniejszej. Ksiądz kardynał Franciszek Macharski, Arcybiskup Metropolita Krakowski w Roku Świętym 2000, bazylikę św. Floriana zaliczył do Kościołów Jubileuszowych Archidiecezji Krakowskiej.

Tablica upamiętniająca 50-lecie duszpasterstwa akademickiego ks. dr. Karola Wojtyły w kościele św. Floriana zaprojektowana i wykonana przez prof. art. rzeźb. Stefana Douś, dar społeczności akademickiej Politechniki Krakowskiej, niech w następnych wiekach przypomina o pierwszym Duszpasterzu Akademickim u św. Floriana.

ks. Jan CZYREK

Proboszcz bazyliki św. Floriana

o duszpasterstwie akademickim w parafii św. Floriana

Akademicka opieka duszpasterska dla wyższych uczelni była zawsze w kolegiacie św. Anny – w centrum miasta, przy Uniwersytecie Jagiellońskim. Tam też odbywały się msze św. inaugurujące rok akademicki (pierwsza dla Politechniki w roku 1945), msze św. niedzielne, nabożeństwa, rekolekcje, tam było też miejsce kontaktów, łączności. Zaraz w pierwszych latach po wojnie grupy studenckie skupiały się koło ks. Jana Pietraszki (zmarł jako biskup w roku 1994).

Politechnika znalazła się poza obrębem Śródmieścia. Władze uczelni uznały, że znajdujący się najbliżej kościół parafialny św. Floriana powinien przejąć funkcję jej ośrodka duszpasterskiego. Zresztą przy ul. Warszawskiej, obok słynnego Teatru Rapsodycznego, mieściła się Wyższa Szkoła Teatralna, a także miała pierwsze lokum Wyższa Szkoła Muzyczna – a więc to już trzy uczelnie.

Kościół św. Floriana został oficjalnie związany z Politechniką uroczystością i mszą św. inauguracyjną w nietypowym terminie, bo 31 stycznia 1948 r. Zaproszenie na tę uroczystość zachowało się przez 50 lat. Wkrótce zawiązało się koło akademickiego duszpasterstwa przy kościele św. Floriana, którego opiekę proboszcz, ks. Tadeusz Kurowski, powierzył nowemu wikariuszowi tej parafii, którym w sierpniu 1949 r. został ks. Karol Wojtyła, przeniesiony z poprzedniej posługi wikariatu w parafii Niegowić koło Bochni.

Duszpasterstwem akademickim zainteresowała się liczna grupa studentów, którzy chodzili tu do kościoła w niedzielę i na nabożeństwa, korzystali z możliwości rozmowy, dyskusji, kon-

taktów, porady i rekreacji, bo okazało się, że młody, bo niewiele od studentów starszy, wikary jest nie tylko sumiennym, pracowitym księdzem, ale świetnym kolegą i powiernikiem, chętnym do podejmowania wniesionych problemów, wysłuchującym i dyskutującym w prosty, bezpośredni, a równocześnie wysublimowany sposób, co wzbudzało zainteresowanie i szacunek. Poruszano wszystkie tematy, nie tylko katechezy, interpretacji *Ewangelii*, filozofii, ale i wzięte z życia – we wszystkich jego przejawach, również poza bezpośrednio religijnymi, ze śpiewem, teatrem, turystyką, sportem, wspólnymi wycieczkami.

Powstał chór, inscenizowano sceny religijne i przygotowywano uroczystości kościelne. I taka bezpośredniość koleżeństwa – jak się do niego zwracać? Wtedy zaczęto spontanicznie zwracać się do Niego Wujek, i to nie ksiądz Wujek, pan Wujek, kolega Wujek – a po prostu Wujek, czasem Wujek Karol. Czy było w tym trochę konspiracji? Może i tak, ale przecież, choć nie rozmawiało się tam bezpośrednio o polityce, o reżimie nasilającym ofensywę komunizmu marksistowsko-stalinowskiego, to było wiadomo, że cała ta entuzjastyczna działalność nie jest w smak władzom.

Bo były to czasy, kiedy zwalczano tych młodych ludzi, którzy chcieli religię wyraźnie pozostawić w swym programie życia – tak jak to było w ich rodzinach katolickich i w społeczeństwie polskim przed wojną. Koło akademickie przy kościele św. Floriana po pewnym okresie pozornie osłabło, jakby zawiesiło swą działalność. Ks. Karol Wojtyła pod

koniec 1951 r. podjął kolejne obowiązki przygotowania pracy habilitacyjnej, przeprowadził się i odprawił msze św. w kościele św. Katarzyny, gdzie zresztą trochę kontynuował duszpasterstwo. Zadzierzgnięte znajomości i przyjaźnie pozostały i owocowały, można powiedzieć, obustronnie. Ksiądz, teolog, ale również wychowawca, też czerpał doświadczenia z tych kontaktów. Dwa główne tematy z owych kontaktów były inspiracją do wybitnych dzieł Karola Wojtyły: studium „Miłość i odpowiedzialność” i studium „O rozmowach z inżynierem”. Rozwinięły się też kontakty na łonie przyrody, coraz bardziej zaawansowane organizacyjnie, już nie tylko rowerowe, ale dłuższe turystyczne (Bieszczady!), narciarskie i kajakowe wieloosobowe wycieczki. Grono duszpasterstwa akademickiego św.

Floriana to początek grupy „Środowisko”, która tak się rozrosła i obejmuje już trzecie pokolenie.

Można podać przykładowo kilka nazwisk osób z grona duszpasterstwa od św. Floriana, co mogę uczynić jedynie z pamięci. Nie była to grupa stała, bo i zmieniał się skład studencki, różne okoliczności życiowe wpływały na „frekwencję” i zainteresowanie. Na przykład z moim bratem Jurkiem mieliśmy w niedzielę mecze koszykówki w drużynie Cracovii. Jerzy Ciesielski obok Jacka Fedorowicza był jednym z liderów tej grupy. Listę kolejnych nazwisk, która oczywiście nie jest kompletna ani dobierana z jakimś zamiarem wyróżnienia, rozpocznę od Stanisława Rybickiego i Stanisława Abrahamowicza, którzy studiowali w latach 1947–1950 i 1948–1952. Są obecnie wybitnymi inżynierami budownic-

twa oraz mają osiągnięcia zawodowe, projektowe, a również naukowe: S. Rybicki – doc. dr inż. i S. Abrahamowicz – dr inż. Bardzo zaangażowani społecznie w stowarzyszeniach inżynierskich i utrzymujący kontakty z współtworzonym przez siebie „Środowiskiem” byli studenci Politechniki ze swymi rodzinami, np. Stanisław Rybicki z młodszym bratem Krzysztofem (dziś wybitnym profesorem fizyki, który jeszcze jako uczeń szkoły średniej dołączył do tej grupy); Marian Wójtowicz – student Wydziału Mechanicznego (ukończył studia na Politechnice Gdańskiej), w roku 1967 przyjął święcenia kapłańskie, jako brat Marcin działał w zakonie Albertynów, zmarł w roku 1993; Zdzisław Heydel – inżynier mechanik, wybitny zawodowo i niezwykle uczynny koleżeństwo, uczestnik wszystkich wy-

praw kajakowych, zmarł w 1993 r.; Jan i Stanisław Wędrychowscy – bracia, architekt i inżynier budownictwa lądowego, świetni w swoim zawodzie – utraciłem z nimi bliższy kontakt; Leon Nowosielski i Stanisław Kozłowski – inżynierowie o wysokiej pozycji zawodowej; Czesław Kwiecień z Wadowic – drugą część studiów odbywał w Warszawie, ale zawsze utrzymywał kontakty. Ze względu na późniejszą styczność wymienię zapamiętanych, a spotykanych wtedy: Jacek Kociołek (mgr inż. projektant, konstruktor) i Ryszard Tota (doc. dr inż., pracownik nauki na Politechnice Krakowskiej, już na emeryturze).

Roman CIESIELSKI

Z artykułu w książce: „Udział pracowników Politechniki Krakowskiej w życiu Kościoła katolickiego za pontyfikatu Jana Pawła II”.

PODNIESIENIE KOŚCIOŁA ŚW. FLORIANA DO RANGI BAZYLIKI MNIEJSZEJ

Zwmurowaniem i odsłonięciem tablicy pamiątkowej wiązał się ważny epizod, o którym warto wspomnieć.

Po Mszy świętej inauguracyjnej rok akademicki 1999/2000 w Politechnice Krakowskiej, doszło na plebanii kościoła św. Floriana do spotkania przy śniadaniu, podczas którego – w obecności ks. kardynała Franciszka Macharskiego – przedstawiciele Politechniki Krakowskiej wsparli chęć ufundowania i wmurowania w ścianę kościoła św. Floriana tablicy upamiętniającej 50-lecie rozpoczęcia duszpasterstwa akademickiego Politechniki Krakowskiej przez ks. dr. Karola Wojtyłę. Wówczas ks. Kardynał powiedział: „*Pomysł świetny, ale aby ku czci Papieża taka tablica mogła być wmurowana, to kościół powinien mieć odpowiednią ran-*

gę; powinna to być co najmniej bazylika mniejsza”.

W ślad za tym ks. Kardynał poprosił ks. prałata Jana Czyrka, proboszcza parafii św. Floriana, o przygotowanie odpowiednich dokumentów, aby można było wystąpić do Papieża o podniesienie kolegiaty św. Floriana do rangi bazyliki mniejszej. Na decyzję Watykanu nie trzeba było długo czekać. Już 4 maja 1999 r., na świętego Floriana, bullą papieską kolegiata została podniesiona do rangi bazyliki mniejszej i spełniony został warunek konieczny do tego, aby tablica pamiątkowa mogła tam być umieszczona. Mam w tym donosić fakcie, jako rektor Politechniki Krakowskiej, również częśćkę swego udziału.

Kazimierz FLAGA

SEKRETARIAT STANU

SEKCJA PIERWSZA - SPRAWY OGÓLNE

Watykan, 28 listopada 2000 r.

Szanowny Panie Rektorze,

Jego Świątobliwość Jan Paweł II jest wdzięczny za wyrazy pamięci i życzenia z okazji imienin, jakie zechciał Pan nadesłać w imieniu własnym oraz Senatu Politechniki Krakowskiej. Wyraża szczególną wdzięczność za dar modlitwy zanoszonej w Jego intencjach w dniu 5 listopada, w Bazylice św. Floriana.

W swoim przemówieniu skierowanym do Rodaków w dniu 16 października Ojciec Święty powiedział między innymi: «Dziękuję moim Rodakom za towarzyszenie mi modlitwą w czasie mego pontyfikatu. Odczuwam siłę tej modlitwy i jej owoce. Jest ona dla mnie cennym darem i duchowym wsparciem. Dziękuję za wasze przywiązanie do papieża, Kościoła i pasterzy. Niech owocuje ono w chrześcijańskiej postawie ukazywanej w życiu osobistym, rodzinnym i społecznym».

Jego Świątobliwość zawiera Pana i całą Wspólnotę Politechniki Krakowskiej opiece Maryi, i z serca udziela swego Apostolskiego Błogosławieństwa.

Z wyrazami szacunku

Arcybiskup Leonardo Sandri

Substytut

W. Pan
Prof. dr hab. inż. Kazimierz J. FLAGA
Rektor Politechniki Krakowskiej
im. Tadeusza Kościuszki
ul. Warszawska 24
31-155 Kraków
POLONIA

O pisywać duszpasterstwo akademickie dzisiaj i nie powiedzieć tego, co się wydarzyło, a co przypomina niedawno umieszczona w kaplicy św. Jana z Kęt – w bazylice św. Floriana – „TABLICA POLITECHNIKI” byłoby niepełne i nieprawdziwe.

Jest pokusą wielką szukać, poszperać i próbować stworzyć wspomnienia o ludziach.

Twarze i imiona ludzi, o których z pełną satysfakcją się myśli, że ich duchowość jest kontynuacją „kościół św. Floriana tych czasów” do dziś są żywe.

Więzi przyjaźni i znajomości między nimi istnieją do dnia dzisiejszego, połączyła ich bowiem nie zafascynowania Dobrą Nowiną głoszona żarliwie.

Duszpasterstwo akademickie to dzieje, kiedy Ofiara Mszy Świętej, ambona i konfesjonał budują ogromną dziedzinę, jakby posiadłość Bożą na ziemi żywego Ko-

ścioła. To dobijanie się o łaskę w duszy. Trudzenie się o nią jest jak trudzenie się o zabezpieczenie materialne życia. To nie tworzenie pozorów, ale naturalny rezultat nauczania i przykładu codziennego życia wokół współczesnych nam apostołów.

„Studencka Brać” działająca niesamowicie aktywnie na terenie bliżej nieokreślonym, aczkolwiek skupiająca się przy bazylice św. Floriana, stęskniona oraz złąkniona nowych znajomości, serdecznie zaprasza na pełne niespodzianek spotkania się.

A teraz mniej poważnie, ale prawdziwie.

Po pierwsze: Modlimy się (co by nie było wątpliwości).

Po drugie: Egzystujemy na tym też padole w dość oryginalny sposób – mianowicie: podróżujemy, bawimy się i innych zwłaszcza, dyskutujemy zagadnienia psychologiczno – społeczno- religijno – bytowo – ekonomiczne.

Po trzecie: Pijemy herbatę, kawę, wodę mineralną – zagryzając ciasto.

Po czwarte: Palimy ogniska oraz się czasami ze wstydu lub do pracy.

Po piąte: Oglądamy się za różnymi okazjami oraz pozycje kinematografii polskiej i niekoniecznie.

Po szóste: Śpiewamy o górach, co to było ich żal, tudzież inne pieśni stylizowane.

Po siódme: Odwiedzamy się nawzajem.

Reasumując powyższy tok wypowiedzi – ZAISTNIELIŚMY!!!!... i coś z tym trzeba zrobić.

Jesteście nam potrzebni.

Przyjdźcie, zobaczcie, posłuchajcie, powąchajcie, pokosztujcie (dotykać nie wolno) – zostańcie (lub nie) – wybór jest Wasz.

DUSZPASTERZ I DUSZE AKADEMICKIE

ZIEMIA SPEŁNIONEJ OBIETNICY

Jak wiadomo jednym z najbardziej znaczących i głębokich aspektów duchowych Jubileuszu jest pielgrzymka, będąca znakiem kondycji każdego człowieka,

praktyką czynnej ascezy i pokuty za ludzkie słabości, wyraża nieustanną czujność człowieka wobec własnej ułomności i przygotowania go wewnętrznemu do przemiany serca.

Przed wyjazdem do Ziemi Spełnionej Obietnicy

Bowiem jak czas, tak i przestrzeń naznaczone są szczególnymi zbawczymi interwencjami Boga i właśnie dlatego niektóre miejsca mogą sprzyjać szczególnemu kontaktowi z rzeczywistością Boską. W kraju znanym nam z Pisma Św., w kraju uświęconym obecnością samego Jezusa, obecnością Mojżesza, Eliasza i Jana Chrzciciela oraz świętych męczenników pierwotnego kościoła, dostrzega się to najwyraźniej.

„Tutaj Chrystus narodził się z Dziewicy”. Te słowa napisane na miejscu, gdzie zgodnie z tradycją narodził się Jezus, wyrażają rację Wielkiego Jubileuszu Roku 2000. Są one powodem naszego przybycia do Ziemi Świętej, Ziemi Obiecanej – a przede wszystkim do Betlejem. Są one źródłem radości dobrej woli, przez dwa tysiąclecia napełniały

niezliczone ludzkie serca na samo brzmienie nazwy, „Betlejem”.

Ludzie zewsząd zwracają się ku temu wyjątkowemu skrawkowi ziemi z nadzieją, która wykracza poza wszelkie konflikty i trudności. Betlejem – gdzie chór aniołów śpiewał: „Chwała Bogu na wysokościach, a na ziemi pokój ludzkości” (Łk. 2,14) – trwa w każdym miejscu i w każdym czasie jako obietnica Boża daru pokoju.

Zapraszamy was od tej chwili do towarzyszenia nam modlitwą w tej pielgrzymce do miejsc związanych z historią zbawienia.

(ks. Jan Nowak)

Być choć chwilę tam, gdzie rozgrywały się epizody biblijne, ujrzyć to niebo, ku któremu za swoich ziemskich dni On wznosił oczy, chodzić Jego śladami i dotykać tych kamieni, które być może znał – to marzenie każdego chrześcijanina.

Na przełomie października i listopada w Roku Wielkiego Jubileuszu Chrześcijaństwa spełnia się nam to ogromne pragnienie – wyjeżdżamy do Ziemi Świętej.

W niedzielne południe po mszy św. w bazylice św. Floriana, żegnani gorąco przez rektora Kazimierza Flagę, odjeżdżamy z dziedzińca Politechniki do Bratysławy, skąd następnego dnia wylatujemy do Tel Awiwu. Po trzech godzinach lotu stawiamy pierwsze kroki na zie-

Betlejem – miejsce narodzin Chrystusa

mi, nazywanej „Piątą Ewangelią”, po której przez najbliższy tydzień będziemy wędrować śladami Jezusa, od momentu Jego poczęcia w Nazarecie i narodzin w Betlejem, aż do męczeńskiej śmierci na Golgocie i Zmartwychwstania.

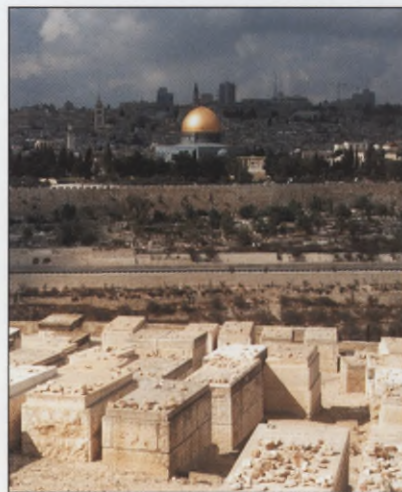
Z Tel Awiwu podążamy wzdłuż wybrzeża Morza Śródziemnego do Hajfy. Zatrzymujemy się w Cezarei Nadmorskiej – mieście wzniesionym przez Heroda. Teatr rzymski, pałac Heroda, hipodrom rzymski wraz z dziewięciometrowym akweduktem można podziwiać dziś w całej okazałości. Imponująca jest też forteca krzyżowców. Na przedmieściach Hajfy wznosi się góra Karmel („Winnice Pana”), związana z postacią Eliasza – pierwszego z wielkich proroków Izraela. W IX wieku p. n. e. prorok Eliasza, jak mówi Biblia, schronił się w jednej z grot góry Karmel walcząc z wy-

znawcami bożka Baala. Zatrzymujemy się na mszy św. w klasztorze Karmelitów, zwanym również Stel-la Maris („Gwiazda Morza”), wybudowanym na stoku Karmelu. Wewnątrz znajduje się grota proroka i freski przedstawiające sceny z jego życia. Podziwiamy jeszcze rozświetloną, wieczorną panoramę Hajfy i udajemy się do Tyberiady nad jeziorem Genezaret.

Pielgrzymując śladami Jezusa udajemy się na górę Tabor. Zostawiamy w dole gęsto zabudowane osady arabskie z dominującymi minaretami i wędrujemy pieszo w górę pośród gajów oliwnych. Wokół rozciąga się szeroka panorama żywej równiny Ezdrelon z górą Karmel. Według tradycji tutaj, na górę Tabor, wchodził Jezus z Piotrem, Jakubem i Janem: „Tam przemienił się wobec nich. (...) i ukazał im się Eliasza z Mojże-

Jerozolima – Mur Płaczu i Meczet Skały

Jerozolima – widok z Góry Oliwnej

szem, którzy rozmawiali z Jezusem (...), a z obłoku odezwał się głos: *To jest mój Syn umiłowany, Jego słuchajcie!* ” (Mk 9). Na miejscu kościoła z czasów krzyżowców wznosi się konsekrowana w 1924 roku bazylika, gdzie w maleńkiej kaplicy Mojżesza gromadzimy się na mszy św. Kolejnym etapem naszego jubileuszowego pielgrzymowania jest Nazaret.

Nazaret – miasto leżące w Górnej Galilei, malowniczo wkomponowane w zielone kotliny otoczone górami, jest obecnie największą arabską gminą Izraela. Nad miastem góruje dwupoziomowa bazylika Zwiastowania. Tutaj właśnie

Betlejem – w Grocie Snu Józefa

stał dom Maryi, który, według tradycji chrześcijańskiej, po zajęciu Nazaretu przez muzułmanów został przez anioły przeniesiony do Loreto. W Nazarecie bardziej niż gdzie indziej odczuwa się obecność Matki Bożej i ukrytego życia Świętej Rodziny. „*Verbum caro hic factum est*” (słowo stało się ciałem) czytamy na kamiennym ołtarzu w Grocie Zwiastowania i uświadamiamy sobie, że gdyby nie Nazaret, nie mielibyśmy Betlejem jako miejsca narodzenia Jezusa oraz Bożego Grobu w Jerozolimie.

W Nazarecie odwiedzamy też kościół św. Józefa, wybudowany na miejscu, w którym tradycja umieszcza jego warsztat. Pod kościołem znajduje się grotta skalna,

będąca miejscem zamieszkania Świętej Rodziny. W ciszy tego miasta Jezus dorastał w tradycji żydowskiej i poszanowaniu *Pisma* oraz rozpoczynał swą działalność publiczną w Starej Synagodze. Wioskę dzieciństwa Jezus opuścił, aby rozpocząć życie publiczne i wypełnianie swej misji. Udajemy się Jego śladem do pobliskiej Kany, gdzie uczestnicząc w wiejskim weselu dokonał pierwszego cudu. Dwa kościoły – jeden obrządku wschodniego, drugi – rzymskiego, stojące na konstrukcjach bizantyjskich, zachowują pamięć o tym wydarzeniu. W Kanie bierzemy udział we wzruszającej uroczysto-

Odnowienie Chrztu nad Jordanem

ści odnowienia przyrzeczeń przez małżonków uczestniczących w naszej pielgrzymce, którzy po powrocie do Tyberiady zapraszają na ucztę weselną.

Kolejny dzień to podróż do Świętego Miasta – Jerozolimy. Nasze z nią spotkanie rozpoczynamy od Góry Oliwnej, oddzielonej od Starego Miasta Doliną Cedronu. Na Górze Oliwnej znajduje się Betfage (Dom Fig) i kościół „Pater Noster”. W grocie z ogromnym wzruszeniem modlimy się tak jak przed dwoma tysiącami lat Pan Jezus nauczył swych uczniów. W krużgankach przyległego klasztoru Karmelitanek umieszczony jest tekst *Modlitwy Pańskiej* w 62 językach, w tym w języku polskim.

Schodząc z Góry Oliwnej w kierunku Doliny Cedronu, zatrzymujemy się w „*Dominus Flevit*”, niewielkiej kaplicy wzniesionej dla upamiętnienia płaczu Chrystusa nad Świętym Miastem w czasie triumfalnego wjazdu w niedzielę poprzedzającą mękę i śmierć na krzyżu... Panorama Jerozolimy z placem świątynnym i dobiegający z zewnątrz głos muzeina zwołujący wiernych do modlitwy – to niezwykła sceneria, w której modlimy się podczas mszy św. w „*Dominus Flevit*”.

W kościele Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny odwiedzamy grób Maryi. W Getsemani – ogro-

Nazaret – Grota Zwiastowania

dzie oliwnym – spędzamy chwilę w zadumie łącząc się z Chrystusem nękanym zwątpieniem i strachem przed czekającym Go cierpieniem. Następnie podążamy przez duszne, wąziutkie uliczki Starej Jerozolimy, wśród hałasu i nawoływań arabskich kupców, Jego i naszą własną *Via Dolorosa* na Golgotę. Po chwili przychodzi refleksja – chyba właśnie tak wyglądał tamten Piątek – wśród rozkrzyczanego tłumu. W skupieniu i ciszy udaje się nam odprawić *Drogę Krzyżową* na gęsto zabudowanym dziedzińcu przed kościołem koptyjskim. Jesteśmy już w bazylice Grobu Pańskiego. Bazylika podzielona jest pomiędzy koptów, katolików oraz prawosławnych, a klucz od bramy głównej od

wielu już wieków jest własnością pewnej rodziny muzułmańskiej. Mała kapliczka z Grobem Pańskim znajduje się na środku bazyliki. Wewnątrz mieszczą się najwyżej trzy osoby. Dotykamy marmurowej płyty przykrywającej skałę, na której złożono Ciało. Kolejne przeżycie, to skała Golgoty – niewątpliwie ta, na której stał Krzyż.

Przybywamy też do Ain Karem – miejsca zamieszkania rodziców Jana Chrzciciela. Słyszymy tutaj św. Elżbietę wołającą z radością: „*Błogosławiona jesteś między niewiastami*” (Łk. 1) – kiedy odwiedza ją kuzynka Maria po zwiastowaniu archanioła Gabriela. Najświętsza Maria Panna odpowiada na to powitanie hymnem ku chwale Boga („Magnificat”). Wewnątrz kościoła Nawiedzenia znajduje się grotta ze studnią, za którą ukrywała się św. Elżbieta z małym Janem podczas rzezi niewiniątek. Na górze Syjon wędrujemy od kościoła Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny, przez symboliczny grób króla Dawida aż do Wieczernika, gdzie wraz z Jezusem i jego uczniami przeżywamy Ostatnią Wieczerzę.

Niewątpliwie Ziemia Święta jest przepełniona śladami obecności Boga wędrującego po niej. W Jerozolimie, szczególnie stojąc przed Murem Płaczu, uświadamiamy sobie, że jest to ziemia trzech wielkich religii monoteistycznych wyznających jednego i jedyne Boga, choć czczonego

Qumran

Masada

w tak odmienny sposób. Meczet Skały upamiętniający wstąpienie Mahometa do nieba, a przede wszystkim najświętszy dla Żydów Mur Płaczu to miejsca, o których trudno zapomnieć. Odjeżdżając z Jerozolimy powtarzamy za psalmistą: „*Jeruzalem, jeśli zapomnę o tobie, niech uschnie moja prawica! Niech język mi przyschnie do podniebienia, jeśli nie będę pamiętał o tobie, jeśli nie postawię Jeruzalem ponad największą moją radość*”. (Ps. 137, 5-6).

Nasza droga śladami Jezusa prowadzi nas do Galilei, a w szczególności nad jezioro Genezaret. Na Górze Błogosławieństw Jezus swym „kazaniem na górze” uczy nas, co to znaczy być ubogimi w duchu, cichymi i miłosiernymi i tymi, którzy płaczą, łaknącymi i pragnącymi sprawiedliwości, czystego serca, czyniącymi pokój i prześladowanymi. Ufając tym słowom podążamy dalej Jego śladami. W Kursi spotykamy biblijnego opętanego, którego Jezus uzdrowił pozwalając złym duchom wejść w trzode łączy.

Jesteśmy również w Tabghdzie – miejscu rozmnożenia chleba i ryb. Słynna mozaika przedstawia tylko cztery bochenki. Piąty chleb jest symbolizowany przez chleb eucharystyczny znajdujący się na ołtarzu.

Nieco dalej usytuowany jest kościół Prymatu św. Piotra. Tutaj, nad Jeziorem Galilejskim jesteśmy świadkami cudownego połowu i pytania, które Jezus trzykrotnie zadaje Piotrowi: „*Szymonie, synu Jana, czy miłujesz mnie?*” (J21). To trudne pytanie uświadamia nam, że nie jest łatwo pozostawić swoje łodzie i sieci, zwłaszcza w tak trudnej rzeczywistości. W Kafarnaum gościmy w domu św. Piotra, gdzie Jezus nauczał i uzdrowiał, jesteśmy świadkami licznych opisanych w Ewangeliach wydarzeń. Nad domem św. Piotra obecnie wybudowano nowoczesny kościół. Niedaleko wznosi się synagoga z białego wapienia, wybudowana na miejscu synagogi, w której Jezus głosił słowa o Chlebie Życia, skierowane do oburzonych Żydów.

Jezus ze swymi uczniami udał się także w okolice Dekapolu, czyli dziesięciu miast pogańskich, aby w oddaleniu od tłumów udzielać specjalnych nauk tym, którzy mają być Jego świadkami. W Banias – w Cezarei Filipowej, na granicy Hermonu i wzgórz Golan – stajemy przed potężnym pasmem skalnym z grotą, gdzie Jezus, udzielając niezbędnych nauk, pytał uczniów: „*A wy za kogo mnie uważacie?*” Piotr odpowiedział wyznając wiarę w Pana i otrzymał odpowiedź: „*Ty jesteś Piotr [Skała]. I na tej Skale zbuduję*

Ain Karem – Grota Narodzenia
Jana Chrzciciela

Kościół mój, a bramy piekielne go nie przemogą”. Relacje Ewangelistów nie są abstrakcyjne – stoimy właśnie przed tą skałą wznoszącą się majestatycznie nad nami – tak jest z Jezusowym Kościołem zbudowanym na Skale. Pod skałą znajduje się jedno z trzech źródeł Jordanu. Tak jak „(...) przyszedł Jezus z Galilei nad Jordan do Jana, żeby przyjąć chrzest od niego (...)” (Mt3), tak my w niezwyklej scenarii odnawiamy ten sakrament. Kończąc naszą wędrówkę po ścieżkach Galilei zatrzymujemy się w znanym od 25 wieków mieście portowym Akko nad Morzem Śródziemnym, wzniesionym na ruinach miasta krzyżowców, z górującym minaretem meczetu el – Omara.

Punktem kulminacyjnym naszego pielgrzymowania jest pobyt w Betlejem. „*Tutaj Chrystus narodził się z Dziewicy*” – czytamy w miejscu, gdzie zgodnie z tradycją narodził się Jezus. Te słowa, w Betlejemskiej Grocie, w czasie Wielkiego Jubileuszu Roku 2000 nabierają szczególnego znaczenia. Droga, którą podjęliśmy w tym niezwyklej czasie, miała nas właśnie doprowadzić do tego miejsca i do tej wielkiej tajemnicy Narodzenia. Przez ciasne uliczki starego miasta podążamy w kierunku bazyliki Narodzenia Pańskiego. Kościół bizantyjski, znajdujący się dziś pod opieką ortodoksyjnych Greków, zdobiony jest przepięknymi złoco-

Tabgha – kościół Rozmnożenia Chleba

nymi mozaikami, wyobrażającymi przodków Chrystusa. Wewnątrz bazyliki znajduje się system grot z czasów narodzenia Jezusa. W grocie św. Hieronima podczas mszy św. śpiewamy z ogromnym wzruszeniem: „*Chwała Bogu na wysokościach, a na ziemi pokój ludziom Jego upodobania*” (Łk2). Schodzimy pod prezbiterium, ozdobione greckim ikonostasem, do niewielkiej groty, w której znajduje się ołtarz, a pod nim srebrna gwiazda wskazująca miejsce Narodzenia Jezusa. W tej maleńkiej Grocie odnajdujemy całe bogactwo świata i sens naszego życia. Kilka kilometrów od tego miejsca znajduje się Pole Pasterzy. Tutaj właśnie po raz pierwszy świat się dowiedział o Radosnej Nowinie.

Naszą podróż po Ziemi Świętej kończymy pobylem nad Morzem

Jerozolima – bazylika Grobu Bożego

Martwym i na pustyni Judzkiej zwiedzając Qumran oraz Masadę. W Qumran odnalezione zostały rękopisy ksiąg biblijnych oraz pisma esseńskie. Kierując się wzdłuż Morza Martwego na południe, z daleka widzimy wyniosłą i surową skałę Masady – symbol żydowskiego oporu. W upale pustynnym zwiedzamy imponujące ruiny słynnej fortecy Heroda Wielkiego, a następnie udajemy się na krótki wypoczynek połączony z pełną atrakcji kąpielą w Morzu Martwym.

Nasz pobyt w Ziemi Świętej kończymy mszą św. w Jaffie – dzielnicy Tel Alwiwu w kościele św. Piotra, dziękując Bogu za tak wielką łaskę, jakiej doznaliśmy pielgrzymując Jego śladami w Roku Wielkiego Jubileuszu Chrześcijaństwa.

Marta ŁAPUSZEK

Betlejem – w Grocie Narodzenia

upamiętniająca 50 lat duszpasterstwa akademickiego prowadzonego przez Papieża Jana Pawła II w bazylice św. Floriana w Krakowie

Pomysł upamiętnienia 50-lecia duszpasterstwa akademickiego, prowadzonego przez obecnego Papieża Jana Pawła II, poprzez wmurowanie w bazylicę św. Floriana w Krakowie stosownej tablicy, został oficjalnie przedstawiony przez JM Rektora Politechniki Krakowskiej prof. zw. dr. hab. inż. Kazimierza Flagę na spotkaniu z ks. Prałatem Janem Czyrkiem 4 października 1999 r. po mszy św. inauguracyjnej roku akademickiego 1999/2000. Po uzyskaniu zgody na realizację tego zamiaru rektor Politechniki Krakowskiej powołał 29 października zespół ds. opracowania i wmurowania w bazylicę św. Floriana w Krakowie tablicy pamiątkowej, w skład którego weszli: dr hab. inż. Stanisław Michałowski, prof. PK, dziekan Wydziału Mechanicznego jako przewodniczący, prof. dr hab. inż. Janusz Kawecki, dr inż. Adam Tabor. 20 listopada, po zapoznaniu się z dostępnymi w bazylice św. Floriana miejscami, została uzgodniona wstępnie z ks. prałatem Janem Czyrkiem sprawa lokalizacji tablicy. Uznano, że najbardziej stosownym miejscem jest kaplica św. Jana Kantego. Za takim wyborem przemawiał również fakt, że św. Jan Kanty przez 50 lat był profesorem krakowskim. Pierwszą cechą św. Jana Kantego były wybitne osiągnięcia naukowe. Jego rękopisy liczą ponad 18 000 stron. Druga cecha to jego dobroć i miłosierdzie; praktycznie wszystko co miał rozdał ubogim.

Niestety, stan ścian w kaplicy św. Jana Kantego oraz elementów wystroju wymagał podjęcia prac konserwatorskich przed wmurowaniem tablicy. Aby to było moż-

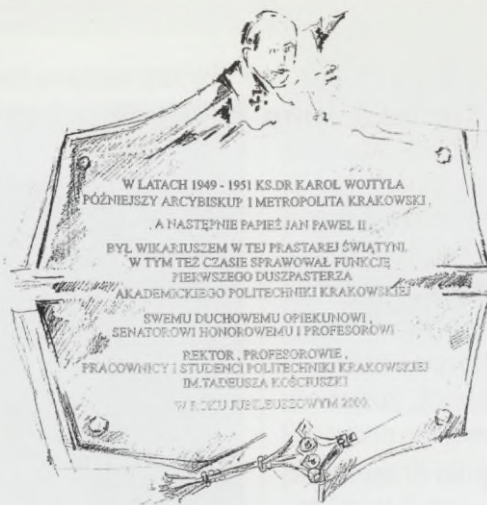
liwe, należało w trybie pilnym podjąć starania o wpisanie zadania odnowienia kaplicy do planu konserwacji zabytków na rok 2000. Starania w tym zakresie poparł pan rektor i po spotkaniu w bazylice św. Floriana 20 grudnia 1999 r., w którym wziął udział mgr inż. Zdzisław Trawiński z Dyrekcji Zarządu Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych Krakowa wraz ze współpracownikami, określony został plan dalszych działań. W wyniku tego spotkania przyjęte zostały również uzgodnienia dotyczące miejsca zamontowania tablicy. Do dyspozycji była dosyć duża powierzchnia ściany bocznej zewnętrznej pod oknem usytuowanym centralnie oraz powierzchnia ściany tylnej, naprzeciw ołtarza, przy czym konieczne było w tym przypadku przeniesienie znajdującej się na tej ścianie tablicy epitafijnej na ścianę boczną. Wybrane zostało właśnie to miejsce, jako najlepsze dla umieszczenia tablicy pamiątkowej.

O podjęcie się opracowania projektu tablicy i nadzoru nad jej wykonaniem oraz montażem zwrócono się do prof. art. rzeźbiarza Stefana Dousy z Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej. Prof. Stefan Dousa wyraził zgodę, przy czym o opracowanie projektu tekstu, który byłby umieszczony na tablicy pamiątkowej, poproszony został prof. zw. dr hab. inż. arch. dr h. c. Wiktor Zin. Przyjęto, że prace związane z opracowaniem projektu, wykonaniem i wmurowaniem tablicy pamiątkowej, uda się ukończyć w takim czasie, aby uroczyste odsłonięcie mogło odbyć się z okazji inauguracji w Politechnice Krakowskiej roku akademickiego 2000/2001, albo w dniu imienin Papieża Jana Pawła II, tj. 4 listopada 2000 r.

Po przyznaniu przez Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa środków finansowych na odnowienie wnętrza kaplicy św. Jana Kantego rozpoczęte zostały prace rewaloryzacyjne i prof. Stefan Do-

usa opracował kilka wariantów tablicy pamiątkowej. Z wariantów tych w końcowym etapie brano pod uwagę cztery propozycje i w oparciu o opinię JM Rektora do realizacji zatwierdzony został projekt tablicy pamiątkowej wg szkicu zamieszonego obok.

26 lipca br. w obecności rektora Politechniki Krakowskiej Kazimierza Flagi, małopolskiego wojewódzkiego konserwatora zabytków Andrzeja Gaczola i ks. prof. Józefa Nowobilskiego – przewodniczącego Komisji ds. Konserwacji Zabytków, Architektury i Sztuki Sakralnej zatwierdzono projekt tablicy pamiątkowej oraz miejsce jej lokalizacji. Wprowadzone zostały również podczas tego spotkania zmiany dotyczące niektórych szczegółów projektu oraz ustalone ostateczne wymiary tablicy. Pracownia prof. Stefana Dousy wykonała model, w oparciu o który zlecono wykonanie odlewu. Ostateczną formę

tablicy pamiątkowej przedstawia zamieszczona ilustracja.

W imieniu zespołu ds. opracowania i wmurowania w bazylicę św. Floriana w Krakowie tablicy pamiątkowej pragnę serdecznie podziękować

wszystkim, którzy swoim zaangażowaniem i okazywaną życzliwością umożliwili doprowadzenie dzieła do szczęśliwego końca.

Stanisław MICHAŁOWSKI

NASZA POLITECHNIKA

NASZA POLITECHNIKA
dodatek specjalny do nr 6 (24) 2000

Adres redakcji:
POLITECHNIKA KRAKOWSKA
UL. WARSZAWSKA 24
31-155 Kraków
tel. (012) 628 20 00 w. 22 90 lub 628 22 90
fax (012) 633 57 73,
e-mail: naszapol@usk.pk.edu.pl

Dodatek specjalny sponsorowany przez firmę POLBAU Zakład Techniczno-Budowlany Sp. z o. o.
Zarząd: ul. Grunwaldzka 25, 45-054 Opole, tel. (+48 77) 453-87-03, fax (+48 77) 453-14-90

Opracował zespół:

E. Barowa, A. Grzesik, S. Michałowski,
R. Moszumański, E. Zaczyk, B. Zin, K. Wieczorek-Ciurowa

Ilustracje:

E. Chrzanowska, B. Gwizdała, E. Jeż, E. Kwaca, M. Łapuszek,
G. Mac, M. Sorochtey, J. Zych

Druk: ZG „Colonel”

Nakład: 1100 + 200 egz.

POLBAU

Zakład Techniczno-Budowlany Sp. z o.o.

Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego „SKOBUD” s.c.

Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego „SKOBUD” powstało w 1993 roku, w wyniku połączenia trzech firm będących własnością mgr inż. Stanisława Kaszowskiego, Edwarda Kostki oraz Henryka Oczkowskiego, działających na rynku budowlanym od 1985 roku. Połączenie wyżej wymienionych firm dało początek dynamicznie rozwijającemu się przedsiębiorstwu z siedzibą w Żywcu. Początkowo przedsiębiorstwo swoim działaniem obejmowało teren dawnego województwa bielskiego. Wraz z rozwojem potencjału technicznego i kadrowego, a co za tym idzie rozszerzeniem zakresu oferowanych usług, teren działań firmy objął Polskę południową.

Obecnie PBO „SKOBUD” najczęściej występuje w charakterze generalnego wykonawcy budownictwa użyteczności publicznej, budownictwa przemysłowego, jak również robót inżynieryjnych. Na liście dokonań firmy znajdują się między innymi: budowy i modernizacje szkół, obiektów handlowych, hal przemysłowych, budynków jedno i wielorodzinnych, budynków administracyjnych, banków oraz roboty inżynieryjne: budowa wodociągów, kolektorów ściekowych, dróg i placów towarzyszących budowanym obiektom.

Wielu inwestorów firmy „SKOBUD” wymaga podjęcia realizacji zlecenia w rekordowo krótkim czasie, w związku z rodzajem działalności jaką prowadzą. Odpowiadając na to wyzwanie firma dysponuje możliwością organizacji siedmiodniowego, trójzmianowego systemu pracy. Roboty prowadzone są z wykorzystaniem najnowocześniejszych technologii i materiałów. Dzięki swojej rzetelności oraz zadowolenia inwestorów z poziomu świadczonych usług firma może poszczycić się między innymi referencjami: Politechniki Krakowskiej, Górnośląskiego Banku Gospodarczego w Katowicach, Małopolskiego Banku Regionalnego Oddział Bielsko-Biała, Śląskiej Regionalnej Kasy Chorych w Katowicach, BEG Inżynierie Polska dla HUTCHINSON Poland – Żywiec, METALPOL – WĘGIERSKA GÓRKA, Powiatowej Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie i Suchej Beskidzkiej, Starostwa Powiatowego w Żywcu oraz Gmin Powiatu Żywieckiego.

SKOBUD

ROK. ZAŁ. 1993

PRZĘDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA OGÓLNEGO
„SKOBUD” s.c.

34-300 ŻYWIEC, RYNEK 22
tel. (033) 861 04 68, fax (033) 861 04 68